R E K I S T E R I

Sos.-dem. Puoluetoimikunnan pöytäkirjoihin v:lta 1924.

Sivu.

Alanteen liittyminen puolueeseen . . . . . 33.
" " " . . . . . 45.
Anjalan Ahvion Ty:n asiat . . . . . 26.
Avunkeräys Saksan lasten hyväksi . . . . . 2.
Breskovskyn biograafinen nimikirja . . . . . 87.
Eduskunnan vajaalukuisuus . . . . . 2.
Eduskuntavaalit; vaalivalmistukset . . . . . 3.
" ; ylimääräinen vero vaalivalmistuksia varten . . 4.
" ; yleisehdokkaitten esittäminen . . . . . 9.
" ; ehdokkaitten vaali . . . . . 9.
" ; vaalikeskus . . . . . 9.
" ; vaaliliitto kommunistien kanssa . . . . . 10.
" ; lehtiagitationi . . . . . 11.
" ; kiertokirje piiritoimikunnille vaalivalmisteluista . . . . . 12.
" ; kommunistien vaaliliittotarjous . . . . . 13.
" ; yleisehdokkaitten sijoittelu . . . . . 13.
" ; vaaliohjeet . . . . . 15.
" ; yleisehdokkaitten matkat . . . . . 16.
" ; sopimattomat eduskuntaehdokkaat . . . . . 16.
" ; vaalitilasto piiritoimikunnille . . . . . 16.
" ; lehtiagitationi . . . . . 17.
" ; K. H. Wiikin valitus listoille asettelusta . 21.
" ; J. F. Aallon " " " . 21.
" ; vaaliavustukset . . . . . 24.
" ; vaaliagitatio Kajaanin kihlakunnassa . . . . 24.
" ; vaaliohjelma . . . . . 25.
" ; piiritoimikuntien vaalitoiminta ja vaaliavustukset . . . . . 33.
" ; lainan ottaminen vaaleja varten . . . . . 33.
" ; lehtien levittäminen vaalien edellä . . . . . 34.
" ; vaalijulistus . . . . . 34.
" ; vaalikeskuksen toiminta ja vaalikustannukset 43.
" ; Amerikasta saapuneet vaaliavustukset . . . . 47.
" ; sihteerin kirje sos.-dem. kansanedustajille eduskunnan puhemiehistön vaalista 49.

Sivu.

Eduskuntavaalit; Englannin Riippumattoman Työväenpuolueen onnittelu vaalivoiton johdosta . . . . . 54.

" ; Amerikasta saapuneet vaaliavustukset . . . . 60.

Erikoisvero puolueen varakkaammille jäsenille . . . . . 5.

" " " " ; taloudenhoitajan kirjeluonnos . 10.

" " " " ; äänestys ylimääräisestä verostal5.

Eteenpäin-lehden avustuksen ylijäämän jako . . . . . 44.

Etelä-Suomen ruots. piirin avustuspyyntö . . . . . 25.
Haukivuoren Ty:n laina . . . . . 94.
Helsingin pit. Hämeenkylän Ty:n talon myynti . . . . . 86.

Helsingin Sos.-dem. Kunnallistoimikunnan laina . . . . . 94.

Helsingin Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen toimintahuoneusto . . . 85.

Helsingin Ty:n 40-vuotisjuhla . . . . . 52.

"Internationale Arbeiterhilfe" kommunistinen järjestö . . . . 55.

Julistus raittiusasiassa . . . . . 84.

Jämijärven Ty:n laina . . . . . 94.

Jämsän Ty:n laina . . . . . 61.

Kajaanin Alipiiritoimikunnan avustuspyyntö . . . . . 45.

Kansan Lehden 25-vuotisjuhla . . . . . 22.

Kansan Työ; sen kirjoitukset . . . . . 15.

" " ; muistutus Kansan Työlle . . . . . 22.

" " ; avustuksen ylijäämän jako . . . . . 44.

Kansan Voiman " " " . . . . . 44.

Kemin Sos.-dem. Ty:n avustuspyyntö . . . . . 56.

Kerho- ja kokoushuoneuston järjestäminen helsinkiläisille puolueosastoille . . . . . 44.

" " " " " 85.

Kevättervehdys ja vappumerkki . . . . . 6.

Kieltolain vastust.yhd. kirje . . . . . 21.

Konekirjoittajan ottaminen . . . . . 17.

Kontiolahden kunnallistoimikunnan pyyntö erään oikeusjutun kulujen korvaamisesta . . . . . 62.

Kuolajärven Ty:n talon vapauttaminen sotilasmajoituksesta . . 65.

Kuopion l. lant. piiritoimikunnan avustuspyyntö . . . . . 56.

Kunnallisohjelma . . . . . 85.

Kunnallisvaalijulistus . . . . . 86.

Kurikan Ty:n talojuttu . . . . . 65.

Kustannus-Oy. Kansanvallan yhtiökokous . . . . . 41.

" " " voittovarojen jako . . . . . 41.

Sivu.

Kustannus-Oy. Kansanvallan johtokunta . . . . . 42.

" " " voittovaroista anottuja avustuksia 51.

Kylänlahden Varpasen Ty:n laina . . . . . 94.

Kärkölän Marttilan Ty:n lainapyyntö . . . . . 78.

Laakson palkkasaatava K. K:lta . . . . . 85.

Lahnalahden Ty:n velka . . . . . 11.

Lainan ottaminen puolueelle . . . . . 79.

Lakkautettujen yhdistysten omaisuuden periminen puolueelle . 64.

Lappeen Haapajärven Ty:n talon myynti . . . . . 26.

Lappeenrannan Ty:n laina-anomus . . . . . 43.

" " takuupyyntö . . . . . 57.

" " " . . . . . 70.

Latvian sos.-dem. puoluekokous . . . . . 22.

" " " Vähemmistöpuolueen puoluekokous . . . . . 79.

Lehtoniemen Ty:n kirje vapaajäsenoikeuden myöntämisestä . . . 11.

Maalaiskuntien Liiton kunnallispäivät . . . . . 80.

Mouhijärven Läntisen Ty:n talon tulipalo . . . . . 56.

" " " " " . . . . . 59.

" " " " " . . . . . 65.

Muuraiskylän Ty:n asiat . . . . . 47.

Neuvolan Ty:n toiminnan lopettaminen . . . . . 71.

Norjan Sos.-dem. puolueen puoluekokous . . . . . 38.

Oulun lehtihanke . . . . . 2.

" lehden avustaminen . . . . . 8.

" l. etel. piiritoimikunnan avustuspyyntö . . . . . 51.

" " pohj. piiri; puhuja piiriin . . . . . 30.

Piirikokouksiin edustajia . . . . . 13.

Pohjanmaan ruotsal. piirin agitationiavustuspyyntö . . . . . 15.

" " " avustuspyyntö . . . . . 25.

Pohjoismaiden sos.-dem. puolueiden yhteistoiminta . . . . . 89.

Pohjolan Työmiehen vapauttaminen T. S. T:n maksuista . . . . 26.

" " toimitus . . . . . 59.

" " " . . . . . 64.

" " asiat . . . . . 66.

" " asioiden järjestäminen . . . . . 73.

" " " " . . . . . 81.

Presidentinvaali; valitsijamiestenvaalit . . . . . 78.

" ; presidenttiehdokkaiden asettaminen . . . . 81.

Sivu.

Presidentinvaali . . . . . 86.
" ; vaalikeskus . . . . . 94.
Puolueen julkaisujen kustantaminen . . . . . 87.
" 25-vuotisjuhlat . . . . . 48.
" " " . . . . . 59.
" 25-vuotisjulkaisu . . . . . 32.
" " " ; toimitussihteerin toimi . . . . . 48.
" " " ; painatus . . . . . 48.
" " " ; hinta . . . . . 94.
Puolueneuvosto; koollekutsuminen . . . . . 10.
" ; esityslista puolueneuvoston kokousta varten . .14.
Puolueneuvoston kokous . . . . . 81.
" " . . . . . 86.
Puoluetoimikunnan täydentäminen . . . . . 14.
" varapuheenjohtaja . . . . . 21.
" toimintakertomus . . . . . 86.
Puoluetoimiston henkilökunnan palkankorotuksia . . . . . 6.
" " " . . . . . 95.
Raivaajan avustusasia . . . . . 8.
" " . . . . . 29.
" " . . . . . 70.
" toimitus . . . . . 70.
" asioiden järjestäminen . . . . . 73.
" " " . . . . . 81.
" ; Lempiäisen palkkasaatava . . . . . 84.
Rettig & Co'n lahjoitukset . . . . . 55.
Ruotsin Sos.-dem. Työväenpuolueen puoluekokous . . . . . 53.
Räisälän Ty:n lainapyyntö . . . . . 61.
" " toiminnan lopettaminen . . . . . 72.
Sanomalehtimiesten ja piirisihteerien kokous . . . . . 10.
" " " " . . . . . 16.
" " " " . . . . . 81.
" " " " . . . . . 87.
Sodan varalle solmittavat takuusopimukset . . . . . 38.
Sodanvastaiset mielenosoitukset . . . . . .46.
" " . . . . . 59.
" " . . . . . 70.
" " . . . . . 79.

Sivu.

Sohlbergin Ty:n liittyminen puolueeseen . . . . . 32.
Sos.-dem. Työläisnaisliiton 25-vuotisjulkaisu . . . . . 92.
" " Työläisnuorisoliiton edustajakokous . . . . . 57.
S. T. I.; t.p. komitean kokous . . . . . 15.
" " " ; puolueen lisävero S.T.I:lle . . . . . 38.
" " " ; tiedonantolehti ja kirjeenvaihtajan valitseminen . . 46.
" " " ; t.p. komitean kokous . . . . . 47.
" " " ; lisävero . . . . . 54.
" " " ; t.p. valiokunnan kokous . . . . . 79.
" " " ; suhtautuminen kansainvälisiin laitoksiin ja sihteeristön kotipaikkaan . . . . . 82.
" " " ; sihteeristön kotipaikka . . . . . 87.
" " " ; t.p. valiokunnan kokous . . . . . 90.
" " " ; toiminta- ja tilikertomus . . . . . 90.
" " " ; puolueen vero S.T.I:lle . . . . . 91.
Sosialistin taloudenhoito . . . . . 31.
" päätoimittaja . . . . . 91.
" Kirjapaino-Oy:n yhtiökokous . . . . . 42.
" " " taloudenhoito . . . . . 42.
" " " asiat . . . . . 58.
" " " avustuspyyntö . . . . . 61.
Sähkösanomat Tanskan ja Latvian sos.-dem. puolueille ja tri Ursinille . . . . . 47.
" Kautskylle ja Ruotsin Työväenpuolueelle . . . . . 85.
Talikkalan Ty:n 25-vuotisjuhla . . . . . 32.
Talousarvio . . . . . 78.
Terroritilaston täydentäminen . . . . . 84.
" " . . . . . 92.
Tilinpäätös . . . . . 24.
Turkian avustaminen . . . . . 61.
" " . . . . . 94.
Turun l. etel. piiri; edustus Puolueneuvostossa . . . . . 22.
" " " " ; toimintansa lopettaneita yhdistyksiä . . 53.
" " pohj. piirin kunnalliskurssit . . . . . 87.
Työväen Akatemia . . . . . 58.
" " ; osakemerkintä . . . . . 79.
"Työväenliike Suomessa"; korvaus käsikirjoituksen korjaamisesta 83.
Työväen Raittiusliiton kirjelmä . . . . . 1.
T. S. Oy:n yhtiökokous . . . . . .32.

Sivu.

T. S. Oy:n yhtiökokouksen päätökset . . . . . 47.
T. S. L.; sääntöjen muuttaminen . . . . . 53.
" " " ; edustajat T.S.L:n edustajistoon . . . . . 57.
Työväen säästöpankkien yhdistämiskysymys . . . . . 37.
T. U. L:n edustajakokous . . . . . 54.
Unkarin sos.-dem. puolueen puoluekokous . . . . . 38.
Urjalan Hankolan Ty:n tonttiasia . . . . . 93.
Vaasan l. it. piirin avustuspyyntö . . . . . 51.
" " yhd. piirit . . . . . 52.
" " " " ; avustuspyyntö . . . . . 91.
Vappumielenosoitusten siirtäminen . . . . . 35.
Varkauden Ty:n lainatarjous . . . . . 27.
Venäjän Sos.-dem. Työväenpuolue . . . . . 71.
" " " " ; sen avustuspyyntö . . . . . 72.
" " " " ; " " . . . . . 79.
Vihdin Kunnallisjärjestön puolueverot . . . . . 10.
Viipurin l. it. piiri; avustus . . . . . 30.
" " " " ; piirijärjestön kokous . . . . . 38.
" " länt. piiri; toimintansa lopettaneiden yhdistysten kirjat ja osuuskirjat . . . . . 27.
Virkkilän Ty. lakannut toimimasta . . . . . 63.
Viron Sos.-dem. Puolueelta saapunut vastatervehdyssähkösanoma . 5.
Yhdistysten rekisteröiminen . . . . . 84.
" toiminnan ehkäiseminen . . . . . 92.
Yht. ilmoitustenhankinnan järjestäminen sos.-dem. lehdille . . 62.
Yläneen Ty. "Pelastaja"; toiminnan ehkäiseminen . . . . . 5.
" " " ; valitus sisäministerille . . . . . 8.

Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokous tammikuun 11 p:nä 1924, puoluetoimistossa. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä T. Tainio, R. Itkonen, J.V. Keto, J. Sundberg ja taloudenhoitaja K. Harvala.

1 §.

Pöytäkirjat marraskuun 30:ltä, joulukuun 4 ja 27 p:ltä luettiin ja hyväksyttiin.

2 §.

Työväen Raittiusliitolta saapuneessa kirjelmässä (liite n:o 1) tuotiin esiin, että kieltolain rikkomista esiintyy varsin suuressa määrin järjestöjen jäsenten jopa toimihenkilöidenkin taholla, ja esitettiin, että puoluetoimikunta kääntyisi hallituksen puoleen kehoituksella, että kieltolain valvontaa tehostettaisiin, sekä lähettäisi alaisilleen järjestöille kiertokirjeen, jossa kehoittaisi näitä myös valvomaan kieltolain noudattamista jäseniinsä nähden. Työväen Raittiusliiton kirjelmä.

Sihteeri ehdotti, että ehdotus hallituksen puoleen kääntymisestä hylätään, samoin ehdotus yhdistyksien kehottamisesta valvomaan kieltolakia, sillä siitähän on aikoinaan kehotus annettu. Mutta mitä tulee siihen, että yhdistyksien toimihenkilöitä on ollut mukana väkijuomien valmistamisessa ja kauppaamisessa, kuten T. Raittiusliiton kirjelmässä mainitaan, niin siitä olisi huomautettava yhdistyksiä, että sellaista ei saa tapahtua.

T a n n e r yhtyi siihen, ettei hallituksen puoleen käännyttäisi, asiaa voidaan paremmin ajaa eduskuntatietä. Mutta kiertokirje yhdistyksille voitaisiin esim. sanomalehtien kautta antaa, kohdistaen se etupäässä järjestöjen toimihenkilöiden kieltolainrikkomisiin, ja ylipäänsäkin kieltolain valvontaan yhdistyksissä.

Päätettiin, että hallituksen puoleen ei asiassa käännytä, mutta julaistaan puolueen raittiuspäätöksiä tehostava kiertokirje yhdistyksille.

3 §.

S.T. Internationalen toimistolta oli saapunut kehoitus

avunkeräyksen toimeenpanemiseen Saksan lasten hyväksi.

Avunkerävs Saksan lasten hyväksi.

Kun samanlainen kehoitus jo oli saapunut Sos.-dem. Naisliitolle, joka sen jo oli julaissut, ja kun puoluetoimikunta juuri on julaissut avustuskehoituksen Saksan sos.-dem. puolueen hyväksi, niin ei asia antanut aihetta toimenpiteisiin.

4 §.

Oulun lehtihanke.

Sihteeri teki selkoa Oulun lehtihankkeesta mainiten, että se kustannuslaskelma, joka aikaisemmin on puoluetoimikunnan jäsenille lähetetty, on sittemmin muuttunut, sillä lehteä ei saadakaan painatetuksi sillävuotuissummalla mikä laskelmassa oli, vaan tulisi summa kohoamaan noin 36,000 mkalla.

Swentorzetski, joka oli käynyt Oulussa ja jota aijotaan lehden päätoimittajaksi, oli ilmoittanut, että osakepääomaa on merkitty 21,000 mkaa. Olisi syytä ilmoittaa oululaisille, että heidän olisi saatava osakepääoma suuremmaksi, ja myös olisi ilmoitettava se, montako prosenttia osakepääomasta merkitään puolueelle.

Asiasta keskusteltua päätettiin, että merkitään lehdestä osakkeita 1/3 osakepääomasta, mikä ilmoitetaan oululaisille, ja samalla kehoitetaan heitä korottamaan osakepääomaa ainakin 75,000 mkaan.

5 §.

Eduskunnan vajaalukuisuus.

Sihteeri esitti, että puoluetoimikunnan olisi ehkä lausuttava kantansa siitä, mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä eduskunnan täysilukuiseksi saamiseksi, sillä puoluelehdet eivät voi ottaa asiassa varmaa kantaa, kun puoluetoimikunnan kanta ei ole tunnettu. Ehdotti, omista periaatteellisista eräöimisistään huolimatta, että kuitenkin ilmaistaisiin puoluetoimikunnan kantana, että sos.-dem. eduskuntaryhmän on jäätävä pois siksi kunnes eduskunta saatetaan täysilukuiseksi.

T a n n e r mainitsi, että hallituksessa ollaan työlästyneitä nykyiseen tilanteeseen, mutta myös tavallaan neuvottomia sen ratkaisuun nähden. Mitään varmaa kantaa ei siellä toistaiseksi ole. Eduskunnan sihteerin tietojen mukaan on ainostaan 3 kommunistien varamiestä saatavissa, joten heidän varamiehillään ei niinollen voida eduskuntaa täydentää. Jonkinlainen alote olisi tehtävä, jotta päästäisiin ratkaisuun. Mutta puoluetoimikunnan ei olisi sitä suorastaan tehtävä, vaan voitaisiin kutsua koolle Helsingissä olevat eduskuntaryhmän jäsenet ja

antaa heidän tehdä alote asiassa. Aluksi, kun aijotaan pian pitää Helsingin sos.-dem. kunnallisjärjestön kokous, voitaisiin asia alustaa siellä siihen suuntaan, että sos.-dem. ryhmän olisi jäätävä pois eduskunnasta, jos ei sitä ryhdytä saattamaan täysilukuiseksi, ja siitä voisi asia sitten lähteä vierimään edelleen.

T a i n i o piti Tannerin ehdotusta parempana kuin omaa esittämäänsä, pitäen pääasiana, että kysymys tulee esille. Yhtyi siis Tannerin ehdotukseen.

H a r v a l a halusi tietää lähemmin, että onko tarkoitus jäädä pois eduskunnasta ilman että valtakirjoja esitetään ollenkaan, vaiko vasta valtakirjojen esittämisen jälkeen? Piti parempana poisjäämistä valtakirjoja esittämättä.

T a n n e r lausui tämän johdosta, että jos päätetään jäädä pois, niin ei ole mentävä mukaan eduskunnan mahdollisesti kokoontuessakaan, eikä esitettävä valtakirjoja.

Hyväksyttiin Tannerin esittämä suunnitelma asiassa kaikissa kohdissaan.

6 §.

Vaalivalmistukset.

Sihteeri esitti, että olisi ryhdyttävä ennakkovalmistuksiin mahdollisesti pian tulevien vaalien varalta. Nyt ei olisi käytettävä vaalipuhujia siinä määrässä kuin ennen, vaalikirjasia ei ollenkaan, tuskinpa erikseen painatettavaa vaalijulistustakaan. Pääasiassa sanomalehtien avulla olisi vaaliagitationia harjoitettava, ja niissä julaistava vaalijulistus. Piiritoimikunnille olisi lähetettävä kiertokirje, jossa kehotettaisiin niitä toimimaan niin, että yhdistykset lähettäisivät puoluelehdille sellaisten henkilöiden osotteita, joille vaaliajaksi olisi lehti lähetättävä. Kustannukset lehtien lähetyksestä ja niihin käytetyn paperin hinnan suorittaisi puolue. Helsinkiin olisi järjestettävä erityinen vaalikanslia, joka toimittaisi lehtiin artikkeleita ja agitationikirjoituksia ja antaisi ohjeita vaaliasioissa lehdille ja piiritoimikunnille. Piiritoimistojen yhteyteen olisi myöskin järjestettävä samansuuntaisia vaalikanslioita kutakin piiriä varten ja niissä käytettävä sanomalehtimiehiä apuna.

Puolueen tunnuslauseeksi olisi asetettava: Sosialidemokraattinen Työväenpuolue, ja keskus-vaalilautakuntien sosialidemo-

kraattisten jäsenten olisi vastustettava tunnuslauseen "Työväenpuolue" hyväksymistä vaalilistoihin. Sitä voi vastustaa sen perusteella, että se sotkee toista tunnuslausetta, jossa myös esiintyy sana Työväenpuolue. Paikallisten valitsijayhdistysten tunnuslauseissa olisi ilmaistava kaikkia niitä erilaisia harrastuksia ja rientoja, jotka sisältyvät kansanvaltaisuuteen ja sosialidemokratiaan, joten ei olisi enää kaikkialla käytettävä stereotypistä "sosialidemokratia", kuten monissa edellisissä vaaleissa on ollut.

Puhetilaisuuksiin, mikäli niitä järjestetään, olisi hankittava väkeä järjestämällä niihin myös muuta ohjelmaa.

Huoneuston Helsingin vaalikansliaa varten saisi Sosialidemokraatin toimituksesta.

Hyväksyttiin sihteerin esittämä vaalivalmistelusuunnitelma yksimielisesti.

Sihteeri mainitsi edelleen, että taloudenhoitajan arvelun mukaan riittäisi vaalitoimintaan 100,000 mkaa.

Ylimääräinen vero vaalivalmistuksia varten.

T a n n e r arveli tarvittavan 200,000 mkaa. Sen saamiseksi olisi asetettava ylimääräinen vero, 10 mkaa jäsentä kohti, jonka määräämiseksi olisi pyydettävä valtuus puolueneuvoston jäseniltä.

H a r v a l a ehdotti asetettavaksi vain 5 mkan veron, sillä 10 mkan veroa ei saatane kokonaan kannetuksi. Viiden markan verolla saataisiin ehkä noin 100,000 mkaa. Olisi muuten syytä asettaa erikoinen n.s. omantunnon vero puolueen varakkaammille jäsenille.

T a i n i o arveli, että 10 mkan veroa eivät puolueneuvoston jäsenet kenties hyväksy. Olisi esitettävä neuvoston jäsenille vaihtoehtoisesti 5 ja 10 mkan vero, ja puoluetoimikunta puolestaan puoltaisi kymmentä markkaa.

K e t o epäili myös 10 mkan veron saamisen onnistumista.

I t k o n e n kannatti 10 markan veron asettamista, jolloin piiritoimikuntien ei tarvitsisi verottaa omaa tarvettaan varten, vaan puolue avustaisi piirijärjestöjä.

S u n d b e r g oli epäilevällä kannalla 10 mkan veroon nähden.

Päätettiin esittää puolueneuvoston jäsenten äänestettäväksi 10 ja 5 mkan veron välillä, sekä puoltaa 10 mkan veron asettamista.

7 §.

Erikoisvero puolueen varakkaammille jäsenille.

Edellisen asian yhteydessä olevan Harvalan lausunnon johdosta, koskeva erikoisveron asettamista puolueen varakkaammille jäsenille, selitti sihteeri, että sellainen verotus on Ruotsissa järjestetty. Siellä muodostavat varakkaammat jäsenet jonkinlaisen puolueeen kannatusyhdistyksen, sitoutumalla määrättyjen vuosien aikana suorittamaan vuosittain määrätyn korkeamman veron kuin muut puolueen jäsenet. Vero on tuottanut noin 20,000 kruunua vuodessa.

Meillä voitaisiin samoin asettaa varakkaammille jäsenille tällainen raskaampi vero. Sillä olisi huomattava moraalinen vaikutus puolueveron maksajiin yleensä. Piiritoimikunnille olisi lähetettävä asiasta kiertokirje, ja kehoitettava esittämään puoluetoimikunnalle sellaisia puoluejäseniä, joihin nähden tämä erikoisvero tulisi kysymykseen ja jotka suostuvat sitä maksamaan. Näiltä sitten otettaisiin sitoumus veron suorittamisesta. Veron kantaisi puoluetoimisto jälkivaatimuksella.

Sihteerin esitys hyväksyttiin.

8 §.

Sihteeri ilmoitti, että Viron Sos.-dem. puolueelta on saapunut vastatervehdys-sähkösanoma puoluetoimikunnalle.

9 §.

Yläneen t.y. "Pelastajan" asia.

Turun piiritoimikunta ilmoitti kirjeessään kuluvan kuun 10 p:ltä, että Yläneen kirkonkylän työväenyhdistys "Pelastajan", joka ei ole kuulunut kommunistiseen puolueeseen, ovat sikäläiset viranomaiset kieltäneet toimimasta ja selittäneet yhdistyksen talon olevan takavarikossa. Tämän johdosta pyysi piiritoimikunta ryhdyttäväksi toimenpiteisiin, että yhdistys vapautuisi nykyisestä pakkotilastaan.

Sihteeri selitti, että kommunistisiin yhdistyksiin nähden ei sisäministeri katso voivansa tehdä mitään, mutta tässä on kysymyksessä riippumaton yhdistys, ja sen suhteen pitäisi asia olla toinen.

Jätettiin sihteerin toimeksi puhua asiasta sisäminis-

terille ja koettaa saada yhdistykselle oikeus toimia ja vapaasti hallita taloaan.

10 §.

Taloudenhoitaja ehdotti, että Kevättervehdys ja vappumerkki julaistaan entiseen tapaan ja entisillä hinnoilla.

Ehdotus hyväksyttiin ja päätettiin pyytää vappumerkin julkaisemista varten asianomainen lupa.

11 §.

Elinkustannusten kohoamisen vuoksi päätettiin puoluetoimiston henkilökunnan palkkoja jonkunverran kohottaa. Tämän vuoden alusta maksetaan henkilökunnalle seuraavat palkat:

T. Tainio	3,600:-	Maria Sinisalo	1,900:-
K. Harvala	3,300:-	Ester Jokinen	1,300:-
J.E. Janatuinen	2,700:-	Irja Rainio	950:-
Sv. Lehtonen	2,500:-	Pirjo Elo	500:-

Vakuudeksi:

Tainio Tainio

T. Tainio.

Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokous tammik. 22 p:nä 1924. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä T. Tainio, J.V. Keto, M. Paasivuori, J. Sundberg ja varajäsen V. Mikkola sekä taloudenhoitaja K. Harvala.

1 §.

Pöytäkirja kuluvan kuun 11 p:ltä luettiin ja hyväksyttiin.

2 §.

Yläneen k.k. t.y:n "Pelastajan" asia.

Sihteeri ilmoitti, että hän oli käynyt sisäministerin luona puhumassa Yläneen kirkonkylän työväenyhdistys "Pelastajan" asiasta, mutta oli ministeri kehottanut jättämään siitä kirjallisen valituksen, mikä tehtiinkin.

3 §.

Raivaajan avustuspyyntö.

Kustannus-O.Y. Raivaajalta saapuneessa kuluvan kuun 17 p:nä päivätyssä kirjeessä ilmoitettiin, ettei tiliselvitystä yhtiön asemasta, kirjanpitäjän sairauden takia, voida vielä saada puoluetoimikunnalle lähetetyksi, mutta senverran ollaan kuitenkin tileistä jo selvillä, että yhtiön tappio v:n 1923 jälkipuoliskolta supistuu hyvin pieneksi. Kun yhtiön kirjapainon viimeisestä maksuerästä annettu vekseli lankeaa maksettavaksi kuluvan kuun 25 p:nä, niin siihen tarvitsisi yhtiö rahaa, jonkatakia kirjeessä pyydettiin, että puoluetoimikunta myöntäisi sille tällä kertaa vaikkapa vain 5,000 mkaa, sanotun kirjapainovelan lyhentämiseksi.

Sihteeri ilmoitti, että hän oli tiedustellut asian johdosta Tannerin, Kedon ja Itkosen mielipidettä puhelimitse, ja olivat he, samoin kuin hän itse sekä taloudenhoitaja, olleet sitä mieltä, että pyydetty summa olisi myönnettävä, joten se oli jo lähetetty.

Toimenpide hyväksyttiin.

4 §.

Oulun lehden avustaminen.

Oulun sos.-dem. piiritoimikunta pyysi kirjeessään kuluvan kuun 17 p:ltä, että puoluetoimikunta lähettäisi sille ensi tilassa 10,000 mkaa siitä avustuksesta, minkä puolueneuvosto on sikäläistä sos.-dem. lehteä varten myöntänyt.

Kirjeessään samoin kuluvan kuun 17 p:ltä selosti K. Hautala sikäläisen lehtiasian vaiheita, mainiten m.m.,

että lehden painatuskustannuksiin on saatu alennusta senkin jälkeen kun Swentorzetski kävi Oulussa, mutta nousevat kustannukset kuitenkin vielä korkeammiksi kuin mitä ne alkujaan olivat maalaisliiton lehden tarjouksessa. Osakepääoman korottamiseen arveli Hautala olevan mahdollisuuksia. Oulun lehden avustaminen.

Sihteeri ehdotti, että pyydetty summa, 10,000 mkaa, myönnetään.

Päätettiin myöntää piiritoimikunnalle 10,000 mkaa, mutta vaaliavustuksena, eikä vielä lehden osakemerkinnän muodossa.

Päätettiin myös edelleen huomauttaa osakepääoman lisäämisen välttämättömyydestä.

5 §.

Yleisehdokkaitten esittäminen.

Sihteeri ehdotti, että eduskuntavaaleja varten esitettäisiin taaskin piireille yleisehdokkaita, kuten viime vaalien edellä. Mainitsi, että entisten edustajien lisäksi on myös Julius Ailio lupautunut ehdokkaaksi, jotavastoin Anton Kotonen on tiedusteltaessa kieltäytynyt ehdokkaaksi rupeamasta.

Hyväksyttiin sihteerin ehdotus, ja yleisehdokkaitten sijoittelemista suunnittelemaan ja järjestämään sihteerin kanssa valittiin Tanner ja Harvala.

Sen ohella päätettiin, että yhteen piiriin ei esitetä useampaa kuin kaksi yleisehdokasta, lukuunottamatta paikallisia yleisehdokkaita.

6 §.

Ehdokkaitten vaali.

Sihteeri ehdotti, että edustajaehdokkaitten vaali, josta puoluesääntöjen 64 §:ssä määrätään, toimitetaan helmikuun 10 p:nä.

Ehdotus hyväksyttiin.

7 §.

Vaalikeskus.

Sihteeri ilmoitti, että Helsinkiin asetettavaksi päätetyn vaalikanslian johtajaksi tulee Väinö Hupli, joka on ilmoittanut haluavansa apulaisikseen toimittajat Tuhdin ja Lönngrenin, jotka voivat aluksi avustaa kanslian työtä toimitustyönsä ohella, mutta myöhemmin on heidän siirryttävä kokonaan vaalikansliaan, siksi kunnes vaalit ovat ohi. Vaalikanslian nimeksi tulisi Sos.-dem. Puolueen Vaalikeskus. Puoluetoimikunnan puolesta olisi asetettava tämän vaalikeskuksen johtoon, Huplin ohella, kaksi henkilöä.

Hyväksyttiin sihteerin esittämä järjestely, ja nimi: Sos.-dem. Puolueen Vaalikeskus, sekä valittiin Vaalikeskuksen johtavaan komiteaan V. Tanner ja T. Tainio. Komitealle myönnettiin oikeus käyttää puolueen varoja Vaalikeskuksen tarpeisiin.

8 §.

Taloudenhoitaja oli laatinut luonnoksen puolueen varakkaammille jäsenille lähetettäväksi kirjeeksi, koskeva päätettyä vapaaehtoista lisäveroa.

Taloudenhoitajan kirjeluonnos.

Kirjeluonnos hyväksyttiin.

9 §.

Sihteeri esitti kysymyksen puolueneuvoston koollekutsumisesta mainiten, että aivan välttämätöntä se ei olisi ennen vaaleja, sillä vaaliasiat voidaan muutenkin hoitaa, mutta saattaisi se olla hyödyllistä, koska sillä ehkä olisi innostava vaikutus. Sitäpaitsi olisi puoluetoimikuntaa täydennettävä.

Puolueneuvoston koollekutsuminen.

Päätettiin kutsua puolueneuvosto koolle sääntömääräiseen kokoukseen helmik. 24 päiväksi.

10 §.

Päätettiin esittää puolueneuvostolle, ettei vaaliliittoja kommunistien kanssa ole tehtävä, sekä sen lisäksi seuraava lausunto:

Vaaliliitto kommunistien kanssa.

Sos.- dem. puolueen listoille ja vaaliliittoihin ei otetta muita kuin puolueen jäseniä, eikä puolueen jäsen saa suostua muiden puolueiden ehdokkaaksi.

11 §.

Sanomalehtimiesten ja piirisihteerien kokouksen koollekutsuminen, jos sitä tarvitaan, jätettiin Vaalikeskuksen toimeksi.

Sanomalehtimiesten ja piirisihteerien kokous.

12 §.

Kirjeessään kuluvan kuun 21 p:ltä ehdotti Uudenmaan 1. piiritoimikunta, että kun Vihdin sos.-dem. kunnallisjärjestön kassa paloi viime syksynä tapahtuneessa Vihdin työväentalon palossa, niin olisi kunnallisjärjestö vapautettava puolueveroista v:n 1923 I ja II neljännekseltä, mainiten, että piiritoimikunta on myös vapauttanut kunnallisjärjestön piiriveroista sanotulta ajalta.

Vihdin kunnallisjärjestön puolueverot.

Päätettiin, että kunnallisjärjestön ei tarvitse suorittaa puolueveroja mainitulta ajalta, mutta taloudenhoitajan ehdotuksesta päätettiin kehoittaa piiritoimikuntaa antamaan puoluetoimistolle luettelo Vihdin sos.-dem. kunnallisjärjestön jäsenistä.

13 §.

Sihteeri esitti, että otettaisiin vielä tarkistettavaksi päätös lehtien ilmaiseksi lähettämisestä niille työläisille, jotka eivät niitä tilaa. Sosialidemokraatista on ilmoitettu, että lehteä saisi 10,000 mkalla 2,500 kpl. kuukauden ajaksi. Mutta olisi syytä harkita, tarvitseeko kaikille lehdille antaa samat avustussummat, 10,000 ja 5,000 mkaa. Esitti Myllymäen kirjeen, jossa hän toi esiin, että esim. heidän piirinsä tulisi tässä lehtiagitationiavustuksessa jäämään suhteellisesti pienemmälle osalle kuin ne piirit, joissa on 6-päiväinen lehti.

Lehtiagitationi.

H a r v a l a ehdotti, että pyydettäisiin toisiltakin lehdiltä ensin kustannusarvioita y.m. tietoja lehtien ilmaiseksi levittämisestä ja sitten vasta käsiteltäisiin asia lopullisesti.

Hyväksyttiin Harvalan ehdotus ja jätettiin asia vielä pöydälle.

14 §.

Sihteeri ilmoitti, että Mikkelin piirisihteeri Kannisto oli ilmoittanut hänelle puhelimitse, että Lahnalahden t.y:n talo Joroisissa on joutumassa pakkohuutokaupalla myytäväksi erään 6,000 mkan velan takia, joka on pantu uloshakuun. Talon arvo on 45,000 mkaa ja velkoja kaikkiaan vain 18,000 mkaa, joten taloa ei olisi menetettävä. Sentakia oli piirisihteeri Kannisto ehdottanut , että puoluetoimikunta myöntäisi kysymyksessäolevan 6,000 mkaa talon pelastamiseksi pakkohuutokaupasta.

Lahnalahden t.y:n velka.

Sihteeri ehdotti, että valtuutettaisiin taloudenhoitaja hätätilassa, jos ei taloa muulla tavoin voida pelastaa, luovuttamaan 6,000 mkaa uloshaetun summan suorittamiseksi.

Hyväksyttiin sihteerin ehdotus.

15 §.

Lehtoniemen työväenyhdistys tiedusti kirjeessään kuluvan kuun 20 p:ltä, voidaanko myöntää vapaajäsenoikeus eräälle 20 vuotta puolueeseen kuuluneelle jäsenelle. Kun puoluesäännöt eivät mitään vapaajäsenyyttä tunne, niin katsoi puoluetoimikunta, ettei

puolueveroista voida ketään jäsentä vapauttaa. Yhdistys voi tietenkin myöntää maksuvapauden, jos se vapautetun jäsenen puolesta suorittaa puolueverot.

16 §.

Kiertokirje piiritoimikunnille.

Sihteeri ilmoitti, että edellisessä kokouksessa päätetyistä vaalivalmisteluja koskevista asioista on lähetetty piiritoimikunnille sen sisältöinen kiertokirje kuin puoluetoimikunnan jäsenille oli lähetetty nähtäväksi. (Kiertokirje liite n:o 2.)

Vakuudeksi:

Kusti Tanner

T. Tainio.

Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokous helmik. 5 p:nä 1924. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä T. Tainio, J.V. Keto, M. Paasivuori, J. Sundberg ja taloudenhoitaja K. Harvala.

1 §.

Kommunistien vaaliliittotarjous.

Helsingissä asetetulta kommunistiselta "Suomen Työväen Keskusvaalikomitealta" oli saapunut kirjelmä, jossa esitettiin, että sosialidemokraatit yhtyisivät vaaliliittoon heikäläisten kanssa ensi eduskuntavaaleissa.

Päätettiin jättää asia puolueneuvoston ratkaistavaksi ja ilmottaa siitä kirjelmän lähettäjille.

2 §.

Äänestys ylimääräisestä verosta.

Sihteeri ilmoitti, että ylimääräisestä verosta äänestettäessä ovat puolueneuvoston jäsenet äänestäneet seuraavasti:

5 mkan veron puolesta Sallila, Stolt, Aromaa, Lehtokoski, Toivonen, Manner, Nordlund, Piippo, Nurmi ja Julkunen, yhteensä 10 ääntä.

10 mkan veron puolesta Ukkonen, Paavilainen, Meriläinen ja Kuni, yhteensä 4 ääntä.

Lehto ja Kettunen olivat ilmoittaneet vastustavansa kaikkea ylimääräistä verotusta.

Toimitetun äänestyksen perusteella päätettiin vero 5 mkaksi. Siitä lähetetään kiertokirje järjestöille.

3 §.

Edustajia piirikokouksiin.

Piirikokouksiin valittiin edustajiksi: Kuopion it. piirikokoukseen R. Itkonen, Hämeen pohj. piirikokoukseen K. Harvala, Hämeen etel. piirikokokseen J.V. Keto ja Viipurin länt. piirikokoukseen M. Paasivuori.

Muihin piirikokouksiin edustajien hankkiminen jäi sihteerin toimeksi.

4 §.

Yleisehdokkaitten sijoittelu.

Sihteeri ilmoitti, että yleisehdokkaat on sijotettu seuraavasti:

Uudenmaan piiriin H. Ryömä, K.H. Wiik ja Hilda Seppälä.

Turun etel. piiriin Väinö Vuolijoki ja K.H. Wiik.

Turun pohj. piiriin Väinö Tanner ja Miina Sillanpää.

Hämeen pohj. piiriin V. Voionmaa, K. Harvala ja V. Hakkila.

Hämeen etel. piiriin J.V. Keto ja J. Ailio.

Viipurin länt. piiriin M. Paasivuori, O. Reinikainen ja E. Huttunen.

Viipurin it. piiriin J.F. Aalto.

Mikkelin piiriin R. Sventorzetski.

Kuopion länt. piiriin T. Tainio.

Kuopion it. piiriin R. Itkonen.

Vaasan etel. piiriin J.V. Keto.

Vaasan pohj. piiriin V. Tanner.

Oulun etel. piiriin R. Sventorzetski.

Kie pii kun — Yleisehdokkaitten sijoittelu.

Vaasan itäiselle piirille oli esitetty valittavaksi kuka tahansa edellämainituista yleisehdokkaista.

Sihteeri mainitsi vielä, että Kotosen ja Puron sijoittaminen on epävarma.

Hyväksyttiin yleisehdokkaitten sijoittelu.

5 §.

Sihteeri esitti puolueneuvoston kokousta varten esityslistan, joka oli seuraava:

Esityslista puolueneuvoston kokousta varten.

1. Nimihuuto.
2. Kokouksen avaus.
3. Sihteerin vaali.
4. Puoluetoimikunnan toimintakertomus.
5. Selostus puolueen raha-asioista,
6. a. Vaaliavustukset.
   b. Menoarvio kuluvalle vuosipuoliskolle.
7. Vaaliohjelma.
8. Vaaliliittokysymys.
9. Puoluetoimikunnan täydennysvaali.
10. Pöytäkirjan tarkastajain valinta.

Hyväksyttiin.

6 §.

Puoluetoimikunnan täydentäminen.

Kun puoluetoimikunnan jäsenet J.F. Aalto ja V. Hakkila olivat muuttaneet pois paikkakunnalta, eivätkä siten enää voi ottaa osaa puoluetoimikunnan toimintaan ja kun ennestään eronneiden K.H. Wiikin ja M. Ampujan sekä S. Hellsténin tilalle ei ole aikaisemmin varajäseniä valittu, päätettiin esittää Puolue-

neuvostolle, että se sääntöjen 47 §:n mukaisesti täyttäisi varajäsenten paikat. Ehdokkaiksi asetettiin Anton Huotari, Hilda Seppälä, H. Ryömä ja V. Salovaara ja K. Harvala.

7 §.

T.S. Internationalen toimisto oli ilmoittanut, että Intern. toimeenpanevan komitean kokous on kuluvan kuun 16 p:nä Luxemburgissa, ja kehotettiin puolueemme edustajaa saapumaan kokoukseen.

T.S.Internationalen t.p. komit. kokous.

Kun ei vakinainen edustaja Wiik eikä myöskään varaedustaja Keto olleet tilaisuudessa matkustamaan kokoukseen, niin päätettiin, ettei edustajaa lähetetä.

8 §.

Pohjanmaan ruotsal. piiritoimik. agitationiavustus pyyntö.

Pohjanmaan ruotsalainen piiritoimikunta oli pyytänyt vaaliagitationiavustukseksi 5,000 mkaa.

Päätettiin pyytää asiasta Ruotsalaisen Työväenliiton toimikunnan lausuntoa ja jätettiin asia pöydälle.

9 §.

Vaaliohjeet.

Vaaliohjeiden laatiminen yhdistyksiä varten jäi sihteerin toimeksi ja tarkastetaan ne seuraavassa kokouksessa.

10 §.

Sihteeri esitti puolueneuvoston marraskuun 1 – 3 p:nä 1920 pitämässä kokouksessa tehdyn seuraavan päätöksen:

"Puolueneuvosto velvoittaa puolueen sanomalehdistöä varomaan, ettei sen kautta levitetä puolueen elimistä perättömiä ja niiden arvoa alentavia tietoja. Arvostelu on kyllä sallittua, jopa suotavaakin, mutta sen pitää olla asiallista ja puolueen parasta tarkoittavaa. Puoluetoimikunnan asiana on valvoa tämän päätöksen toteuttamista, pitää huoli väärien tietojen oikomisesta ja antaa tarpeen vaatiessa muistutuksia, joko julkisia tai yksityisiä, lehtien johtokunnille tai toimituksille."

Kansan Työn kirjotukset.

Tämän päätöksen velvoittamana ilmoitti sihteeri, että Kansan Työssä on levitetty puolueen sisäisistä asioista vääriä ja väriteltyjä tietoja, kuvailtu vallinneita erimielisyyksiä suuremmiksi ja toisenluontoisiksi kuin ne todellisuudessa ovat olleet, kuvailtu puoluetoimikuntaa erikoisen oikeistolaiseksi ja ajettu vaaliliittoasiaa kommunistien kanssa sellaisella tavalla, että se on ollut omiaan antamaan aseita kommunistien

käsiin ja vahingoittamaan sosialidemokraattista puoluetta ja sen vaalitoimintaa. Näinollen olisi puoluetoimikunnan velvollisuus antaa lehden toimitukselle ja johtokunnallekin joko julkinen tai yksityinen muistutus.

Kie pii kun

Jätettiin asia pöydälle, jotta puoluetoimikunnan jäsenet voivat tutustua kysymyksessä oleviin Kansan Työn kirjotuksiin.

11 §.

Yleisehdokkaitten matkat.

Sihteeri ehdotti, että asetetut yleisehdokkaat matkustaisivat kukin piirissään puhumassa 2 viikon ajan, kuten viime vaalien edelläkin, 25 mkan päiväpalkalla.

Päätettiin lausua toivomus, että yleisehdokkaat matkustaisivat puhumassa piirissään 2 viikon tai ainakin 1 viikon ajan. Sihteerin ehdottama päiväraha myös hyväksyttiin, paitsi sellaisille yleisehdokkaille, joilla ei ole palkkaa muusta toimesta, päätettiin suorittaa palkkiota 2,000 mkan kuukausipalkan mukaan.

12 §.

Sopimattomat eduskuntaehdokkaat.

Sihteeri ilmoitti, että puolueen eduskuntaehdokkaiksi on asetettu eräitä henkilöitä, jotka eivät ole siihen sopivia, nimittäin Alkula Vaasan it. piiristä ja J.E. Savenius Viipurin it. piiristä. Alkulan suhteen oli sihteeri jo omissa nimissään ryhtynyt toimenpiteisiin. Saveniukseen nähden ehdotti, että Viipurin it. piiritoimikunnalle olisi lähettävä kehotus toimimaan niin, että Savenius kieltäytyy ehdokkuudesta, muussa tapauksessa puoluetoimikunta ryhtyy muihin toimenpiteisiin.

Ehdotus hyväksyttiin.

13 §.

Vaalitilasto piiritoimikunnille.

Sihteeri ehdotti, että kaikille piiritoimikunnille lähetettäisiin vaalitilasto v:n 1922 eduskuntavaaleista, koska siitä voi vaalitoiminnassa olla hyötyä.

Ehdotus hyväksyttiin.

14 §.

Piirisiht. ja sanomalehtimiesten kokous.

Sihteeri ilmoitti, että "Vaalikeskuksen" toimesta oli pidetty helmik. 3 p:nä piirisihteerien ja sanomalehtimiesten kokous, johon otti osaa noin 40 henkeä. Kokouksessa käsiteltiin vaaliohjelman yleisiä suuntaviivoja, vaalitaktillisia ja vaalitekniillisiä seikkoja sekä yleisehdokkaitten sijoittelua. Kokouksessa vallitsi hyvä yhteishenki ja yksimielisyys, keskustelu vilkasta,

asiallista ja monipuolista; osanottajat ilmaisivat tyytyväisyytensä siitä, että sellainen kokous oli järjestetty. Kokouksen päätöksistä on mainittava seuraava:

"Kokous lausuu käsityksenään, että vaaliliitto kommunistien kanssa olisi omiaan hämmentämään sosialidemokratian ja kommunismin välistä jyrkkää periaatteellista eroa sekä vaikuttamaan työväen vaaleihin osanottoa heikentävästi. Kokous sen vuoksi tuomitsee vaaliliittopuuhan työväenluokalle vahingollisena ja esittää vaatimuksenaan, että minkään puoluelehden yhtävähän kuin minkään sos.-dem. järjestön tai yksityisen henkilön ei ole sitä ajettava."

(Kokouksen pöytäkirja liite n:o 3.)

15 §.

Lehtosen asia.

Sihteeri ilmoitti, että toimistoapulainen Svante Lehtonen tulee ilmoituksensa mukaan eroamaan toimestaan t.k. 9 p:nä.

– Ero myönnettiin.

16 §.

Konekirjoittajan ottaminen.

Konekirjoittajan ottaminen Lehtosen tilalle jätettiin puheenjohtajan ja sihteerin toimeksi. Palkaa maksetaan korkeintaan 1,500 mkaa kuukaudessa.

17 §.

Lehtiagitationi.

Taloudenhoitaja ilmoitti, että eräiltä kolmipäiväisiltä lehdiltä on saapunut vastauksia tiedusteluun lehtien ilmaiseksi jakamisen suhteen vaalien edellä. Vaaditaan 1:50 kuukausitilausta kohti korvaukseksi maksutta jaettavista lehdistä, mikä ei tunnu kohtuuttomalta. Mutta olisi määriteltävä,kuinka paljon suoritetaan korvausta 6-päiväisille lehdille. Ehdotti, että jätettäisiin hänen ja sihteerin tehtäväksi laatia tarkempi suunnitelma sitte kun useammilta lehdiltä saapuu vastaukset, ja esitetään tämä suunnitelma sitte puoluetoimikunnalle.

Ehdotus hyväksyttiin.

Vakuudeksi:

Wäinö Tanner

T. Tainio.

Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokous helmikuun 21 p:nä 1924. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä: T. Tainio, M. Paasivuori, J. W. Keto, J. Sundberg, R. Itkonen, V. Mikkola ja taloudenhoitaja K. Harvala.

1 §.

Luettiin ja hyväksyttiin pöytäkirjat tammikuun 22 ja helmikuun 5 p:ltä. Pöytäkirja.

2 §.

Kun Puoluetoimikunnan varapuheenjohtaja J. F. Aalto on muuttanut pois paikkakunnalta, päätettiin ehdottaa Puolueneuvostolle, että varapuheenjohtajaksi valittaisiin J. W. Keto. Varapuheenjohtaja.

3 §.

Esitettiin maisteri K. H. Wiikin valitus Uudenmaan 1. vaalipiirin sos.-dem. Piirikokouksen päätöksestä koskeva eduskuntaehdokkaiden listoille asettelua. (Liite No 4). K.H.Wiikin valitus listoille asettelusta.

Koska valitus todettiin oikeutetuksi, päätettiin tehdä valitsijayhdistysten ehdokaslistoihin liitteessä No 5 mainitut muutokset.

4 §.

Esitettiin toimittaja J. F. Aallon valitus Viipurin läänin it. vaalipiirin sos.-dem. eduskuntaehdokkaiden listoille asettelusta (Liite No 6). J.F.Aallon valitus listoille asettelusta.

Valituksen johdosta ilmoittivat sihteeri, että hän saatuaan puolueäänestyksen tulokset sekä listoille asettelujärjestyksen kyseessä olevasta piirista, oli myöskin tullut siihen tulokseen, että listoille asettamisessa on poikettu puolueäänestyksen tuloksista, joten piti valitusta oikeutettuna.

Koska valituksessa esitetyt perustelut havaittiin todellisiksi ja paikkansa pitäviksi, päätettiin, että Imatran-Enson-Pöllkälän valitsijayhdistyksen listalta on Kuittinen poistettava ja hänen tilalleen asetettava Welling. Tämän muutoksen kautta palautuu puolueäänestyksen määräämä järjestys suunnilleen, eivätkä myöskään toisten ehdokkaiden keskinäiset suhteet lainkaan muutu.

5 §.

Esitettiin Täysikiellottoman Kansanraittiudenedistämis- Kieltolain vastust. yhd. kirje.

liiton r.y. kirjelmä, jossa tiedusteltiin puolueen suhtautumista kieltolakiin.

Päätettiin vastata, että puolueemme ohjelmaan kuuluu kieltolaki ja eduskuntaryhmämme tulee sen mukaisesti menettelemään.

6 §.

"Kansan Lehden 25-vuotisjuhla.

Puoluetoimikunnan edustajaksi "Kansan Lehden" 25-vuotisjuhlaan tulevan maaliskuun 1 p:nä valittiin Väinö Tanner.

7 §.

Turun el. piirin edustus Puolueneuvostossa.

Turun 1. etel. vaalipiirin sos.-dem. Piiritoimikunta oli ilmoittanut, että piirikokouksessa t. k. 17 p:nä oli vaalipiiristä poismuuttaneen Aino Lehtokosken tilalle valittu piirin vakinaiseksi edustajaksi Puolueneuvostoon M. E. Lehtinen.

Sihteeri esitti taman johdosta harkittavaksi, miten on puoluesääntöjä tässä kohden tulkittava. Onko sopivata, että piirikokous valitsee uuden vakinaisen jäsenen eronneen tilalle sivuuttaen puoluekokouksessa valitun K. Perhon.

Päätettiin esittää asia Puolueneuvostolle sekä kutsua Puolueneuvoston kokoukseen piirin varaedustaja K. Perho.

8 §.

Latvian sos.-dem. puolueko-kous.

Esitettiin Latvian Sos.dem. Puolueen Puoluetoimikunnalta saapunut kirje, jossa pyydettiin lähettämään edustajia Riassa tulevan huhtikuun 17-18 p:nä pidettävään puoluekokoukseen, jonka yhteydessä tulee vietettäväksi myös puolueen 20-vuotisjuhla.

Päätettiin valita puolueemme edustajaksi J. W. Keto.

9 §.

Muistutus "Kansan Työlle".

Otettiin käsiteltäväksi edellisessä kokouksessa pöydälle jäänyt kysymys muistutuksen antamisesta eräiden "Kansan Työ"-lehdessä viime aikoina julaistujen kirjoitusten johdosta.

Sihteeri katsoi velvollisuudekseen ehdottaa edellisessä kokouksessa esittämiensä syiden perusteella, että Puolueneuvostolle tehtäisiin ehdotus muistutuksen antamisesta "Kansan Työn" toimitukselle, mainittua lehteä kustantavan yhtiön johtokunnalle ja Viipurin läänin länt. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnalle.

Asiasta keskusteltaessa lausui

Paasivuori, että hänen mielestään kyseessäolevat kirjoitukset ovat olleet verraten maltillisia, joten ei ole syytä muistutuksen antamiseen.

Itkosen mielestä oli lehti varsinkin kysymyksessä vaaliliiton tekemisestä kommunistien kanssa kirjoittanut tavalla, joka oli ollut omiaan saattamaan puolueelle vaikeuksia eräissä muissakin vaalipiireissä. Törkeintä näissä kirjoituksissa on olut kuitenkin se, että niissä on tavallaan koetettu väittää, etteivät työväen edut ja sos-dem. puolueen edut olisikaan yhteisiä, joten sos.-dem. puolue ei siis ajaisikaan koko työväenluokan etuja. - Oli sitä mieltä, että muistutus olisi annettava.

Keto lausui, että puheenaolevat kirjoitukset ovat kyllä olleet typeriä ja niissä oli kuvattu puolueen keskuudessa vallitsevia erimielisyyksiä suuremmiksi, kuin mitä ne todellisuudessa ovat, mutta kun ei ole selvitetty, että nämä kirjoitukset olisivat johtuneet tahallisesta ilkeämielisyydestä, niin ei pitänyt erikoismuistutuksen antamista välttämättömänä.

Tainio vetosi edellisessä kokuksessa esittämiinsä perusteluihin sekä huomautti, että pahinta "Kansan Työn" puheenalevissa kirjoituksissa on ollut se, että niissä on pyritty väittämään, että sos.-dem. puolue toimii työväenluokan etujen vastaisesti. Kedon lausunnon johdosta huomautti, että lehden eräissä varsinkin alakertoina julaistuissa kirjoituksissa on kyllä havaittavissa tahallista ilkeämielisyyttäkin.

Tanner lausui käsityksenään, että kyseessäolevien kirjoitusten henki ei ole ollut puolueen yhtenäisyyden kannalla, vaan pikemminkin puoluetta repivää, jonka vuoksi muistutuksen antaminen on paikallaan. Mikään julkinen muistutus ei kuitenkaan ole välttämätön, vaan riittäisi se, että Puolueneuvosto toteaisi "Kansan Työn" viimeaikaisen toimitustavan olleen omiaan puoluetta vahingoittamaan.

Mikkola huomautti, että puheenaolevista kirjoituksista päättäen ei kyseessä suinkaan ole tarkoitus muodostaa mitään uutta ryhmitystä puolueen hajoittamisen merkeissä, vaan johtunee lehden viimeaikainen toimitustapa yksinkertaisesti siitä, että sikäläiset puoluetoverit ovat katsoneet tällaisen menettelytavan parhaaksi joukkojen kokoamiseksi. Yhtyi Paasivuoreen siinä, että kirjoitukset eivät anna aihetta muistutuksen antamiseen.

Keskustelun päätyttyä päätettiin esittää Puolueneuvoston hyväksyttäväksi seuraava päätöslauselma:

"Puolueneuvoston kokous toteaa, että se toimitustapa, jota "Kansan Työ"-lehdessä viime aikoina on noudatettu varsinkin kysymyksessä vaaliliiton tekemisestä kommunistien kanssa on ollut omiaan

puoluetta vahingoittamaan".

Lisäksi päätettiin ehdottaa, että edellämainittu päätöslauselma saatettaisiin kirjallisesti "Kansan Työn" toimituksen, Viipurin Työväen Sanomalehti- ja Kirjapaino-Osuuskunnan johtokunnan sekä Viipurin läänin länt. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnan tietoon.

10 §.

Tilinpäätös. Esitettiin viime vuoden tilinpäätös sekä tilintarkastajain lausunto, jossa ehdotettiin vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

Hyväksyttiin tilinpäätös esitettäväksi Puolueneuvostolle.

11 §.

Talousarvio. Esitettiin talousarvio kuluvalle vuodelle.

Sihteeri huomautti, että puoluesääntöjen mukaan olisi talousarvio laadittava vain kuluvan vuoden ensi vuosipuoliskolle. Kun viime vuonna kuitenkin jo tästä määräyksestä poikettiin ja kun talousarvion laatiminen käytännöllisistä syistä vain puoleksi vuodeksi on vaikeata varsinkin, koska puolueella ensimäisellä vuosipuoliskolla ei ole juuri lankaan tuloja, niin olisi Puolueneuvostolle esitettävä, että talousarvio nytkin hyväksyttäisiin koko vuodeksi.

Sihteerin ehdotus hyväksyttiin.

12 §.

Vaaliavustukset. Esitettiin taloudenhoitajan ja sihteerin laatima suunnitelma vaaliavustusten jakamisesta eri vaalipiireille ja puoluelehdille. (Liite No 7).

Suunnitelma hyväksyttiin sellaisenaan Puolueneuvostolle esitettäväksi.

13 §.

Vaaliagitatsio Kajaanin kihlakunnassa. Luettiin Tuomas Korhoselta Kajaanista saapunut kirje, jossa pyydettiin Puoluetoimikuntaa kiinnittämään huomiota vaaliagitatsioonin järjestämiseen Kajaanin kihlakunnassa sekä pyydettiin Puoluetoimikuntaa lähettämään sinne joku huomattava henkilö puhujaksi ainakin yhden kuukauden ajaksi.

Sihteeri ehdotti, että asiasta kirjoitettaisiin Kuopion läänin länt. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnalle sekä

pyydettäisiin sitä järjestämään Kajaanin kihlakunnassa harjoitettava vaaliagitatsioonityö. Kajaanin kihlakuntaan olisi järjestettävä erityinen toimikunta vaaliagitatsioonia varten ja Puoluetoimikunnan olisi myönnettävä tähän tarkoitukseen 3,000 markan avustus.

Sihteerin ehdotus hyväksyttiin.

14 §.

Pohjanmaan ja Etelä-Suomen ruots piirien avustukset. Esitettiin Suomen Ruotsalaisen Työväenliiton hallinnon lausunto Pohjanmaan Ruotsalaisen Sos.dem. Piiritoimikunnan anomuksen johdosta saada 5.000:- markan avustus puhujan palkkaamiseksi kahden kuukauden ajaksi piiriin.

Lausunnossa puollettiin anomusta siinä muodossa, että vaaliagitatsioonia varten olisi myönnettävä 3.000 mk., jota vastoin 2,000 mk. olisi varattava myöhemmin suoritettavaa järjestelmällistä järjestelytyötä varten. Lisäksi esitettiin lausunnossa, että Ruotsalaisen Työväenliiton hallinto on päättänyt pyytää Puoluetoimikunnalta vaaliagitatsioonin harjoittamiseksi Etelä-Suomen ruotsalaisessa piirissä 4,000 markkaa. Myöskin Pohjanmaan ruotsalaiselle piirille myönnettävä avustus olisi suoritettava Ruotsalaisen Työväenliiton välityksellä, jonka tehtäviin kuuluu sekä johtaa että valvoa maamme koko ruotsinkielisen työväestön agitatsioonityötä.

Päätettiin myöntää vaaliavustukseksi Pohjanmaan ruotsalaiselle piirille 3,000 mk ja Etelä-Suomen piirille 4,000 mk. Kysymys avustuksen myöntämisestä Pohjanmaan ruotsalaiselle piirille myöhemmin suoritettavaa järjestelmällistä järjestelytyötä varten pantiin pöydälle toistaiseksi.

Merkittiin, että puheenjohtaja Tanner poistui kokouksesta ja puhetta ryhtyi johtamaan J. W. Keto.

---

15 §.

Vaaliohjelma. Sihteerin ehdotuksesta päätettiin esittää Puolueneuvostolle, että tulevia eduskuntavaaleja varten ei laadittaisi erityistä vaaliohjelmaa, vaan pidettäisiin puolueen yleisohjelmaa ja viime vaaleja varten laadittua vaaliohjelmaa soveltuvilta kohdilta ohjeena. Vaalijulistukseen sisällytetaan kaikki tär-

keimmät vaatimuksemme ja vaalitaistelun tunnukset.

16 §.

"Pohjolan Työniehen" vapauttaminen T.S.T:in maksuista.

Sihteeri ilmoitti, että toimittaja R. Sventorzetski on tehnyt esityksen, että "Pohjolan Työmies" vapautettaisiin maksujen suorituksesta Työväen Sanomalehtien Tietotoimistolle, koska lehti ei tarvitse artikkeleita ja uutiset tulevat tietotoimiston välityksellä lehdelle vanhentuneina.

Päätettiin vapauttaa lehti puheenaolevista maksuista tämän vuoden ajaksi.

17 §.

Anjalan Ahvion Ty:n asiat.

Einari Paasoselta Anjalasta oli saapunut kirje, jossa hän ilmoitti, että Anjalan Ahvion Ty. on hajoamistilassa ja aikoo lopettaa toimintansa, jonka vuoksi hän pyysi Puoluetoimikuntaa ryhtymään toimenpiteisiin yhdistyksen omaisuuden ottamiseksi puolueen haltuun.

Päätettiin ilmoittaa asiasta Uudenmaan 1. Sos.-dem. Piiritoimikunnalle, jotta se koettaisi piiripuhujien tai muiden tunnettujen henkilöiden avulla ottaa selkoa siitä, eikö yhdistyksen toimintaa enää saada jatkumaan ja jos se osoittautuu vaikeaksi, päätettiin kehoittaa Piiritoimikuntaa määräämään pesänselvittäjä sekä järjestämään muut omaisuuden puolueen haltuun ottamisesta aiheutuvat seikat.

18 §.

Lappeen Haapajärven Ty:n talon myynti.

Sen johdosta, että Puoluetoimikunta jo aikaisemmin on valtuuttanut Viipurin 1. länt. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnan myymään Lappeen Haapajärven entisen työväenyhdistyksen talon, ilmoitti Piiritoimikunta, että korkein tarjous, mikä talosta on tehty, on 3,000 mk. Talossa on velkaa 5,000 mk. Mise sää tapauksessa ei siitä kuitenkaan tätä määrää nykyisin saada, mutta kun talo on särkynyt ja menettää yhä arvoansa, ellei sitä heti myydä, niin pyysi Piiritoimikunta, että talo saataisiin myydä mainitusta 3,000:- markan hinnasta ja loppu velka saataisiin suorittaa kertyneistä pesänselvitysvaroista.

Piiritoimikunnan esittämän syyn perusteella päätettiin pyyntöön suostua, mutta samalla päätettiin nimenomaan huomauttaa, että toimintansa lopettaneiden yhdistysten omaisuus olisi aina, milloin siihen syytä ilmenee, muutettava rahaksi niin hyvissä

ajoin, että niistä saataisiin ainakin velkoja vastaava määrä.

19 §.

Varkauden Ty:n lainatarjous.

Esitettiin Varkauden Ty:n kirje, jossa ilmoitettiin, että yhdistys olisi halukas lainaamaan Puoluetoimikunnalle 6,000:- mk, minkä summan Puoluetoimikunta on lainannut Mikkelin 1. Sos.-dem. Piiritoimikunnan välityksellä Lahnalahden Ty:n raha-asiain järjestämiseksi.

Koska yhdistys kuitenkin voisi lainata mainitun summan vain ensi heinäkuun 1 päivään saakka, niin päätettiin ilmoittaa, ettei ole syytä käyttää yhdistyksen varoja tähän tarkoitukseen, vaan koettaa Puoluetoimikuntaa järjestää asian toista tietä.

20 §.

Viipurin l. länt. vaalipiirin toimintansa lopett.yhd. kirjat ja osuuskirjat.

Viipurin 1. länt. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunta oli lähettänyt puoluetoimistoon luettelot toimintansa lopettaneiden yhdistysten kirjoista, jotka kaikki ovat sääntöjen mukaan siirtyneet puolueen omaisuudeksi. Piiritoimikunta ehdotti, että osa kirjoista saataisiin siirtää Piiritoimikunnan kirjastoon, osa kiertäviin kirjastoihin ja loput koetettaisiin myydä. Näytelmäkirjat oli Piiritoimikunta päättänyt ehdottaa kaikki myytäväksi, koska niille ei ole mitään merkitystä piirinkään kirjastossa. Rahat myydyistä kirjoista tultaisiin asettamaan pesänselvitystilille puolueen hyväksi käytettäväksi Puoluetoimikunnan määräysten mukaan.

Piiritoimikunnan ehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi ilmoitti Piiritoimikunta, että puolueen haltuun on siirtynyt seuraava määrä osuuskirjoja: Säkkijärven Ty:ltä 16 osuutta Viipurin Työväen Sanomalehti- ja Kirjapaino-Osuuskunnasta, Taavetin Ty:ltä 2 osuutta samasta osuuskunnasta ja 27 osuutta Kyminlaakson Osuuskunnasta, sekä Suurmiehikkälän Ty:ltä 3 osuutta viimeksi mainitusta osuuskunnasta, yhteensä 48 osuutta. Piiritoimikunta ehdotti, että yllämainitut osuudet saataisiin siirtää piirin nimelle, koska ei ole vähintäkään toivoa, että kyseessäolevat yhdistykset alkaisivat lähiaikoina toimintansa.

Työväen Sanomalehti- ja Kirjapaino-Osuuskunnasta

Päätettiin pyytää Piiritoimikuntaa lähettämään kyseessäolevat osakkeet puoluetoimistoon puolueen nimiin siirrettäväksi.

Vakuudeksi:

Eino Tainio

T. Tainio

LLLEL

Ava

La
pa
ta

Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokouksesta helmikuun 24 p:nä 1924. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä: T. Tainio, J. W. Keto, V. Mikkola, varajäsenet A. Huotari ja V. Salovaara sekä "Raivaajan" edustaja O. Nurmi.

1 §.

"Raivaajan" avustusasia.

Otettiin käsiteltäväksi "Raivaajan" avustusasia.

Esitettiin yhtiön tilinpäätös viime vuodelta (Liite No 8), ja osoitti se tappiota 45,603:17 mk. Kun tappio edellisiltä vuosilta on 160,810:76 mk, niin on tappio siis yhteensä 206,413:93 mk. Tilinpäätöksen johdosta huomautti sihteeri, että siinä on kalusto, paperivarasto y.m. merkitty täydestä arvostaan, joten tappio todellisuudessa on suurempi, kuin mitä tilinpäätös osoittaa.

Taloudenhoitaja ja sihteeri ehdottivat, että Kustannusosakeyhtiö Raivaajan Johtokunnan kanssa tehtäisiin asiasta seuraavan sisältöinen kirjallinen sopimus:

1) Liikkeen hoito on järjestettävä sillä tavalla, että kuluvana vuonna ja myöhemminkään mahdollisesti tuleva tappio ei lisää velkoja;

2) mikäli tappiota syntyy, sitoutuu Puoluetoimikunta sen korvaamiseksi vuosittain avustamaan yhtiötä enintään 15,000:- markan lahjoituksella 5 vuoden aikana, kuitenkin ainoastaan tappion todelliseen määrään asti kunakin vuonna ja ehdolla:

3) että Vaasan yhdistyneistä piireistä löytyy yksityisiä tai järjestöjä, jotka vuosittain rahassa suorittavat sen osan tappiota, joka Puoluetoimikunnan myöntämällä 15,000:- markalla ei tule peitetyksi;

4) Puoluetoimikunnalla on oikeus olla mukana Kustannus Oy. Raivaajan tilinpäätöksen teossa milloin sen tarpeelliseksi katsoo, sekä harkintansa perusteella ennen 5 vuoden kulumista lopettaa tappioavustuksensa siinä tapauksessa, että Kustannus Oy. Raivaaja ei nähtävästi alkaisi toimia ilman tappiota;

5) tänä vuonna suoritetaan avustuksena 20,000:- mk. (Siis 4 vuoden aikana kunakin 15,000:-) ja on se otettava huo-

mioon kuluvan vuoden tuottamaa tappiota peitettäessä;

6) seuraavina vuosina suoritettaisiin, tappion mahdollisuudet arvostellen, kesäkuun lopussa enintäin 7,500:- mk. ja loppu tilinpäätöksen valmistuttua samaan aikaan toisten osallisten kanssa;

7) tämä sopimus tulee voimaan siinä tapauksessa, että Kustannus Oy. Raivaaja sen hyväksyy ja sitoutuu sitä noudattamaan sekä että 5:ssa kohdassa tarkoitetut lisäsitoumukset kirjallisesti esitetään Puoluetoimikunnalle ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Kustannus Oy. Raivaajan edustaja ilmoitti, että hän johtokunnan valtuuttamana voi vakuutta johtokunnan suostuvan sellaiseen järjestelyyn, mitä edellä mainittu sopimusluonnos edellyttää sekä ilmoitti, että, jos tappio ylittää siinä mainitun määrän eikä sitä saada sopimuksessa ~~xxxxxxxxxxxx~~ mainitulla tavalla peitetyksi, niin suostuu johtokunta kyllä lakkauttamaan lehden. - Lehden viime vuonna tuottaman tappion johdosta lausui Nurmi, että se on suurimmaksi osaksi tullut jo vuoden alkupuolella, jolloin lehti ilmestyi kolme kertaa viikossa. Kun lehdelle sitä paitsi on nyttemmin saatu pystyvä taloudenhoitaja, on toiveita, että lehden asema tulee paranemaan.

Kun Kustannus Oy. Raivaajan edustaja Nurmi oli poistunut kokouksesta, päätettiin keskustelun jälkeen hyväksyä taloudenhoitajan ja sihteerin esittämä sopimusluonnos.

2 §.

Puhuja Oulun 1. pohj. vaalipiiriin.

Oulun 1. etel. vaalipiirin edustaja Puolueneuvostossa V. R. Piippo oli jättänyt sihteerille kirjallisen pyynnön, että Puoluetoimikunta myöntäisi ylimääräistä avustusta mainitun vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnalle järjestäjän palkkaamiseksi Oulun 1. pohj. vaalipiiriin vaalien edellä.

Päätettiin panna asia pöydälle toistaiseksi.

3 §.

Viipurin 1.it. piirin avustus.

Puolueneuvoston tänä päivänä Puoluetoimikunnalle antaman valtuutuksen nojalla päätettiin myöntää Viipurin 1. it. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnalle lisäavustukseksi vaalitoimintaa varten 2,000 mk.

Vakuudeksi:

Väinö Tanner

T. Tainio

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan kokouksesta maaliskuun 7 päivältä 1924.

Puheenjohtajana Väinö Tanner ja sihteerinä T. Tainio; saapuvilla lisäksi: M. Paasivuori, J. W. Keto, J. Sundberg sekä varajäsenet A. Huotari, Väinö V. Salovaara ja K. Harvala.

1 §.

Luettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja helmikuun 21 päivältä. Pöytäkirja.

2 §.

Sosialistin taloudenhoito.

Sihteeri ilmoitti saaneensa M. E. Lehtiseltä Turusta kirjeellisen ilmoituksen, että Sosialistin Kirjapaino-Osakeyhtiön taloudenhoitaja Jousi tulisi siirtymään Eteenpäin-lehden taloudenhoitajaksi Kotkaan. Tämän johdosta olivat taloudenhoitaja ja sihteeri ryhtyneet ottamaan selkoa siitä, minkä vuoksi Jousi tulisi siirtymään pois toimestaan ja oli silloin selville käynyt, että Jousi saisi Eteenpäin-lehdessä saman palkan kuin nykyisestä toimestaan, jossa työtaakka kuitenkin on huomattavasti suurempi. Sitä paitsi oli Sosialistin Kirjapaino-Osuuskunnan johtokunta Jousen ilmoituksen mukaan suhtautunut välinpitämättömästi yhtiön asiain hoitoon, joka seikka myöskin on ollut omiaan vaikeuttamaan työtä.

Kun Sosialistin Kirjapaino-Osuuskunnan johtokunnalla on tänä päivänä kokous ja kun Sosialistin taloudenhoidon kannalta olisi välttämätöntä pysyttää Jousi toimessaan, ilmoitti sihteeri, että hän neuvoteltuaan asiasta sekä Tannerin että Harvalan kanssa oli tänään lähettänyt asian johdosta Sosialistin johtokunnalle seuraavan sähkösanoman: "Sosialistin johtokunta, Turku. Puoluetoimikunta toivoo mitä vakavimmin Jousen pysyttämistä toimessaan. Edustajamme saapuu sinne ensi viikolla. Tainio."

Sihteeri ehdotti, että Puoluetoimikunta hyväksyisi ne toimenpiteet, joihin hän on jo asiassa ryhtnyt sekä päättäisi lähettää edustajansa Turkuun asioita järjestämään.

Ehdotus hyväksyttiin ja päätettiin lähettää joko taloudenhoitaja tai puoluesihteeri Turkuun järjestämään kyseessäolevata asiata.

5 §.

T.S.Oy:n yhtiökokous.

Puheenjohtaja ilmoitti, että Työväen Sanomalehti-Osakeyhtiön ylimääräinen yhtiökokous pidetään kuluvan maaliskuun 10 päivänä Ry. Koiton talossa, Helsingissä, ja kun Sosialidemokraattinen Puoluetoimikunta omistaa sanotussa yhtiössä osakkeita, ehdotti, että Puoluetoimikunta mainittuun kokoukseen valitsisi edustajakseen puoluesihteeri Taavi Tainion, oikeudella käyttää täydellistä puhe- ja äänivaltaa kaikkien Puoluetoimikunnan omistamien osakkeiden puolesta.

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä pykälä luettiin heti ja päätettiin pitää tarkistettuna.

4 §.

Helsingin Ty:n 40-vuotisjuhla.

Puoluetoimikunnan edustajaksi Helsingin Työväenyhdistyksen 40-vuotisjuhlaan, joka pidetään kuluvan maaliskuun 24 p:nä, päätettiin valita Anton Huotari.

5 §.

Puolueen 25-vuotisjulkaisu.

Sihteeri ilmoittii, että puolueen 25-vuotisjulkaisua varten valitun toimikunnan jäsenistä on J. F. Aalto muuttanut pois paikkakunnalta ja Rieti Itkonen ei jouda ottamaan osaa toimikunnan työskentelyyn, jonka vuoksi heidän tilalleen olisi valittava toimikuntaan toisia henkilöitä.

Päätettiin valita toimikuntaan Tainion lisäksi Huotari ja R. Tuhti. Viimemainittua pyydetään julkaisun toimitussihteeriksi. Mikäli julkaisun toimittamisessa tulevat kyseeseen taloudelliset näkökohdat, on toimikunnan tiedusteltava taloudenhoitajan mielipidettä.

Kysymys juhlien järjestämisestä puolueen 25-vuotisen olemassaolon johdosta pantiin pöydälle.

6 §.

Talikkalan Ty:n 25-vuotisjuhla.

Talikkalan Työväenyhdistyksen t.k. 24 p:nä vietettävään 25-vuotisjuhlaan päätettiin lähettää onnittelusähkösanoma.

7 §.

Sohlberg'in Ty:n liittyminen puolueeseen.

Esitettiin Etelä-Suomen Ruotsalaisen sos.-dem. Piiritoimikunnan kirje, jossa ilmoitettiin, että Sohlberg'in Työväenyhdistys, joka heinäk. 1 p:stä 1922 lukien on kuulunut n.k. Sosialistiseen Työväenpuolueeseen ja suorittanut sille veronsa, on viime

helmik. 24 p:nä päättänyt jälleen liittyä puolueeseemme. Yhdistys oli tehnyt tämän päätöksen edellyttäen, ettei maksamattomia puolueveroja edellisiltä vuosilta tarvittaisi puolueelle suorittaa. Kun yhdistyksen taloudellinen asema on varsin huono, esitti Piiritoimikunta, että Sohlberg'in Työväenyhdistys vapautettaisiin puolueen jäsenmaksuista siltä ajalta, minkä yhdistys on kuulunut kommunistiseen puolueeseen.

Edellä olevan johdosta ilmoitti sihteeri, että hän oli omana käsityksenään jo lausunut Piiritoimikunnalle, että yhdistyksen ei tarvitse suorittaa puolueen jäsenmaksuja puheena olevalta ajalta sekä ehdotti, että Puoluetoimikunta hyväksyisi tämän toimenpiteen.

Sihteerin ehdotus hyväksyttiin.

8 §.

Piiritoimik. vaalitoiminta ja vaaliavustukset.

Sihteeri ehdotti, että piiritoimikunnilta vaadittaisiin vaalien ohi mentyä tarkka selostus koko piirin vaalitoiminnasta, lehtien levikistä ja myöskin siitä, millä tavalla puolueelta saatu avustus on käytetty.

Sihteerin ehdotus hyväksyttiin.

9 §.

Lainan ottaminen vaaleja varten.

Valtuutettiin taloudenhoitaja K. Harvala ottamaan vaalitoimintaa varten Puoluetoimikunnalle korkeintaan 150.000 markan laina.

10 §.

Severi Alanteen liittyminen puolueeseen.

Sen johdosta, että puolueeseen on hiljakkoin liittynyt täkäläisen Sos.-dem. Keskusteluseuran ja Toveriseuran kautta Amerikasta saapunut insinööri Severi Alanne, joka aikaisemmin on Amerikassa kuulunut kommunistiseen puolueeseen ja siellä tehnyt voitavansa sosialidemokratian vahingoittamiseksi, esitti sihteeri, että asiassa olisi ryhdyttävä joihinkin toimenpiteisiin, varsinkin, koska Puoluetoimikunta jo aikaisemmin on päättänyt, että hyväksyttäessä uudelleen puolueen jäseneksi kommunistiseen puolueeseen kuuluneita henkilöitä, vaaditaan sekä asianomaisen puolueosaston että Piiritoimikunnan hyväksyminen.

Päätettiin vaatia Sos.-dem. Keskusteluseuralta selitys kyseessäolevan henkilön jäseneksi hyväksymisestä. Selityksen saatuaan velvoitettiin puoluesihteeri ryhtymään niihin toimenpitei-

siin, joihin asia mahdollisesti antaa aihetta.

11 §.

Lehtien levittäminen vaalien edellä.

Sihteeri ilmoitti saaneensa tietää, että eräät puoluelehdet eivät ole riittävän suuressa määrin huolehtineet osotteiden hankkimisesta, jotta puolueleht**i**ä voitaisiin jakaa vaalien edellä siinä määrin, kuin on suunniteltu. Tämän johdosta ehdotti sihteeri, että piiritoimikuntia kehoitettaisiin huolehtimaan siitä, että lehtien levittäminen tapahtuu tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.

Ehdotus hyväksyttiin. Samalla päätettiin, että lehtien avustusmäärä voidaan ottaa uudestaan harkittavaksi, elleivät lehdet puheena olevassa suhteessa täytä velvollisuuksiaan.

12 §.

Vaalijulistus.

Esitettiin luonnos puoluelehdissä julaistavaksi aiotusta vaalijulistuksesta. (Liite No 9.)

Hyväksyttiin luonnos ja annettiin sen lopullinen tarkistaminen Tannerin, Tainion ja Huotarin tehtäväksi. Mikäli puoluetoimikunnan jäsenillä on muutoksia esitettävänä, voivat he esittää ne valitulle komitealle.

Tämän yhteydessä esitti sihteeri harkittavaksi, olisiko syytä antaa vielä toinenkin julistus.

Sihteerin esitys hyväksyttiin ja annettiin hänen tehtäväkseen, mikäli aikaa riittää, laatia vielä toinenkin luonnos.

Vakuudeksi:

Väinö Tanner

T. Tainio.

Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokouksesta huhtikuun 8 p:ltä 1924. Puheenjohtajana: V. Tanner; läsnä: T. Tainio, J. W. Keto, J. Sundberg ja V. Mikkola sekä varajäsenet: A. Huotari, Hilda Seppälä, H. Ryömä, V. Salovaara ja K. Harvala.

1 §.

Pöytäkirja.

Luettiin ja hyväksyttiin pöytäkirjat helmikuun 24 ja maaliskuun 7 p:ltä.

2 §.

Ehdotus vappumielenosoitusten siirtämisestä.

Sihteeri ilmoitti, että myöhäisen kevään tulon takia ja koska eduskuntakin kokoontuu toukokuun 1 p:nä, joten on mahdotonta saada puhujia vappumielenosoituksiin, on hän herättänyt kysymyksen vappumielenosoitusten siirtämisestä tänä vuonna helatorstaiksi toukokuun 29 p:ksi. Kun asialla on kiire, oli hän tiedustellut puhelimitse puoluetoimikunnan jäsenten mielipidettä siitä. Tällöin olivat puoluetoimikunnan jäsenistä Tanner, Keto, Itkonen ja Sundberg sekä varajäsenistä Huotari, Ryömä ja Harvala ehdotusta kannattaneet. Tämän ohella oli myöskin viritetty kysymys erityisten agitationikokousten järjestämisestä vaalivoiton johdosta. Tätä ehdotusta olivat kaikki kannattaneet, vain kokousten aikaan nähden oli ilmaantunut erimielisyyttä. Toiset puoluetoimikunnan jäsenistä olivat halunneet näitä kokoustilaisuuksia järjestettäväksi pääsiäispäivinä, toiset taas vappuna. Esitti laatimansa luonnoksen tiedonannoksi vappumielenosoitusten siirtämisestä ja agitationikokousten järjestämisestä ~~(Liite No 10)~~ sekä ehdotti, että tässä luonnoksessa esitetyillä perusteilla puoluetoimikunta päättäisi hyväksyä siinä esitetyt toimenpiteet.

S a l o v a a r a oli sitä mieltä, että vappumielenosoituksia ei olisi siirrettävä helatorstaiksi, vaan olisi ne tänäkin vuonna pidettävä kansainvälisenä työväestön mielenosoituspäivänä. Jos vappumielenosoitukset siirrettäisiin, jäisi vapunpäivä kokonaan kommunisteille, jotka kyllä osaisivat käyttää sitä hyväkseen etupäässä ammatillisten järjestöjen keskuudessa.

K e t o huomautti, että hän tosin puhelintiedusteluun

oli vastannut kannattavansa ehdotusta vappumielenosoitusten siirtämisestä, mutta kun hän sittemmin oli saanut kuulla oman vaalipiirinsä toimitsijain mielipiteen asiasta, ja nämä olivat asettuneet jyrkästi vastustamaan tehtyä ehdotusta, koska vappumielenosoitusten siirtämisellä tulisi olemaan tärkeä joukkopsykologinen vaikutus, sillä se voisi helposti herättää sellaisen luulon, että sosialidemokraattinen puolue tässäkin suhteessa muka aikoisi luopua vanhoista kansainvälisistä tavoista ja kun sitäpaitsi useimmat järjestöt jo ovat ryhtyneet toimenpiteisiin näiden mielenosoitusten järjestämiseksi, on hän muuttanut asiassa mielipidettään. Oli siis sitä mieltä, että vappumielenosoituksia olisi nytkin järjestettävä entiseen tapaan, mutta missä luonnonesteet tuottavat niille voittamattomia vaikeuksia, siellä olisi järjestettävä ainakin sisäkokouksia.

S e p p ä l ä piti sihteerin ehdotusta hyväksyttävänä esitettyjen syiden perusteella. Vappua voitaisiin kyllä viettää järjestämällä kokouksia, mutta varsinaiset mielenosoitukset olisi tänä vuonna siirrettävä helatorstaiksi. Kannatti sihteerin ehdotusta.

M i k k o l a yhtyi Salovaaran lausuntoon.

T a i n i o huomautti Salovaaran lausunnon johdosta, että meillä yleensä kiinnitetään liian suurta huomiota siihen, mitä kommunistit ajattelevat ja tekevät. Luonnonesteiden vuoksi ei ensi vappuna voida saada onnistuneita mielenosoituksia, eikä silloin voida edes kommunisteja vastaan harjoittaa mitään tehokasta agitationia, kun ei saada kuulijoita eikä puhujia. Vain siirtämällä vappumielenosoitukset voidaan ne saada onnistumaan. Ettei päivä jäisi yksinomaan kommunisteille, on vapuksi järjestettävä agitationikokouksia. Kedon lausunnon johdosta huomautti, että vaikkapa puoluetoimikunta kehoittaisikin toimeenpanemaan mielenosoituksia vappuna entiseen tapaan, niin luonnonesteiden vuoksi ei niitä kuitenkaan voida kaikkialla järjestää.

T a n n e r kannatti Tainion ehdotusta huomauttaen, että koko Keski- ja Pohjois-Suomessa on tänä vuonna myöhäisen kevään tulon takia mahdoton järjestää vappumielenosoituksia entiseen tapaan.

S a l o v a a r a lausui, että näyttää siltä, kuin o-

lisi unohdettu se idealistinen puoli, mikä vapunpäivän viettoon nähden on jo juurtunut työväenjoukkoihin. Tällaisia keväitä on ollut ennenkin, mutta siitä huolimatta on vappumielenosoitukset järjestetty. Lausui käsityksenään, että kansainvälistä työväen juhlapäivää on kaikista esteistä huolimatta koetettava nytkin viettää entiseen tapaan.

Keskustelun päätyttyä lausui puheenjohtaja, että vaikkapa tehtyä ehdotusta onkin kannattanut enemmistö puoluetoimikunnan jäsenistä, niin hän kuitenkin katsoen asian suureen periaatteelliseen merkitykseen sekä ottaen huomioon sen, että huomattava vähemmistö on ehdotusta vastustanut, on sitä mieltä, että ehdotuksen olisi annettava raueta, joten vappumielenosoituksia olisi siis tänäkin vuonna koetettava järjestää entiseen tapaan.

Puheenjohtajan ehdotus hyväksytiinn ja annettiin sihteerin tehtäväksi laatia julistusluonnos vapunpäivän viettämisestä. Julistuksen tarkistaminen annettiin Tannerin, Kedon ja Salovaaran tehtäväksi. (Liite No 11).

Sihteerin ehdotuksesta päätettiin sitäpaitsi antaa mahdollisimman ~~kyky~~ notcatt tyhjät tiedonanto agitationitilaisuuksien järjestämisestä pääsiäispyhinä. (Liite No 12).

3 §.

Työväen säästöpankkien yhdistämiskysymys.

Esitettiin Helsingin Työväen Säästöpankin kirjelmä, (Liite No 13) jossa ilmoitettiin, että kaikille maassa toimiville työväen säästöpankeille on Helsingin Työväen Säästöpankin taholta tehty ehdotus työväen säästöpankkien yhdistämisestä yhdeksi koko maata käsittäväksi "Suomen Työväen Säästöpankiksi". Koska kuitenkin maaseutusäästöpankkien keskuudessa näyttää olevan joko suoranaista vastustusta tai epäilystä yrityksen suotavuudesta, pyydettiin kirjelmässä, että Puoluetoimikunta ottaisi perehtyäkseen tähän kysymykseen sekä, jos katsoo asian olevan kannatuksen arvoisen, koettaisi arvovallallaan myötävaikuttaa yrityksen toteuttamiseen. Kirjelmää seurasi myöskin suunnitelma työväen säästöpankkien yhdistämisestä (Liite No 14).

Sihteeri esitti asiasta laatimansa päätöslauselmaehdotuksen (Liite No 15), joka hyväksyttiin ja päätettiin julaista puoluelehdissä sekä saattaa myöskin kirjallisesti kaikkien maassamme toimivien työväen säästöpankkien tietoon. Päätöslau-

selman lopullisen sanamuodon tarkistaminen annettiin Tannerin ja sihteerin tehtäväksi.

4 §.

Norjan ja Unkarin Sos.-dem. puolueiden puoluekokoukset.

Norjan Sos.-dem. puolueelta oli saapunut kutsu edustajan lähettämiseksi kuluvan huhtikuun 18 p:nä pidettävään puoluekokoukseen. Samoin oli Unkarin Sos.-dem. puolue pyytänyt lähettämään edustajan puoluekokoukseensa, joka pidetään Budapestissa kuluvan kuun 20-25 p:nä.

Päätettiin lähettää tervehdyssähkösanoma kummankin puolueen puoluekokoukseen.

5 §.

Lausunto sodan varalle solmittavista takuusopimuksista.

K. H. Wiik oli ilmoittanut saaneensa Sosialistisen Työväen Internationalen toimistolta kirjeen, jossa tiedusteltiin toimeenpanevan valiokunnan jäsenten mielipidettä niistä sodan varalle solmittavista takuusopimuksista, joita Kansojen Liitto piakkoin ryntyy käsittelemään sekä siitä taktiikasta, jota työväenluokan olisi niiden suhteen noudatettava.

Päätettiin pyytää Ketoa ja Voionmaata tutustumaan asiaan sekä antamaan siitä lausuntonsa Puoluetoimikunnalle.

6 §.

Puolueen lisävero S.T.I:lle.

Sihteeri ilmoitti, että Sosialistisen Työväen Internationalin toimisto ei ole hyväksynyt ehdotustamme, että puolueemme suorittaisi esitettynä lisämaksuna saman verran kuin puolueemme varsinainen verokin on, vaan vaatii edelleenkin toimeenpanevan valiokunnan päätöksen perusteella puolueeltamme lisämaksuna kuluvalta toimivuodelta kutakin kongressiääntämme kohden 6 engl. puntaa, eli siis yhteensä 18 puntaa.

Päätettiin suorittaa vaadittu lisämaksu.

7 §.

Viipurin l. it. vaalip. Piirijärjestön kokous.

Sihteeri ilmoitti, että piiritoimikunnalta saapuneen ilmoituksen mukaan pidetään Viipurin läänin it. vaalipiirin Sos.-dem. Piirijärjestön kokous Antreassa kuluvan huhtikuun 20-21 p:nä sekä ehdotti, että Puoluetoimikunta lähettäisi edustajansa mainittuun kokoukseen ja evästäisi edustajaansa vaikuttamaan kokouksessa siihen suuntaan, että piiritoimikunta siirrettäisiin Sortavalaan, koska piirin asiain hoitaminen Antreasta on osottautunut vaikeaksi.

Sihteerin ehdotus hyväksyttiin ja edustajaksi valit-

tiin taloudenhoitaja K. Harvala sekä varalle J. E. Janatuinen.

Vakuudeksi:

Mirjo Tanner

T. Tainio.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan kokouksesta huhtikuun 25 p:ltä 1924. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä: J. W. Keto, R. Itkonen, J. Sundberg, V. Mikkola ja T. Talnio sekä varajäsenet: A. Huotari, Hilda Seppälä ja K. Harvala.

1 §.

Luettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja kuluvan huhtikuun 8 päivältä. Pöytäkirja.

2 §.

Sihteeri ilmoitti, että Kustannusosakeyhtiö Kansanvallan varsinainen yhtiökokous pidetään t. k. 28 p:nä klo 10 a. p. Puoluetoimistossa. Kustannus-Oy. Kansanvallan yhtiökokous.

Valittiin Puoluetoimikunnan edustajaksi Väinö Tanner ja valtuutettiin hänet käyttämään mainitussa yhtiökokouksessa Puoluetoimikunnan omistamien 497 osakkeen puolesta puhe- ja ääni valtaa.

Tämä pykälä tarkistettiin ja hyväksyttiin heti.

3 §.

Sihteeri ilmoitti, että Kustannusosakeyhtiö Kansanvallan johtokunta on päättänyt ehdottaa yhtiökokoukselle, että viime vuoden voitto Smk. 249,344:80 käytettäisiin seuraavasti: Kustannus-Oy. Kansanvallan voittovarojen jako.

Vararahastoon siirretään	Smk.	135,000:-
Osinkoa osakepääomalle 6 %	"	3,000:-
Puoluetoimikunnalle	"	50,000:-
Avustuksia eri järjestöille johtokunnan harkinnan mukaan	"	50,000:-
Johtokunnan käyttörahastoon	"	10,000:-
Voitto- ja Tappiotilille	"	1,344:80

Tämän johdosta ilmoitti sihteeri esittäneensä yhtiön johtokunnassa mielipiteenään, että puoluetoimikunnan olisi päätettävä voittovarojen käytöstä kokonaisuudessaan, joten johtokunnalle ei olisi myönnettävä varoja järjestöjen avustamiseksi, sekä ehdotti, että puoluetoimikunta antaisi edustajalleen tämänsuuntaisen evästyksen.

Asiasta keskusteltaessa kannatti S e p p ä l ä johtokunnan ehdotusta. T a n n e r piti myöskin johtokunnan ehdotus-

ta käytännöllisempänä muotona avustusten jakamiseksi eri järjestöille. H u o t a r i yhtyi Tannerin lausuntoon. H a r v a l a huomautti, että puheenaolevat 50,000 mk voitaisiin kyllä käyttää paremmin puolueen eduksi, jos ne käytettäisiin Pohjanmaan ja Oulun läänin sosialidemokraattisen työväenliikkeen elvyttämiseksi, kuin jos tämä summa lahjoitetaan erinäisille täkäläisille puoluejärjestöille. Kannatti kuitenkin johtokunnan ehdotusta.

S u n d b e r g, I t k o n e n ja M i k k o l a kannattivat sihteerin ehdotusta, joten puoluetoimikunta siis päätti neljällä äänellä kolmea vastaan hyväksyä sihteerin ehdotuksen, jonka mukaan valitulle edustajalle lausuttiin evästyksenä, että puoluetoimikunnan päätettäväksi olisi jätettävä kokonaan yhtiön vuosivoitosta annettavien avustusten jakaminen.

4 §.

Kustannus-Oy. Kansanvallan johtokunta.

Sihteeri ilmoitti, että Kustannusosakeyhtiö Kansanvallan johtokunnasta ovat tänä vuonna joutuneet arvan kautta erovuoroon vakinaisista V. Hupli ja V. Tanner sekä varajäsenistä A. Halme.

Päätettiin, että erovuorossa olevat jäsenet on valittava uudestaan.

5 §.

Sosialistin Kirjapaino-Oy:n yhtiökokous.

Sihteeri ilmoitti, että Sosialistin Kirjapaino-Oy:n yhtiökokous pidetään t. k. 27 p:nä. Kun ei ole ollut tilaisuutta kutsua puoluetoimikuntaa aikaisemmin koolle, on, neuvoteltua asiasta eräiden puoluetoimikunnan jäsenten kanssa, mainittuun yhtiökokoukseen lähetetty edustajaksi toimitusjohtaja K. Heinonen ja on hänelle lausuttu evästyksenä, että hänen tulee mainitussa kokouksessa tukea taloudenhoitaja Jousen pyrkimyksiä yhtiön asiain saattamiseksi vakavaraiselle kannalle.

Toimenpide hyväksyttiin.

6 §.

Sosialistin Kirjapaino-Oy:n taloudenhoitaja.

Sihteeri selosti Sosialistin Kirjapaino-Oy:n taloudenhoitajan toimen järjestelyä. Yhtiön johtokunta ei ollut ottanut huomioon Puoluetoimikunnan sähkösanomaa, jossa lausuttiin toivomuksena, että taloudenhoitaja Jousi olisi edelleenkin pysytettävä toimessaan, vaan oli johtokunta sittemmin, koska se

ei voinut hyväksyä Jousen esittämää palkankorotusvaatimusta, valinnut maaliskuun 7 p:nä taloudenhoitajaksi kaupanhoitaja K. H. Heikelin. Saatuaan tästä tiedon oli sihteeri matkustanut Turkuun asiata järjestämään. Siellä pidetyssä johtokunnan kokouksessa ei kellään ollut mitään muistuttamista taloudenhoitaja Jousta vastaan, vaan olivat erimielisyydet aiheutuneet personallisista väärinkäsityksistä. Asia on kuitenkin nyttemmin järjestynyt niin, että Jousi jää toimeensa. Yhtiön tilinpito osoittaa yhtiön tuottaneen tappiota siihen saakka, kunnes Jousi valittiin taloudenhoitajaksi. Sittemmin on liike tuottanut voittoa. Taloudenhoitaja Jousi on vakuutettu siitä, että liike saadaan kahdessa vuodessa varmalle pohjalle. Yhtiön asemata vaikeuttaa se, että osakkeita on vielä paljon myymättä. Tämän johdosta olikin Sosialistin Kirjapaino-Oy:n yhtiökokoukseen lähetetylle puoluetoimikunnan edustajalle lausuttu myöskin evästyksenä, että piiritoimikunnalle on huomautettava siitä, että yhtiön osakkeiden myynnissä on meneteltävä tarmokkaammin.

7 §.

Lappeenrannan T.y. r.y:n laina-anomus.

Esitettiin Lappeenrannan Työväenyhdistys r.y:n kirje, jossa pyydettiin, että Puoluetoimikunta avustaisi yhdistystä pitkäaikaisen 500,000 markan suuruisen lainan hankkimiseksi yhdistyksen rakennusyrityksen rahoittamista varten. Anomuksen oheen oli liitetty tarkat laskelmat yrityksen toteuttamismahdollisuuksista.

Asiasta keskusteltua ja yhdistyksen edustajan Anton Vennon vielä suullisesti annettua joitakin lähempiä selostuksia päätettiin panna asia pöydälle siksi, kunnes on saatu selvitys yhdistyksen tiliasemasta viime vuodelta.

8 §.

Vaalikeskuksen toiminta ja vaalikustannukset.

Puheenjohtaja selosti Vaalikeskuksen toimintaa sekä esitti seuraavat laskelmat vaalikustannuksista:

V a a l i k e s k u s:

Kuvat (piir. ja valm.)	2,425:59	
Kirjoitukset	5,775:-	
Postikulut	481:90	
Sekal. kuluja	417:95	
Palkkoja	5.250:-	12,350:44

V a a l i k e h o i t u s:

Piirustus	2,238:50	
Painatus	12,038:-	
Siirto:	14,276:50	12,350:44

Siirto:	14,276:50	12,350:44	
Lähetys	5,431:30		
Ajurille	127:-		
Palkkoja	490:-		
Sekalaisia kul.	403:35	20,728:15	33,078:59

Piirien ja sanomalehtien avust.:

Yhteensä		170,550:-
Puolueen yleisehdokkaiden matkalaskut, tähän mennessä maksettuja		6,650:20
Sekalaisia lomakkeita ja kiertokirjeitä painettu, y.m. kuluja		3,322:90
Yhteensä	Smk.	213,581:69

9 §.

Eteenpäin-lehden, Kansan Työn ja Kansan Voiman avustuksen ylijäämän jako.

Sen johdosta, että Eteenpäin-lehteä, Kansan Työtä ja Kansan Voimaa ei oltu vaalien edellä levitetty siinä määrin, kuin mitä oli edellytetty avustuksia tähän tarkoitukseen myönnettäessä, ja avustussummasta niinollen oli jäänyt ylijäämää, päätettiin taloudenhoitajan esityksestä, että mainittu ylijäämä jaetaan Viipurin l. molempien vaalipiirien ja Kuopion l. it. piirin kesken seuraavasti: Viipurin l. länt. piiri Kansan Työn osuutta 4,216:- ja Eteenpäin-lehden osuutta 5,157:50, yhteensä Smk. 9,373:50, Viipurin l. it. piirin Kansan Työn osuutta 2,144:- ja Kansan Voiman osuutta 1,740:-, yhteensä Smk. 3,884:- sekä Kuopion l. it. piiri Kansan Voiman osuutta Smk. 3,425:-.

Samalla päätettiin piiritoimikunnille huomauttaa, että niiden olisi tullut paremmin järjestää lehtien jakaminen vaalien edellä.

10 §.

Kerho- ja kokoushuoneiston järjestäminen helsinkiläisille puolue-järjestöille.

Esitettiin Helsingin Sos.-dem. Keskusteluseuran johtokunnan kirjelmä, jossa ehdotettiin, että puoluetoimikunta ryhtyisi joko yksin tai yhdessä Kustannus-Oy. Kansanvallan kanssa pikaisiin toimenpiteisiin tarkoitukseen sopivan kerho- ja kokoushuoneiston järjestämiseksi Helsingissä toimiville sos.-dem. järjestöille ja niiden jäsenille. Lisäksi mainittiin kirjelmässä, että yhdistyksen kokouksessa esitettyjen lausuntojen perusteella olisi tämä ehdotus toteutettavissa m. m. siten, että talon Sirkusk. 3 ylimmäinen kerros järjestetään ja sisustetaan tarkoitukseen luovutettavaksi huoneistoksi. Asia pantiin pöydälle, jotta saataisiin tilaisuus tiedustella täkäläisten puolueosastojen mielipidettä siitä sekä tarkkojen laskelmien saamiseksi suunnitellun yrityksen toteuttamismahdollisuuksista.

11 §.

Ins. Alanteen ottaminen puolueen jäseneksi.

Luettiin Helsingin Sos.-dem. Keskusteluseuran johtokunnan vastaus puoluetoimikunnan tiedusteluun, koskeva insinööri Severi Alanteen ottamista mainitun yhdistyksen jäseneksi. Johtokunta ilmoitti, että insinööri Alannetta ei tosin ole otettu yhdistyksen jäseneksi sääntöjen määräämässä järjestyksessä, mutta on hänet kyllä asiallisesti sellaiseksi katsottava, koska hän on saanut yhdistyksen entiseltä jäsenkirjurilta A. Aallolta yhdistyksen silloisen puheenjohtajan Hannes Ryömän suosituksen perusteella jäsenkirjan. Ryömän selityksen mukaan perustui hänen suosituksensa siihen, että insinööri Alanne on hänelle henkilökohtaisesti selittänyt arvostelleensa aikaisemmin väärin kommunistien ja sosialidemokraattien politiikkaa ja haluavansa nyt liittyä sosialidemokraatteihin ja työskennellä sosialidemokratian periaatteiden ja menettelytapojen mukaan. Kun insinööri Alanne piakkoin palannee takaisin Amerikkaan, ilmoitti yhdistyksen johtokunta, ettei se ole toistaiseksi katsonut tarpeelliseksi ryhtyä enempiin toimenpiteisiin asiassa.

Tämän selvityksen johdosta huomautti sihteeri, että se ei vielä kysymystä ratkaise. Tosin insinööri Alanteen ottaminen puolueen jäseneksi ei sanottavasti vaikuta täkäläisen toimintaan, mutta jos hän matkustaa takaisin Amerikkaan, niin voi tällä seikalla olla vaikutusta suhteisiimme Amerikassa. Päätettiin panna asia vielä toistaiseksi pöydälle.

12 §.

Kajaanin alipiiritoimikunta ja sen avustuspyyntö.

Esitettiin Kajaanin väliaikaisen alipiiritoimikunnan kirje, jossa ilmoitettiin, että puoluesihteerin toivomuksen perusteella on Kajaanin Sos.-dem. Työväenyhdistys kokouksessaan t. k. 8 p:nä valinnut väliaikaisen alipiiritoimikunnan huolehtimaan agitationityön järjestämisestä Kajaanin kihlakunnassa. Mainittu toimikunta on sittemmin valinnut puheenjohtajakseen ja rahastonhoitajakseen K. Lehtisen sekä sihteerikseen Ville Komun. Toimikunta on päättänyt kutsua Kajaanin kihlakunnassa toimivien puolueosastojen edustajat yhteiseen kokoukseen, joka pi-

detään Kajaanissa tulevan kesäkuun 8 p:nä. Ensi kesänä suoritettavaa agitationi- ja järjestelytyötä varten pyysi väliaikainen toimikunta puoluetoimikunnalta 1,000 markan suuruista avustusta.

Sihteeri ilmoitti, että kun oli herätetty kysymys erityisen alipiiritoimikunnan muodostamisesta Kajaanin kihlakuntaan, oli hän ilmoittanut asiasta myöskin piiritoimikunnalle Kuopioon ja tiedustellut sen mielipidettä asiasta. Piiritoimikunnalla ei ollut mitään muistuttamista ehdotusta vastaan. Nyt muodostetun väliaikaisen alipiiritoimikunnan tehtävänä tulee olemaan yksinomaan agitationi- ja herätystyön järjestäminen Kajaanin kihlakunnassa, jota vastoin kaikki muut asiat edelleenkin tullaan hoitamaan Kuopion läänin länt. vaalipiirin piiritoimikunnan kautta. Pyydettyä avustussummaa piti sihteeri tarkoitukseen riittämättömänä mainiten Kuopion länt. piiritoimikunnan tämän vuotisessa talousarviossa edellytetyn, että sille tähän tarkoitukseen myönnettäisiin 4,000 mk.

Päätettiin myöntää Kajaanin kihlakunnan alipiiritoimikunnalle puoluetoimikunnalle suoritettavaa tilitystä vastaan 3,000 mk Kustannusosakeyhtiö Kansanvallan viime vuoden voittovaroista.

13 §.

Sodanvastaisten mielenosoitusten järjestäminen.

Luettiin Sosialistisen Työväen Internationalin sihteeristön kirje, jossa ehdotettiin, että Internationaliin liittyneet puolueet asettuisivat yhteyteen maansa ammatillisen järjestön keskushallinnon kanssa sodan vastaisten mielenosoitusten järjestämiseksi tulevan syyskuun 21 p:nä.

Asia pantiin pöydälle toistaiseksi.

14 §.

S.T.I:n tiedonantolehti ja kirjeenvaihtajan valitseminen.

Luettiin Sosialistisen Työväen Internationalen sihteeristön kirje, jossa, samallakun ilmoitettiin lähetetyn 3 kpl sihteeristön julkaiseman tiedonantolehden ensimäistä numeroa, pyydettiin tietoa siitä, miten monta kappaletta puolueemme haluaa tilata tätä numeroa sekä mitenkä monta kappaletta lehteä halutaan säännöllisesti tilata. Lisäksi pyydettiin puoluetoimikuntaa antamaan jonkun puoluetoverin tehtäväksi lähettää kuukausittain tätä tiedonantolehteä varten lyhyt selostus tärkeimmistä tapahtumista puolueessa, työväenliikkeessä, eduskunnassa sekä

valtiollisessa että yhteiskunnallisessa elämässä. Valittiin kirjeenvaihtajaksi J. E. Janatuinen. Lehden tilaajien lukumäärän selville ottaminen samoinkuin tilauksen suorittaminen jätettiin puoluetoimiston tehtäväksi.

15 §.

Internationalen toimeenpanevan komitean kokous.

Maisteri K. H. Wiik'ille oli Sosialistisen Työväen Internationalen sihteeristöltä saapunut ilmoitus, että Internationalen toimeenpanevan komitean kokous pidetään Wienissä kesäk. 5-7 p:nä. Kun eduskunta todennäköisesti on silloin koolla, ilmoitti Wiik, että hän ei kernaasti haluaisi lähteä silloin matkalle, jonka vuoksi hän pyysi puoluetoimikuntaa harkitsemaan, olisiko syytä lähettää edustajaa tähän kokoukseen. Päätettiin, että edustajaa ei tällä kertaa puheenaolevaan kokoukseen lähetetä.

16 §.

Amerikasta saapuneet vaaliavustukset.

Luettiin Oskari Tokoilta saapunut kirje, jossa hän m. m. ilmoitti, että Amerikassa on useissa osastoissa järjestetty avustuksen kerääminen puolueemme vaalirahaston hyväksi.

Edellä olevan johdosta ilmoitti taloudenhoitaja, että mainittua avustusta on puolueelle tähän mennessä saapunut yhteensä Smk. 4,309:10.

Päätettiin lähettää Tokoin välityksellä sikäläisille puoluetovereille lämpimät kiitokset kerätystä avustuksesta sekä pyytää Tokoita edelleenkin toimimaan puolueemme edustajana sikäläisten puoluejärjestöjen keskuudessa.

17 §.

T.S.Oy:n yhtiökokouksen päätökset.

Merkittiin sihteerin ilmoituksena, että Työväen Sanomalehti-Oy:n viime maaliskuun 10 p:nä pidetyssä yhtiökokouksessa on lopullisesti vahvistettu aikaisemman yhtiökokouksen johtokunnalle antaman valtuutuksen nojalla päätetyt kaupat, joilla yhtiön kiinteimistö myytiin puoluetoimikunnalle ja kaikki irtain omaisuus Kustannusosakeyhtiö Kansanvallalle. Samassa yhtiökokouksessa päätettiin yhtiö purkaa sekä valittiin tätä tarkoitusta varten pesänselvitysmiehet.

18 §.

Sähkösanomat Tanskan ja Latvian sos.dem. puolueille ja tri Urginille.

Merkittiin ilmoituksena, että puoluetoimikunnan puolesta on lähetetty Tanskan Sos.-dem. puolueen saavuttaman vaalivoiton sekä sosialidemokraattisen hallituksen muodostamisen

johdosta seuraavat sähkösanomat:

"Toivottaen pyydyvästä onnea ja menestystä lähetämme toverillisen tervehdyksemme loistavan vaalivoittonne johdosta."

"Työväen hallitus yhdessäkin pohjoismaassa tulee varmastikin edistämään kansanvaltaisuutta kaikissa pohjoismaissa. Seuraamme mielenkiinnolla pyrkimyksiänne, toivoen niille onnea ja menestystä."

Tri N. E. af Ursin'ille on hänen 70-vuotispäivänsä johdosta lähetetty sähkösanomana seuraava onnittelu:

"Puolueemme syntysanojen lausujalle, uupumattomalle kansanvallan esitaistelijalle lähettää sosialidemokraattinen puoluetoimikunta onnittelunsa ja kiitoksensa työstä, jota ei Suomessa konsaan unohdeta ja jonka tulokset elävät kautta aikakausien, toivottaen samalle 70-vuotiaalle rauhallista ja onnellista vanhuuden lepoa."

Latvian sos.-dem. puolueen puoluekokoukselle on lähetetty seuraava sähkösanoma:

"Ilmoitamme, että edustajamme valitettavasti liikenteen pysähtymisen vuoksi ei voi saapua kongressiinne. Suomen Sosialidemokratinen Puolue, jolla on mitä parhaita muistoja yhteistyöstä Latvian sosialidemokratian kanssa ja joka panee mitä suurinta arvoa Riian kongressin saavutuksille, toivoo Teille vastedeskin menestystä proletariatin vapaustaistelussa."

Toimenpiteet hyväksyttiin.

19 §.

Kehoitus juhlien järjestämiseksi puolueen 25-vuotispäivänä.

Päätettiin julkaista puoluelehdissä kehoitus kaikille puoluejärjestöille juhlien järjestämisestä tulevan heinäkuun 20 p:nä, jolloin puolue täyttää 25 vuotta.

20 §.

25-vuotisjulkaisun toimitussihteerin toimi.

Merkittiin ilmoituksena, että toimittaja E. Tuhti ei ole suostunut vastaanottamaan puolueen 25-vuotisjulkaisun toimitussihteerin tehtäviä.

21 §.

25-vuotisjulkaisun painatus.

Taloudenhoitaja ilmoitti, että täkäläisen Työväen Kirjapainon puutteellisuuden vuoksi tulee puolueen 25-vuotisjulkaisu painettavaksi Tampereen Työväen Kirjapainossa. Jotta teos saataisiin ajoissa valmistumaan, tulee sen olla painokunnossa viimeistään toukokuun 15 p:nä. Endotti, että julkaisusta otet-

taisiin 4,000 kappaleen painos, kartonkikansissa 3,000 ja kloottikansissa 1,000 kpl. Edellisten hinnaksi olisi määrättävä 25:- ja jälkimmäisten 30:- mk.

Endotus hyväksyttiin paitsi painosmäärä päätettiin korottaa 6,000 kappaleeseen.

22§.

Sihteerin kirje eduskuntatyölle eduskunnan puhemiehistön vaalista.

Sen johdosta, että useita kansanedustajiksi valittuja puolue-tovereita on pyydetty puhujiksi vappumielenosoituksiin, ilmoitti sos.-dem. kansanedustajien sihteeri huomauttaneensa kirjeellisesti puolueemme edustajiksi valituille, että sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän olisi oltava täysilukuisena saapuvilla eduskunnan puhemiehistön vaalissa toukokuun 2 päivänä.

Vakuudeksi:

Mauno Tainio

F. Tainio

Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokouksesta toukokuun 13 p:ltä 1924. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä: J. W. Keto, R. Itkonen, M. Paasivuori, J. Sundberg, V. Mikkola ja T. Tainio sekä varajäsenet A. Huotari, Hilda Seppälä, H. Ryömä, V. Salovaara ja K. Harvala.

1 §.

Oulun l. et. Piiritoimik. avustuspyyntö.

Esitettiin Oulun l. etel. sos.-dem. Vaalipiiritoimikunnan kirje, jossa pyydettiin puoluetoimikunnalta avustusta vakinaisen toimitsijan palkkaamiseksi mainittuun vaalipiiriin. Kirjelmää seurasi kuluvaa toimikautta varten laadittu tulo- ja menoarvio, josta kävi ilmi, että Puoluetoimikunnalta oli ajateltu saatavaksi avustusta 20,000:- mk.

Päätettiin myöntää piiritoimikunnalle avustusta 12,000:- mk Oy. Kansanvallan viime vuoden voittovaroista piirisihteerin palkkaamista varten kuuden kuukauden ajaksi, kuitenkin ehdolla, että avustussumma suoritetaan vasta ensi syksynä, koska puolueella aikaisemmin ei ole varoja tähän tarkoitukseen.

2 §.

Vaasan läänin lt. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunta oli pyytänyt, että puoluetoimikunta myöntäisi sille lisäavustuksena vaalikustannusten peittämiseksi 3,000:- mk sekä sen lisäksi suhteellisen korvauksen niistä lehdistä, joita vaalien edellä oli lähetetty toisiin piireihin lehden levenemisalueella. Pyyntöään perusteli piiritoimikunta sillä, että lentiyhtiöltä meni ylimääräisiin kuluihin kaikkiaan 19,430:68 ja kun puoluetoimikunnalta saadaan vain 12,000:- mk tähän tarkoitukseen, jää piiritoimikunnan maksettavaksi vielä 7,430:68.

Vaasan l. lt. Piiritoimik. avustuspyyntö.

Päätettiin hylätä pyyntö.

3 §.

Kustannus-Oy. Kansanvallan voittovaroista anottuja avustuksia.

Kustannusosakeyhtiö Kansanvallan viime vuoden voittovaroista olivat avustuksia pyytäneet:

Suomen Sosialidemokraattisen Työläisnaisliiton toimikunta liiton toiminnan tukemiseksi 5,000:- mk sekä "Toveritar"-lehden kustantamista varten 5,000:- mk, eli yhteensä Smk. 10,000:-. Lisäksi pyysi toimikunta vielä 2,000:- markan suu-

ruista avustusta edustajan lähettämistä varten Ruotsin sos.-dem. naisten edustajakokoukseen;

Uudenmaan sos.-dem. Piirijärjestön Piiritoimikunta pyysi 30,000:- markan avustusta etupäässä suullisen valistustyön harjoittamista varten;

Suomen Ruotsalaisen Työväenliiton hallinto 2,000:- mk liiton työn tukemiseksi;

Etelä-Suomen Ruotsalainen Sos.-dem. Piirijärjestön toimikunta 3,000:- mk sekä

Sosialidemokraattisen Sanomalehtimiesliiton toimikunta 10,000:- mk sosialidemokraattisten sanomalehtimiesten stipendejä varten.

Päätettiin myöntää Sos.-dem. Työläisnaisliitolle sen pyytämä avustus yhteensä Smk. 10,000:- ~~sekä 5 äänellä~~ sekä 5 äänellä (Tanner, Keto, Paasivuori, Itkonen ja Mikkola) 2 ääntä vastaan (Sundberg ja Tainio) 1,500:- mk edustajan lähettämiseksi Ruotsin sos.-dem. naisten edustajakokoukseen. Vähemmistön ehdotuksena oli, että tähän tarkoitukseen ei lainkaan myönnettäisi avustusta.

Uudenmaan Sos.-dem. Piiritoimikunnalle päätettiin myöntää 30,000:- mk. Päätös tehtiin 4 äänellä (Tanner, Paasivuori, Keto ja Mikkola) 3 ääntä vastaan (Sundberg, Itkonen ja Tainio). Vähemmistön vastaehdotuksena oli 25,000:- mk.

Ruotsalaisille myönnettävään avustukseen nähden pidettiin sopivampana myöntää koko pyydetty avustussumma yhteensä 5,000:- mk Ruotsalaiselle Työväenliitolle, jonka tehtäviin kuuluu maamme koko ruotsinkielisen valistus- ja järjestelytyön harjoittaminen ja valvonta.

Sosialidemokraattisen Sanomalehtimiesliiton avustuspyyntö hylättiin.

4 §.

Vaasan l. yhd. piirien Piiritoimik. avustuspyyntö.

Esitettiin Vaasan läänin yhdistyneiden piirien Sos.-dem. Piiritoimiston kirje, jossa ilmoitettiin, että kun nykyinen piirisihteeri on valittu eduskuntaan ja uutta toimen hoitajaa ei todennäköisesti voida saada nykyisen piirisihteerin palkalla ja kun lisäksi piirikokouksessa laadittaessa tulo- ja menoarviota oli oletettu piirijuhlista saatavan 10,000:- mk, joka

on arvioitu ilmeisesti liian korkeaksi, niin tulevat menot todellisuudessa olemaan 6,200:- mk suuremmat kuin tulot, jonka vuoksi piiritoimikunta piirikokouksen päätöksen mukaisesti pyysi saada puolueelta avustuksena mainitun summan.

Päätettiin myöntää 5,000:- mk Kustannusosakeyhtiö Kansanvallan viime vuoden voittovaroista. Avustus suoritetaan piiritoimikunnalle tarpeen mukaan.

5 §.

Toimintansa lopettaneita yhdistyksiä Turun et. piirissä.

Merkittiin ilmoituksena, että Turun l. etel. Sos.-dem. Piiritoimikunnalle on annettu valtakirjat seuraavien toimintansa lopettaneiden yhdistysten omaisuuksien perimiseksi puolueelle: Laitilan Suontaan Työväenyhdistys, Nousiaisten Valtterin Työväenyhdistys ja Liedon Työväenyhdistys "Kaiku".

6 §.

T.S.L:n sääntöjen muuttaminen.

Luettiin Työväen Sivistysliiton r.m. toimikunnan kirjelmä, jossa ilmoitettiin, että Sosialiministeriö nojautuen yhdistyslain 13 §:n määräykseen on jättänyt yhdistysrekisteriin merkitsemättä T. S. L:n edustajakokouksen päätöksen, jonka mukaan henkilökohtainen jäsenmaksu oli päätetty korottaa 10 pennistä 15 penniin, koska tämä päätös ei ollut saavuttanut kokouksessa 3/4 äänten enemmistöä. Kun T.S.L:n menestykselle tärkeä päätös on täten tehty mitättömäksi, on liiton toimikunta ryhtynyt toimenpiteisiin tarpeellisten sääntöjen muutosten aikaansaamiseksi ja lausui toimikunta toivomuksenaan, että se tässä yrityksessään saisi puoluetoimikunnan taholta kannatusta.

Hyväksyttiin toimikunnan esitys tarpeellisten sääntömuutosten aikaansaamisesta sekä päätettiin suorittaa vero 50,000 jäseneltä.

7 §.

Ruotsin Sos.-dem. Työväenpuolueen puoluekokous.

Esitettiin Ruotsin Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen Puoluetoimikunnan kirje, jossa ilmoitettiin, että mainitun puolueen kahdestoista vuosittainen puoluekokous tulee pidettäväksi Tukholmassa tulevan kesäkuun 6 - 12 p:nä sekä pyydettiin lähettämään edustajia tähän kokoukseen.

Sihteerin esityksestä päätettiin puolueemme edustajaksi valita toimittaja Axel Ahlström, joka matkustaa Tukholmaan järjestettäville sanomalehtimieskursseille sekä toiseksi edusta-

54

jaksi J. E. Janatuinen, jolle myönnettiin tätä tarkoitusta varten 1,500:- mk.

8 §.

T.U.L:n edustajakokous.

Työväen Urheiluliiton kolmanteen edustajakokoukseen, joka pidetään Tampereella kuluvan toukokuun 29 p:nä, valittiin edustajaksi Väinö Mikkola.

9 §.

S.T.I:n lisävero.

Sosialistisen Työväen Internationalin sihteeristöltä oli saapunut ilmoitus, että sihteeristön viime helmikuun 27 p:nä päivätyssä kiertokirjeessä oli tullut virheellisesti mainituksi puolueellamme olevan vain kolme kongressiääntä, joten päätetty puolueemme lisämaksu olisi 18 puntaa. Kun puolueellamme kuitenkin on kuusi kongressiääntä, ja lisämaksu kutakin kongressiääntä kohden on 6 puntaa, niin on lisämaksu siis 36 puntaa, jonka vuoksi sihteeristö pyysi lähettämään puuttuvan erän 18 puntaa.

Päätettiin oikaista tapahtunut erehdys.

10 §.

Ranskan sosialistipuolueen saavuttaman vaalivoiton johdosta päätettiin lähettää onnittelusähkösanoma.

11 §.

Englannin Riippumattoman Työväenpuolueen onnittelu puolueemme vaalivoiton johdosta.

Puolueemme saavuttaman vaalivoiton johdosta oli Englannin Riippumattomalta Työväenpuolueelta saapunut suomennettuna näin kuuluva kirjelmä:

"Arvoisat toverit!

Englannin riippumattoman työväenpuolueen vuosikongressi on innostuneena ja yksimielisesti päättänyt onnitella teidän puoluettanne saavuttamanne suuren vaalivoiton johdosta.

Koko maailman kansat kulkevat jälleen vakavasti sosialismia kohti ja meidän yhtyneet voimamme tekevät meille mahdolliseksi vapautua kapitalismin aiheuttamasta kurjuudesta ja sekasorrosta ja ryntyä solidaariseen sosialistiseen yhteistyöhön.

Riippumattoman Työväenpuolueen vuosikongressi.

Toverillisesti tervehtien

A. Fenner Brockway.

Sihteeri."

12 §.

"Internationale Arbeiterhilfe" kommunistinen järjestö.

Esitettiin Sosialistisen Työväen Internationalin sihteeristön kirjelmä, jossa ilmoitettiin, että Saksan avustamista varten perustettu järjestö "Internationale Arbeiterhilfe" on kommunistinen järjestö, jonka vuoksi kaikki Saksan työväestön avustamiseksi kootut varat on lähetettävä "Hauptausschuss der Arbeiterwohlfahrt"- nimiselle toimikunnalle, os. Berlin, S. W. 68, Lindenstrasse 3. Kirjelmää seurasi lentolehtinen, jossa selkäperäisesti paljastettiin mainitun kommunistisen avustusjärjestön todellinen luonne ja tarkoitus.

13 §.

P. C. Rettig & Co:n lanjoitukset.

Sen johdosta, että porvarien keskuudessa vallinnut "tupakkasota" P. C. Rettig & C-o tupakkatehtaan lanjoitusten johdosta on saanut siellä nähtävästi kaikkia tyydyttävän ratkaisunsa, mutta kun se ratkaisu sellaisenaan ei ole omiaan tyydyttämään työväkeä, ilmoitti sihteeri katsoneensa asiakseen huomauttaa puoluelehtien toimituksille, ettei ne tarpeettomasti ryhtyisi boikottamaan mainitun tehtaan tuotteita, koska on todennäköistä, että myöskin perusteilla oleva Työväen Akatemia tulee saamaan mainitulta tehtaalta osansa, vaikkapa vasta myöhemmin.

Vakuudeksi:

Väinö Tanner

T. Tainio.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan kokouksesta toukokuun 22 p:nä 1924. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä J. W. Keto, M. Paasivuori, J. Sundberg, P. Itkonen ja T. Tainio sekä varajäsenet V. Salovaara, H. Ryömä ja K. Harvala.

1 §.

Kuopion l. länt. vaalipiirin avustuspyyntö.

Esitettiin Kuopion l. länt. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnan kirje, jossa piiritoimikunta viitaten oheenliitettyyn piirikokouksen pöytäkirjanotteeseen sekä siihen sisältyvään piiritoimikunnan tuloarvioon, pyysi, että Puoluetoimikunta myöntäisi piirijärjestölle kuluvaa toimikautta varten 8,000:- mk, josta määrästä toinen puoli tulisi Kajaanin kihlakunnan hyväksi. Siinä tapauksessa, että Kajaanin kihlakunnan avustusosuus on jo aikaisemmin määrätty, esitti piiritoimikunta, että erotus myönnettäisiin Kuopion l. länt. piirille, joten avustuksen kokonaissumma pysyisi arvioidun suuruisena.

Päätettiin myöntää Kuopion l. länt. piirille 4,000:- mk ja Kajaanin kihlakuntaa varten 1,000:- mk aikaisemmin myönnetyn 3,000:- mk:n lisäksi. Avustussumma suoritetaan kuitenkin vasta syksyllä, koska puolueella ei aikaisemmin ole varoja käytettävänään tähän tarkoitukseen.

2 §.

Mouhijärven Läntisen Ty:n talon tulipalo.

Esitettiin Turun l. pohj. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnan kirje, jossa pyydettiin Puoluetoimikunnan avustusta tutkimusten toimittamiseksi Mouhijärven Läntisen Työväenyhdistyksen talon tulipalon johdosta.

Annettiin sihteerin tehtäväksi tiedustella, mitä mahdollisuuksia olisi olemassa asian selvittämiseksi sekä, paljonko siitä tulisi aiheutumaan kustannuksia sekä valtuutettiin hänet yhdessä puheenjohtajan ja taloudenhoitajan kanssa ryhtymään, mikäli tarkoituksenmukaiseksi havaitaan, toimenpiteisiin asiassa.

3 §.

Kemin Sos.-dem. Ty:n avustuspyyntö.

Luettiin Kemin Sos.-dem. Työväenyhdistyksen kirje, jossa ilmoitettiin, että puoluetoiminnan elvyttämiseksi Oulun l. pohjoisessa vaalipiirissä, on päätetty kutsua koolle helluntaipyhien ajaksi sosialidemokraattien neuvottelukokous Kemiin sekä

pyydettiin, että Puoluetoimikunta myöntäisi tätä tarkoitusta varten sekä toiminnan alkuunsaamiseksi 2,000:- markan avustuksen.

Pyyntöön suostuttiin.

4 §.

Edustajat T. S. L:n edustajistoon.

Sen johdosta, että Puoluetoimikunta on päättänyt suorittaa Työväen Sivistysliitolle jäsenmaksun 50,000 jäseneltä ja puolueellamme niinollen on oikeus valita lisää kaksi vakinaista edustajaa Työväen Sivistysliiton edustajistoon, päätettiin valita entisten vakinaisten edustajain lisäksi J. E. Janatuinen ja J. Peräläinen. Kun edellä mainitut henkilöt ovat aikaisemmin olleet varaedustajina ja kun varaedustaja J. H. Vehkamäki on muuttanut pois paikkakunnalta, päätettiin valita entisten varaedustajain T. Järvisen ja K. Mäen lisäksi varaedustajiksi A. E. Leino, K. Manninen, V. Meltti, Esteri Jokinen ja P. Lönngrén.

5 §.

Sos.-dem. T. N. L:n edustajakokous.

Sos.-dem. Työläisnuorisoliiton toiseen varsinaiseen edustajakokoukseen, joka pidetään Helsingissä tulevan kesäkuun 8 päivänä, valittiin puolueen edustajaksi Väinö Mikkola.

6 §.

Luettiin Espanjan Sosialistisen Työväenpuolueen toimeenpanevalta komitealta saapunut onnittelukirje puolueemme saavuttaman vaalivoiton johdosta.

7 §.

Lappeenrannan Ty:n takuupyyntö.

Otettiin uudelleen käsiteltäväksi Lappeenrannan Työväenyhdistyksen pyyntö, että Puoluetoimikunta menisi yhdistyksen puolesta takuuseen 500,000:- markan pitempiaikaisesta lainasta, jonka yhdistys aikoo ottaa talonsa rakennusyrityksen rahoittamiseksi.

Asiasta keskusteltua päätettiin periaatteessa suostua pyyntöön kuitenkin ehdolla, että ellei tukholainen Työväen Säästöpankki, josta laina on toivottu saatavan, suostu myöntämään yhdistykselle koko puheenaolevaa lainaa, niin olisi puuttuvan summan saamisesta saatava täysi varmuus, ennenkuin Puoluetoimikunta voi edellämainittuun takuuseen mennä.

Kun keskustelun kuluessa lausuttiin myöskin epäilyksiä siitä, onko Puoluetoimikunnalla lainkaan oikeutta mennä näin pitkäaikaiseen sitoumukseen, joka saattaa muuttua Puolue-

toimikunnan jäsenten mieskohtaiseksi takuuksi, niin päätettiin ottaa tästäkin asiasta vielä selkoa.

8 §.

Sosialistin Kirjapaino-Oy:n asiat.

Toimitusjohtaja K. Heinonen, joka oli ollut Puoluetoimikunnan edustajana Turussa hiljakkoin pidetyssa Sosialistin Kirjapaino-Oy:n kokouksessa, selosti yhtiön nykyistä asemaa sekä sen vastaisia toimintamahdollisuuksia. Kun Puoluetoimikunta omistaa tässä yhtiössä osake-enemmistön, on välttämätöntä, että se saa tietoonsa yhtiön todellisen tilan, joka nykyisin on varsin huono. Tämän jälkeen selosti hän lähemmin yhtiön viime vuoden tilinpäätöstä ja sen viime vuonna tuottamaa tappiota. Asema käy ensi kesäkuun alusta vielakin vaikeammaksi, kun yhtiön huoneiston vuosivuokra, joka tähän saakka on ollut 12,000:- mk, tulee korotettavaksi 45,000:- markkaan ja yhtiö sitäpaitsi on itse velvollinen suorittamaan tarpeelliset korjaukset. Sitä paitsi on vuokrasopimusta pidennetty vain yhdeksi vuodeksi, joten ei ole varmaa, saako yhtiö enää sen jälkeen pitää nykyisen vuokrahuoneistonsa. Vaikka osakepääoma onkin mahdollisesti kaikki merkitty, niin on osakkeista kuitenkin vielä todellisuudessa suuri osa myymättä. Kun lehden levikki on pieni, tulee se edelleenkin tuottamaan tappiota. Jos parissa vuodessa voitaisiin päästä siihen, että tulot peittävät menot, olisi syytä pelastaa yhtiö, vaikka siihen täytyykin kiinnittää lisää varoja. Yhtiön toiminta- ja menestymismahdollisuudet olisi perinpohjin tutkittava, ennenkuin Puoluetoimikunta myöntää sinne lisävaroja.

Päätettiin panna asia pöydälle ja annettiin Harvalan ja Heinosen tehtäväksi harkita, mihin toimenpiteisiin asiassa olisi ryhdyttävä.

9 §.

Työväen Akatemia.

Esitettiin Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiön kirjelmä, jossa ilmoitettiin, että yhtiön osakepääoma on päätetty korottaa 150,000:- markasta 250,000:- markkaan sekä pyydettiin, että Puoluetoimikuntakin päättäisi merkitä yhtiössä jonkun määrän osakkeita á 200:- mk.

Asia pantiin pöydälle toistaiseksi.

Vakuudeksi:

Mauno Tanner

T. Tainio

Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokous kesäk. 11 p:nä 1924 Puoluetoimistossa. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä: M. Paasivuori, Hilda Seppälä, K. Harvala ja T. Tainio.

1 §.

Pöytäkirjat.

Pöytäkirjat huhtik. 25 p:ltä, toukok. 15 p:ltä ja toukok. 22 p:ltä luettiin ja hyväksyttiin. Viimeksi mainitun pöytäkirjan 7 pykälään tahtoi Harvala lisäyksenä mainittavaksi, että hän oli vastustanut takuuseen sitoutumista Lappeenrannan Työväenyhdistyksen puolesta ja oli myöskin ilmoittanut, ettei hän suostu siitä vastaamaan.

2 §.

Puolueen 25-vuotisjuhlat.

Helsingin Kunnallisjärjestön heinäk. 20 p:nä toimeenpantaville puolueen 25-vuotisjuhlille päätettiin Puoluetoimikunnan puolesta pyytää Hjalmar Brantingia juhlapuhujaksi. Brantingin läsnäoloa juhlilla pidettiin tärkeänä siitäkin syystä, että hän on ollut mukana puoluetta perustettaessa Turussa 25 vuotta sitte. Jos tämä Brantingin matka aiheuttaa Helsingin Kunnallisjärjestölle niin suuria kustannuksia, että juhlat tuottavat tappiota, niin Puoluetoimikunta korvaa tappion.

3 §.

Rauhanmielenosoitukset.

Pöydällä ollut kysymys rauhanmielenosoitusten toimeenpanemisajasta jäi edelleenkin pöydälle.

4 §.

"Pohjolan Työmiehen" toimitus.

"Pohjolan Työmiehen" johtokunnalta Oulusta oli saapunut kaksi kirjettä, joissa ilmoitettiin, että entisen päätoimittajan R. Sventorzetskin tilalle on saatava uusi päätoimittaja, koska toimitustyössä tarvittaisiin kolme henkilöä, jotka kaikki vakinaisesti asuisivat paikkakunnalla ja ottaisivat täydellä voimalla osaa toimitustyöhön. Samalla tiedusteli johtokunta, voisiko Puoluetoimikunta suositella sinne sopivaa tarmokasta sanomalehtimiestä päätoimittajaksi. Puoluetoimikunnan tiedossa ei ollut ketään sopivaa henkilöä, jota olisi voitu suositella.

5 §.

Mouhijärven Läntisen Työn murhapoltto.

Sihteeri ilmoitti lähettäneensä Mouhijärvelle sikä-

läisen Läntisen Työväenyhdistyksen talon tulipaloasiata tutkimaan etsivän Engberg & Koskisen toimistosta. Etsivä onkin jo käynyt paikalla ja jättänyt toimittamansa tutkimuksen tulokset pöytäkirjana Puoluetoimistoon. Pöytäkirjasta selviää, että epäluulot murhapoltosta pitävät paikkansa, mutta sellaista selvyyttä ei kuitenkaan ole asiaan saatu, että menestyksellä voitaisi kannetta nostaa niitä kahta henkilöä vastaan, joihin epäilykset kohdistuvat. Yksityisenä käsityksenään oli vielä asianomainen etsivä lausunut, että hänen mielipiteensä mukaan paikkakunnalla asiasta enemmänkin tiedetään, vaikkei siitä tietoa saada, kun paikalliset viranomaisetkin ovat välinpitämättömästi asiaan suhtautuneet. Jätettiin vielä harkittavaksi, kannattaako asiassa enempiin toimenpiteisiin ryhtyä.

Sos Kir Oy:

6 §.

Amerikasta rahoja.

Sihteeri ilmoitti, että puolueen vaalirahastoon on entisten avustusten lisäksi saapunut Zuicyn Suomalaiselta Sosialistiosastolta Smk. 555:-.

Merkittiin.

Vakuudeksi:

Mikko Tanner

T. Tainio.

Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokouksesta elokuun 14 päivältä 1924. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä: J. W. Keto, M. Paasivuori, J. Sundberg, R. Itkonen sekä varajäsenet A. Huotari, V. V. Salovaara ja K. Harvala. Pöytäkirjan laati J. E. Janatuinen.

1§.

Sosialistin avustuspyyntö.

Taloudenhoitaja ilmoitti, että Sosialistin Kirjapaino-Oy:n johtokunnan puolesta olivat taloudenhoitaja Jousi ja johtokunnan jäsen Niemi käyneet pyytämässä, että Puoluetoimikunta myöntäisi yhtiön raha-asiain selvittämiseksi noin 30,000 markkaa.

Asiata harkittuaan katsoi Puoluetoimikunta, ettei sillä ole mahdollisuutta pyydettyjä varoja myöntää.

2§.

Räisälän ty:n lainapyyntö.

Viipurin läänin it. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunta oli ilmoittanut, että Räisälän työväenyhdistyksen talo on vaarassa joutua pakkohuutokauppaan erään 6000:- markan suuruisen velan vuoksi, jonka johdosta piiritoimikunta pyysi Puoluetoimikuntaa järjestämään mainitulle yhdistykselle 6000 markan suuruisen lainan kolmen vuoden maksuajalle.

Päätettiin hylätä lainapyyntö, mutta, jos niin kävisi, että yhdistyksen talo joutuisi pakkohuutokaupaan, niin olisi asia koetettava jollain tavoin järjestää. Sitä ennen olisi kuitenkin saatava parempi selvyys yhdistyksen asioista.

3§.

Jämsän ty:n laina.

Esitettiin Jämsän työväenyhdistyksen pyyntö, että Puoluetoimikunta menisi yhdistyksen puolesta takuuseen 100,000:- markan lainasta, minkä laina-anomuksen yhdistys on tehnyt täkäläiseen Työväen Säästöpankkiin talonsa rakentamista varten.

Päätettiin suostua pyyntöön.

4§.

Turkian avustaminen.

Hämeen läänin pohj. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunta oli esittänyt, että Puoluetoimikunta sopivaksi katsomallaan tavalla avustaisi maanpaossa olevaa entistä puoluesihteeri Matti

Turkiata ja hänen perhettään.

Päätettiin jatkaa edelleenkin tämän vuoden loppuun saakka Turkian perheen saamaa kuukautista 500 markan suuruista avustusta.

5§.

Ehd. yht. ilmoitusten hankinnan järj. s.-d. lehdille.

Luettiin Työväen Kustannusliikkeiden Liiton Toimikunnan kirje, jossa ehdotettiin, että Puoluetoimikunta ottaisi järjestääkseen yhteisen ilmoitusten hankinnan kaikkia maamme sosialidemokraattisia sanomalehtiä varten.

Asiata harkittuaan katsoi Puoluetoimikunta, ettei se voi ryhtyä tällaista ilmoitusten keräämistä järjestämään.

6§.

Muuraiskylän ty:n asiat.

Sonkajärven Sos.-dem. Kunnallistoimikunta oli ilmoittanut, että Muuraiskylän työväenyhdistys on ollut koko vuoden suorittamatta puolueverojaan, vaikka yhdistyksellä tiettävästi on varoja, eivätkä yhdistyksen toimihenkilöt useista kehoituksista huolimatta ole ryhtyneet täyttämään velvollisuuksiaan, jota paitsi yhdistyksen toiminta on kokonaan lamassa, m.m. ei vuosikokousta ole pidetty ja tilit on tarkastamatta. Tämän johdosta esitti kunnallistoimikunta, että Puoluetoimikunta sääntöjen mukaan selittäisi mainitun yhdistyksen toimintansa lopettaneeksi sekä valtuuttaisi kunnallistoimikunnan ottamaan yhdistyksen omaisuuden puolueen huostaan.

Kun on todennäköistä, ettei puheenaoleva yhdistys ole hyväksynyt puolueosastojen viime puoluekokouksessa hyväksyttyjä uusia mallisääntöjä, vaan on edelleenkin toiminut aikaisempien sääntöjen mukaan, oli Puoluetoimikunta sitä mieltä, ettei se voi selittää yhdistyksen toimintaa lopetetuksi, mutta, kun yhdistys kunnallistoimikunnan selityksestä päättäen tosiasiallisesti on toimintansa lopettanut ja sen omaisuus niinollen sääntöjen mukaan on joutuva puolueelle, niin päätettiin antaa kunnallistoimikunnalle sen pyytämä valtakirja.

7§.

Kontiolahden k.toimik. pyyntö erään oikeusjutun kulujen korvaamisesta.

Esitettiin Kontiolahden Sos.-dem. Kunnallistoimikunnan kirje, jossa ilmoitettiin, että kunnallistoimikunnan entinen puheenjohtaja Emil Leppänen, joka nyttemmin on muuttanut Amerikkaan, oli

aikoinaan Puoluetoimikunnan valtakirjan perusteella ryhtynyt ottamaan puolueen haltuun toimintansa lopettaneen Paikolan työväenyhdistyksen omaisuutta ja tässä toimessaan omasta alotteestaan nostanut oikeusjutun erästä paikkakunnalla asuvaa A. Höökiä vastaan yhdistyksen veneen anastamisesta. Kun kunnallistoimikunnalla on ollut tämän aivan mitättömän asian vuoksi nostetusta jutusta kuluja kokonaista 1,278:- mk, pyysi kunnallistoimikunta Puoluetoimikuntaa korvaamaan tilintekijän saatavan Smk. 691:60.

Koska edellä mainittu Emil Leppänen omasta alotteestaan saamatta Puoluetoimikunnalta minkäänlaisia valtuuksia siihen, on nostanut puheenaolevan oikeusjutun, oli Puoluetoimikunta sitä mieltä, ettei se voi kyseessäolevia kuluja korvata. Kun syy ilmeisesti on mainitussa Leppäsessä, olisi kunnallistoimikunnan vaadittava näitä kuluja häneltä, mikäli siihen mahdollisuuksia on.

8§.

Wirkkilän ty. lakannut toiminnasta.

A. Sipponen Wuokselan Wirkkilästä oli ilmoittanut, että Wirkkilän työväenyhdistys on lakannut toiminnasta jo puolitoista vuotta sitten, eikä sen toimintaan saattamisesta näytä olevan vähintäkään toivoa. Tämän johdosta ja koska paikkakunnalla on useita työläisperheitä vailla asuntoa, esitti mainittu Sipponen, että Puoluetoimikunta joko möisi tai vuokraisi yhdistyksen talon asuntotarkoitukseen.

Päätettiin ilmoittaa asiasta piiritoimikunnalle sekä valtuutta se ottamaan haltuunsa yhdistyksen sekä kiinteän että irtaimen omaisuuden, jota paitsi päätettiin pyytää piiritoimikuntaa tekemään ehdotuksen yhdistyksen talon vastaisesta käyttämisestä.

9§.

Kurikan ty:n talojuttu.

Esitettiin Kurikan S.-d. työväenyhdistyksen kirje, jossa tiedusteltiin, mihin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä nyttemmin lakkautetun kommunistisen yhdistyksen hallussa olevan talon saattamiseksi sos.-dem. yhdistyksen haltuun.

Päätettiin vastata, että koska sanottu yhdistys viime aikoina on toiminut sellaisilla säännöillä, joiden mukaan, sikäli kuin

Puoluetoimikunnan tietoon on tullut, siinä tapauksessa, että yhdistyksen toiminta lakkautetaan, sen omaisuus joutuu Seinäjoen Osuuskaupalle, niin ei asialle voida mitään tehdä, sillä oikeusjutun nostamisesta ei olisi toivottua tulosta, eikä maaherrallakaan ole oikeutta tällaisessa tapauksessa asiaan puuttua.

10§.

Lakkautettujen yhdistysten omaisuuden periminen puolueelle

Sen johdosta, että Pohjanmaalla ja Oulun läänissä on useita työväenyhdistyksiä, jotka yhdistysrekisteriin ilmoitettujen sääntöjensä perusteella edelleenkin ovat sosialidemokraattisia yhdistyksiä, vaikkapa ne viime vuosina ovatkin suorittaneet veronsa kommunistipuolueelle, ehdotti H u o t a r i, että Puoluetoimikunta ryhtyisi toimenpiteisiin näiden yhdistysten omaisuuden perimiseksi puolueelle.

Päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin niiden lakkautettujen yhdistysten omaisuuden perimiseksi puolueelle, jotka yhdistysrekisterin mukaan ovat sos.-dem. puolueosastoja ja muidenkin lakkautettujen, puolueeseen aikaisemmin kuuluneiden yhdistysten omaisuuden perimiseksi puolueelle, päätettiin tehdä, mitä siinä suhteessa tehtävissä on.

11§.

Pohjolan Työmiehen toimittaja kysymys.

Esitettiin Oy. Pohjolan Työmiehen kirje, jossa pyydettiin Puoluetoimikuntaa suosittelemaan jotain sopivaa toimittajaa yhtiön kustantamalle lehdelle. Samalla ilmoitettiin, että yhtiön puolesta on aikaisemmin oltu neuvotteluissa m.m. toimittaja E. Lähteen kanssa, joka silloin oli ollutkin suostuvainen toimen vastaanottamaan, mutta, kun puoluesihteeri oli ilmoittanut yhtiön edustajalle, ettei Puoluetoimikunta hänen käsityksensä mukaan voisi Lähdettä suositella, niin olivat neuvottelut Lähteen kanssa jääneet sikseen.

Päätettiin vastata, että Puoluetoimikunnan tiedossa ei tällä kertaa ole ketään sellaista sopivata toimittajaa, joka olisi halukas toimen vastaanottamaan ja jota Puoluetoimikunta voisi suositella, mutta toiselta puolen, jos Oy. Pohjolan Työmiehen johtokunta itse pitää toimittaja Lähdettä sopivana, niin ei Puoluetoimikunnalla ole mitään hänen valitsemistaan vastaan.

12§.

Mouhijärven Länt. ty:n tulipaloasia.

Turun läänin pohj. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunta oli tiedustellut, mille kannalle Puoluetoimikunta on asettunut Mouhijärven Läntisen työväenyhdistyksen tulipalon edelleen tutkimiseen nähden.

Päätettiin vastata, että Puoluetoimikunnan käsityksen mukaan ei sen perusteella, mitä aikaisemmin toimitetussa tutkimuksessa on ilmitullut, nykyisin voida asiassa mitään tehdä, ellei ilmaannu uusia seikkoja, jotka antaisivat aihetta tutkimusten jatkamiseen ja oikeusjutun vireille panemiseen. Samalla päätettiin lähettää sekä piiritoimikunnalle että asianomaiselle yhdistykselle jäljennös asian johdosta laaditusta tutkintopöytäkirjasta.

13§.

Kuolajärven ty:n talon vapauttaminen sotilasmajoituksesta.

Kuolajärven Työväenyhdistys oli pyytänyt, että Puoluetoimikunta tekisi yhdistyksen puolesta anomuksen Sisäasiainministeriöön yhdistyksen talon vapauttamiseksi sotilasmajoituksesta sekä lähettänyt tätä tarkoitusta varten valtakirjan.

Päätettiin tehdä kyseessäoleva anomus ja valtuutettiin toimistonhoitaja J.E. Janatuinen laatimaan se sekä jättämään Sisäasiainministeriöön.

Tämä pykälä luettiin heti ja päätettiin pitää tarkistettuna.

Vakuudeksi:

Niilo Tanner

J.E. Janatuinen

Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokouksesta syysk. 8 p:ltä 1924. Puheenjohtajana: V. Tanner; läsnä: R. Itkonen, J. Sundberg, V. Mikkola ja T. Tainio sekä varajäsenet A. Huotari ja K. Harvala. Lisäksi olivat saapuvilla 2 §:ssä mainittua asiata käsiteltäessä taloudenhoitaja M. Mäki ja toimittaja K. Hautala Oulusta.

1 §.

Pöytäkirjat. Luettiin ja hyväksyttiin pöytäkirjat kesäk. 11 ja elok. 14 p:ltä.

2 §.

"Pohjolan Työmiehen" asiat. Esitettiin Oy. Pohjolan Työmiehen kirje, jossa ilmoitettiin, että yhtiön edustajat tulevat tänään Helsinkiin neuvottelemaan Puoluetoimikunnan kanssa sosialidemokraattisen liikkeen nykyisestä asemasta Pohjolassa. Tämän jälkeen esitti toimittaja H a u t a l a yhtiön puolesta seuraavaa:

"Pohjolan Työmies" perustettiin erittäin vaikeissa oloissa. Nyttemmin on yhtiö joutunut taloudellisesti sellaiseen asemaan, että Oulussa ei pystytä asiata omin voimin järjestämään. Viimeiseen saakka oli yhtiölle luvattu 50,000:- markan suuruinen kassakreditiivilaina, mutta nyttemmin on asianomaisesta pankkilaitoksesta ilmoitettu, että tätä lainaa ei rahan puutteen vuoksi voidakaan myöntää. Jos tämä laina olisi saatu, olisi tilanteesta ainakin toistaiseksi selviydytty, mutta kun se on evätty, niin on yhtiön ollut pakko kääntyä Puoluetoimikunnan puoleen pyytäen tätä tavalla tai toisella järjestämään puheena olevan lainan. Yhtiön johtokunta oli sitä mieltä, että se, ennenkuin ryhtyy käsittelemään kysymystä lehden lakkauttamisesta, haluaa kääntyä asiassa Puoluetoimikunnan puoleen. Kun lehteä ryhdyttiin perustamaan, oltiin toivorikkaita sos.-dem. liikkeen elpymiseen nähden Pohjolassa. Nämä toiveet eivät olekaan pettäneet, sillä nyt jo on Pohjolassa parikymmentä puolueosastoa, mutta kun ne ovat vasta hiljakkoin liittyneet puolueeseen, niin ei niiltä ole voitu ryhtyä vaatimaan lehdelle rahallista kannatusta. Jos lehti nyt olisi lakkautettava, tulisi siitä olemaan seurauksena

elpyvän sosialidemokraattisen liikkeen taantuminen Pohjolassa. Maaseutu on jo oikeastaan meidän hallussamme ja viikottain tulee lisää uusia tietoja puolueeseen liittymisistä. Tämä on ennenkaikkea lehden ansiota. Nykyisin on lehden painos 1,500 kpl, mutta se tulee varmasti kohoamaan varsinkin Oulun l. etel. piirissä. Yhtiön johtokunta on sitä mieltä, että puolueen tulisi vielä kiinnittää yritykseen varoja tarpeellisen summan, kunnes piiri saadaan siihen kuntoon, että piirin puoluejärjestöt pystyvät antamaan lehdelle välttämättömän taloudellisen kannatuksen. Sitäpaitsi on yhtiön johtokunta aikonut pyytää lainaa myöskin täkäläisestä Työväen Säästöpankista. Nyt kun on saatu vakinainen piirisihteeri, voidaan myöskin paremmin järjestää lehden levikki. Tämän kuun ajalla tulee yhtiön maksettavaksi noin 30,000:- markkaa. Jos saataisiin 50,000:- markkaa, niin voitaisiin selvitä siihen saakka, kunnes ehdittäisiin periä maksamattomia osakemaksuja ja ilmoitussaatavia.

Taloudenhoitaja M ä k i esitti asian johdosta edellisen lisäksi seuraavaa: Jos sosialidemokraattinen liike saadaan Pohjolassa todella elpymään, niin ei liene mahdotonta saada sosialidemokraattien haltuun myöskin nykyisin kommunistien hallussa olevaa lehtiyhtiötä. Oulun sos.-dem. yhdistyksellä on mainitun yhtiön osakkeita nykyisin 50 ja kaikilla niillä yhdistyksillä, jotka ovat päättäneet liittyä puolueeseen, on myöskin näitä osakkeita. Viime elokuussa oli sosialidemokraattisten yhdistysten hallussa puheenaolevan yhtiön 500 myydystä osakkeesta 115 kpl, joten ei näytä aivan mahdottomalta saada aikaa myöten sosialidemokraattien haltuun tämän yhtiön osake-enemmistöä. Jos lehteä ei voida ylläpitää, jää tämäkin suunnitelma toteutumatta. Osoitukseksi siitä, että sosialidemokraattinen ajattelutapa ei ole Pohjolan työväelle vierasta, mainitsi puhuja esimerkkinä, että Koskelan kylään oli kommunistilehden lakkautuksen aikana tilattu "Pohjolan Työmiestä" 29 kpl ja nyttemmin kommunistilehden ryhdyttyä jälleen ilmestymään on tilaajamäärä alentunut vain kolmella. Maaperä sosialidemokraattien työlle on siis kylläkin suotuisa, vaikkakin tulokset tietysti tulevat hitaasti näkyviin. Omasta puolestaan uskoi puhuja, että tarpeellista pääomaa saadaan kyllä myöhemmin riittävästi kokoon, kunhan vain järjestötoiminta saadaan tarpeeksi elpymään ja päästään nykyisen pahim-

man taloudellisen kriisin ohitse.

T a i n i o huomautti, että nyt näkyy olevan kokonaan toinen ääni kellossa kuin Hautalan esityksessä Puolueneuvoston kokouksessa. Silloin oli hän hyvin optimistinen rahojen saantiin nähden ja uskoi, että työläiset ovat hyvinkin valmiita uhraamaan yritykseen varoja ja että tilaajamäärä tulisi olemaan ainakin 2,500 - 3,000 kpl. Nämä Hautalan väitteet eivät ole lainkaan pitäneet paikkaansa, vaan näyttää yrityksen käyvän aivan samalla tavalla kuin aikanaan Kuopiossakin. Paikkakunnalla ei ole maksettu osakepääomasta sitä, kuin oli edellytetty ja merkitty. Ensimäinen tehtävä olisi ollut periä merkitty maksamaton pääoma. Kun Hautala väitti, että Pohjolassa on liittynyt puolueeseen jo parikymmentä yhdistystä, niin huomautti puhuja, että ainakaan piirisihteeri ei ole tehnyt Puoluetoimikunnalle ilmoitusta ainoankaan yhdistyksen puolueeseen liittymisestä eikä tältä vuodelta ole yhdenkään yhdistyksen veroja Puoluetoimikunnalle tilitetty. Tilapäinen avustus ei auta, jollei lehti saa omalla paikkakunnallaan suurempaa kannatusta. Sitäpaitsi puhuja lausui epäilevänsä sitä, onko Puoluetoimikunnalla edes oikeutta pyydettyä avustusta myöntää, sillä se, mitä Puolueneuvoston päätöksen mukaisesti on Pohjolan sanomalehtiyritysten hyväksi ylimääräisenä verona kerätty, on jo käytetty "Raivaajan" ja "Pohjolan Työmiehen" avustamiseen. Puhuja oli sitä mieltä, että asiasta ei voida päättää, ennenkuin Puoluetoimikunta saapi tilaisuuden edustajansa kautta tarkoin perehtyä asiaan. Kun taloudenhoitaja Harvala todennäköisesti on estetty matkalle lähtemästä, niin voisi Puoluetoimikunta lähettää toimitusjohtaja K. Heinosen asiata tutkimaan.

H a u t a l a huomautti puoluesihteerin lausunnon johdosta, että pitäisi ymmärtää, ettei Oulussa ole kenelläkään ollut riittävästi aikaa merkittyjen osakemaksujen perimiseen. Muuten, kun osakkeita tarjottiin myytäväksi, pidettiin silmällä sitä seikkaa, että niitä ei lainkaan tarjottu epävarmoille ostajille, joten osakemaksut kyllä saadaan perityksi, kunhan vain pystytään järjestämään niiden periminen paremmin kuin tähän asti. Kun lehdessä on melkein koko ajan ollut vain kaksi toimittajaa, eikä piirisihteerikään ole vielä muiden kiireellisten järjestelytöiden vuoksi ennättänyt kiinnittää tähän asiaan riittävätä huomiota, niin ei sitä ole vielä voitu paremmin järjestää.

Puhuja oli sitä mieltä, että asiata ei pitäisi käsitellä yksinomaan liikeperiaatteita silmälläpitäen, vaan ennen kaikkea pitäen silmällä sos.-dem. liikkeen menestystä Pohjolassa.

T a n n e r: Asiata ei tietenkään ole käsiteltävä yksinomaan liikeperiaatteita silmälläpitäen, mutta toiselta puolen, ellei paikkakunnalta saada yritykselle riittävästi henkistä ja rahallista kannatusta, niin on varmaa, että yritys ei voi pysyä pystyssä. Siitä on saatu selviä kokemuksia sekä Kuopiosta että Vaasasta ja nyttemmin on asiantila myöskin Turussa jokseenkin samanlainen. Oululaista lehtiyritystä olisi tietenkin koetettava edelleenkin avustaa ja siihen olisi mahdollisuuksiakin, elleivät kaikki ääripiirit olisi samassa asemassa. Kun "Pohjolan Työmiestä" ruvettiin perustamaan, lausuttiin jo silloin meidän taholtamme epäilyksiä siitä, että paikkakunnalta ei saada yritykselle riittävästi tukea ja nämä meidän epäilyksemme ovatkin nyttemmin osoittautuneet täysin paikkansa pitäviksi. Nyt on lehti jo tuottanut tappiota seitsemän kuukauden aikana noin 50,000:- mk. Jos olisi edes varmuus siitä, että yritys tulee pysymään pystyssä, niin voitaisiin tietenkin sen tukemiseksi vieläkin joku summa myöntää, mutta tästä seikasta ei ole lainkaan varmuutta.

H a u t a l a huomautti, että lehden tappio ei tule talvella olemaan niin suuri. Maaseudulla on suuria mahdollisuuksia, mutta rahallista tukea saadaan sieltä vasta myöhemmin.

H u o t a r i oli sitä mieltä, että Oulun tärkeyteen katsoen kannattaisi kyllä lähettää Puoluetoimikunnan edustaja Ouluun ottamaan asiasta tarkempaa selkoa, ennenkuin Puoluetoimikunta asiasta lopullisesti päättää.

M i k k o l a yhtyi edelliseen puhujaan huomauttaen, että jos nyt elpymässä oleva puolue-elämä Pohjolassa lamaantuu, niin tulee se seikka vaikuttamaan lamauttavasti myöskin muualla.

H a r v a l a: Mitään lyhytaikaista luottoa emme saa tätä tarkoitusta varten, jotapaitsi ennenkuin päästään lokakuun loppuun, on muutenkin jo otettava lyhytaikaista lainaa 100,000:-

mk. Kun on avustettava useita puoluelehtiä, niin olisi harkittava pitempiaikaisen luoton hankkimista.

Keskustelun päätyttyä päätettiin tehdä tässä asiassa, mitä suinkin voidaan sekä lähettää toimitusjohtaja K. Heinonen Ouluun tutkimaan perusteellisesti yhtiön asemaa. Saatuaan hänen selostuksensa sekä mahdollisen esityksensä asian järjestämisestä ottaa Puoluetoimikunta kysymyksen uudelleen käsiteltäväksi.

5 §.

L:rannan Ty:n takuupyyntö.

Otettiin lopullisesti käsiteltäväksi Lappeenrannan Työväenyhdistyksen pyyntö, että Puoluetoimikunta menisi yhdistyksen puolesta takuuseen 500,000:- mk:n lainasta, jota yhdistys on pyytänyt Helsingin Työväen Säästöpankilta.

Asiata harkittuaan päätti Puoluetoimikunta suostua pyyntöön.

Tämä pykälä luettiin ja päätettiin pitää heti tarkistettuna.

4 §.

K. Harvala ilmoitti pöytäkirjaan merkittäväksi, ettei hän suostu omasta puolestaan sitoutumaan edellisessä pykälässä mainittuun takuuseen.

5 §.

"Raivaajan" avustuspyyntö.

Sihteeri ilmoitti, että "Raivaajan" taloudenhoitaja Teerimäki oli kesällä käynyt suullisesti pyytämässä, että Puoluetoimikunta myöntäisi lehden tukemiseksi vielä 5,000:- mk, jotapaitsi Puoluetoimikuntaa pyydettiin takuuseen Blomqvistin tilalle eräästä 120,000:- mk:an suuruisesta lainasta. Sen jälkeen ei "Raivaajan" taholta ole asiasta mitään uutta esitystä tehty.

Päätettiin hylätä pyyntö.

6 §.

"Raivaajan" toimitus.

Oy. Raivaajan johtokunta oli pyytänyt Puoluetoimikuntaa suosittelemaan jotakin henkilöä lehden toimittajaksi eroa pyytäneen Lempiäisen tilalle.

Päätettiin ilmoittaa, ettei voida ketään suositella.

7 §.

Sodanvastaiset mielenosoitukset.

Otettiin käsiteltäväksi sodanvastaisten mielenosoitusten järjestämiskysymys. Sihteeri ilmoitti, että Sos.-dem. Työläisnuorisoliitto on jo omasta puolestaan antanut alaisilleen järjestöille kehoituksen tällaisten mielenosoitusten järjestämisestä kuluvan syyskuun 21 p:nä.

T a n n e r ehdotti, että ryhdyttäisiin neuvottelemaan Sos.-dem. Työläisnuorisoliiton toimikunnan kanssa siitä, voisiko liitto ehkä siirtää mielenosoituspäivän viikon pari tuonnemmaksi, jolloin voitaisiin toimeenpanna yhteiset mielenosoitukset, mutta ellei tällaisia yhteisiä mielenosoituksia nyt saada aikaan, niin olisi otettava uudelleen harkittavaksi, eikö olisi syytä puolueen taholta järjestää syksyn kuluessa mielenosoituskokouksia oman maamme sotilasmenojen kohottamista vastaan.

Ehdotus hyväksyttiin.

8 §.

Venäjän Sos.-dem. Työväenpuolueen kirje.

Esitettiin Venäjän Sos.-dem. Työväenpuolueen ulkomaan valtuuskunnan kirje, jota seurasi Venäjän Sos.-dem. Työväenpuolueen vetoomus Sosialistiseen Työväen Internationaaliin Venäjällä vangittujen sosialidemokraattien puolesta. Kirjelmässä pyydettiin mainitun vetoomuksen julkaisemista puoluelehdissä sekä lausuttiin toivomus, että puolueemme omalta kohdaltaan mahdollisimman voimakkaasti tukisi heidän työskentelyään Venäjällä vangittujen sosialistien hyväksi.

Sihteeri ilmoitti, että ylempänä mainittu vetoomus on jo julaistu kaikissa puoluelehdissä.

Merkittiin.

9 §.

Neuvolan Ty:n toiminnan lopettaminen.

Esitettiin Viipurin 1. länt. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnan kirje, jossa ilmoitettiin, että Uudenkirkon Neuvolan Työväenyhdistys, joka kuten tunnettua on ollut hyvin vaikeassa taloudellisessa asemassa, on nyttemmin päättänyt lopettaa toimintansa ja pyytänyt piiritoimikuntaa lähettämään pesänselvittäjän. Tämän johdosta ehdotti piiritoimikunta, että se saisi myydä molemmat Neuvolan Työväenyhdistyksen talot, koska ne tuottavat nykyisin vuosittain menoja yli 1,000:- mk, eikä mitään tuloja.

Päätettiin hyväksyä endotus.

10 §.

Räisälän Ty:n laina-anomus. Pantiin pöydälle Räisälän Työväenyhdistyksen laina-anomus.

11 §.

Venäjän Sos.-dem. Puolueen avustuspyyntö. Puheenjohtaja ilmoitti, että Venäjän Sos.-dem. Puolue on tohtori Danin välityksellä pyytänyt puolueeltamme avustusta.

Asia pantiin pöydälle.

Vakuudeksi:

Wäinö Tanner

T. Tainio.

Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokouksesta syyskuun 18 p:ltä 1924. Puheenjohtajana V. Tanner; läsnä: J. W. Keto, J. Sundberg, V. Mikkola ja T. Tainio sekä varajäsenet A. Huotari ja K. Harvala.

1 §.

Luettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja kuluvan syyskuun 8 p:ltä. Pöytäkirja.

2 §.

Oy. Pohjolan Työmiehen ja Oy. Raivaajan asiat. Toimitusjohtaja K. H e i n o n e n, joka Oy. Pohjolan Työmiehen lainapyynnön johdosta oli käynyt Oulussa Puoluetoimikunnan edustajana tutustumassa yhtiön asioihin ja samalla matkalla puoluesihteeriltä saamansa sähkösanoman perusteella oli käynyt myöskin Vaasassa tutustumassa Oy. Raivaajan asioihin, esitti matkansa tuloksina seuraavaa:

Oy. Pohjolan Työmiehen tilinpäätökset touko- ja elokuun viimeiseltä päivältä ovat molemmat virheellisiä. Ensimäisessä on todellinen tappio noin 18,000:- markkaa, sillä siinä on jätetty huomioonottamatta joukko laskuja, joita ei oltu viety kirjoihin, sekä etukäteen kannetut tilausmaksut. Jälkimäisen tilinpäätöksen mukaan on tappio Smk. 46,844:36. Tämäkin summa on noin 3,000:- markkaa liian pieni, sillä siitäkin puuttuvat etukäteen kannetut tilausmaksut. Todellinen tappio on siis noin 50,000:- markkaa. Itse yhtiön toiminta on eräissä suhteissa nojautunut virheellisiin kannatuslaskelmiin. Niinpä esim. painatuskustannukset oli arvioitu liian alhaisiksi. Nykyiset painatuskustannukset eivät tosin ole liian korkeat, mutta todennäköisesti tulevat nekin ennen pitkää kohoamaan. Lehden painos on nykyisin 1,800 kpl ja sen menekki kokonaisuudessaan 1,647 kpl. Korkeimmillaan ollessa on lehden painos ollut 2,800 kpl. Piirisinteerin ilmoituksen mukaan on Oulun et. piirissä nykyisin 17 puolueosastoa, joiden yhteinen jäsenmäärä on noin 550. Oulun pohj. piirissä on 3 ja Kajaanin alipiirissä 8 puolueosastoa.

Lehden tappio nousee tänä vuonna 75-80,000:- markkaan, joten osakepääoma ei riitä tappiota peittämään, vaan jää

noin 25,000:- markan vajaus. Jos lehteä edelleenkin kustannettaisiin nykyisillä perusteilla, niin tulisi vuotuinen tappio nykyisen menekkimäärän mukaan olemaan noin 146,000:-. Tämän vuoksi olisi ilmoitettava, että Puoluetoimikunta ei voi ottaa peittääkseen näin suurta tappiota. Puhuja lausui huomauttaneensa asianomaisille, eikö olisi mahdollista ryhtyä julkaisemaan lehteä 3-päiväisenä, mutta olivat he lausuneet mielipiteenään, että sellainen lehti ei tulisi Oulussa menestymään. Omana käsityksenään lausui puhuja, että lehteä olisi koetettava edelleenkin ylläpitää, koska sos.-dem. heräätystyö Pohjolassa muuten jäisi kokonaan oman onnensa nojaan. 6-päiväisen lehden ylläpitäminen käy kuitenkin ylivoimaiseksi, jonka vuoksi olisi syytä ajatella lehden muuttamista 3-päiväiseksi. Jos lehteä julaistaisiin 3 kertaa viikossa S. Sosialidemokraatin kokoisena, tulisi vuotuinen tappio olemaan noin 75,000:- mk. Yhtiön osakepääoma, joka nyt on 50,000:- mk, on päätetty korottaa 75,000:- markkaan ja Oulun Sos.-dem. Työväenyhdistys, jolla itsellään ei ole varoja, on ilmoittanut merkitsevänsä nämä 25,000:- markan osakkeet. Olisi kuitenkin parempi, että puolue merkitseisi mainitut osakkeet. Puolue saisi silloin yhtiössä osake-enemmistön ja sen kautta tarpeellisen määräysvallan lehden asiain järjestämiseen. Samalla olisi tehtävä suunnitelma myöskin ensi vuotta varten. Suunniteltu osakepääoman korottaminen ei kuitenkaan olisi riittävä, vaan olisi osakepääoma korotettava 150,000:- mk:aan, josta summasta puolueen olisi merkittävä osakkeita 50,000:- mk:lla ehdolla, että piiristä saadaan merkityksi puuttuvat 25,000:- mk:n osakkeet. Täten saataisiin lehden julkaiseminen taatuksi ainakin ensi vuoden loppuun.

Liikkeen sisäiseen järjestelyyn nähden huomautti puhuja, että taloudenhoito on varsinkin alkuaikoina ollut heikkoa ja liikkeen toiminta on nojautunut virheellisiin kannatuslaskelmiin. Jos puolue uhraa yrityksen tukemiseksi niin suuren summan, kuin edellä on mainittu, niin olisi liikkeen hoitokin järjestettävä uudelleen ja saatava yhtiön johdon ja Puoluetoimikunnan välille kiinteämpi yhteistoiminta.

<u>Osakeyhtiö Raivaajan</u> nykyinen tiliasema osoittaa

varoja Smk. 239,534:32, velkoja noin Smk. 446,000:- ja koko tappio Smk. 206,722:84. Lehden todellinen tappio tänä vuonna on noin 18-20,000:- mk. Kirjapainon todellinen arvo on noin 60,000:- mk. Yhtiön veloista ovat johtokunnan jäsenet henkilökohtaisessa takuussa, jotapaitsi on hankittu täytetakuita eräiltä maaseudulla asuvilta puoluetovereilta. Kun yksityiset henkilöt siten ovat henkilökohtaisesti lainoista näin suuressa vastuussa, niin on selvää, että he eivät halua päästää yhtiötä vararikkoon. Muuten ovat he vakuutettuja siitä, että jos lehteä edelleenkin voidaan kustantaa, niin sosialidemokraattinen liike tulee kyllä aikanaan Vaasan molemmissa piireissä elpymään ja lehti tulee silloin kyllä saamaan tarpeellisen taloudellisen kannatuksen piirinsä järjestöiltä. Jotta yhtiö pääsisi pahimman vaikeuden ohitse, tarvitseisi se nyt Smk. 20,000:-. Yhtiöllä on nykyisin maksamattomia palkkoja yli 21,000:- mk. Tämä asia olisi nopeasti järjestettävä, sillä muuten saattavat ammattitaitoiset työläiset lähteä pois yhtiön palveluksesta. Käteisten varojen puute johtuu myös osaksi siitä, että paperikauppavarasto on liian suuri, yhtiön kirjanpidon mukaan 45,000:- mk. Tilanteen helpottamiseksi oli johtaja Heinonen lupautunut Oy. Kansanvallelle ostamaan sisäänostohinnoilla kaiken liikenevän kunnollisen paperikauppatavaran. Siten selviytyisi yhtiö ensi kevääseen saakka. Tällöin olisi liikkeen hoito myöskin järjestettävä uudelleen.

Yhtiöiden asiain järjestämiseksi ehdotti toimitusjohtaja Heinonen siis,

että Puoluetoimikunta merkitseisi tänä vuonna Osakeyhtiössä Pohjolan Työmies osakkeita 25,000:- mk:n arvosta, jolloin siis päätetty 75,000:- mk:n pääoma on täysin maksettu. Sen lisäksi olisi osakepääoma kohotettava 150,000:- markkaan, josta puolue ottaisi enintäin 50,000:- ja piiristä olisi saatava kokoon ainakin 25,000:- mk ensi vuoden aikana. Oy. Raivaajan avustus järjestettäisiin siten, että tänä vuonna maksetaan 20,000:- osakkeita vastaan.

Asiasta keskusteltaessa huomautti

T a n n e r, että puolueella ei ole varoja Oy. Pohjolan Työmiehen tukemiseksi siinä laajuudessa, kuin on esitetty, vaan olisi asia koetettava järjestää Kustannus-Oy. Kansanvallan

kautta.

H e i n o n e n lausui edellisen johdosta, että hän jo esitystä laatiessaan on ottanut huomioon sen seikan, että avustukset olisi myönnettävä Kansanvallan voittovaroista.

H u o t a r i kannatti toimitusjohtaja Heinosen esitystä, mutta huomautti, että 3-päiväisenä Pohjolan Työmies tuskin tulisi menestymään, koska paikkakunta on tottunut 6-päiväiseen lehteen. Sen vuoksi olisi lehteä edelleenkin koetettava julkaista 6-päiväisenä. Mutta jos tämä osoittautuu aivan mahdottomaksi, niin silloin vasta olisi syytä muuttaa lehti 3-päiväiseksi.

T a i n i o huomautti, että jos korotettavasta osakepääomasta Puoluetoimikunta merkitsee 2/3 ja piirin järjestöt vain 1/3, niin se ei ole järkevää, paikkakunnallisen kannatuksen pitäisi olla suuremman. Puolue voisi merkitä korkeintaan puolet. 3-päiväisen lehden suhteen oli puhuja samalla kannalla kuin Huotarikin huomauttaen, että sen tilaajamäärä tulisi varmasti olemaan pienempi kuin 6-päiväisen, jotapaitsi kilpailu kommunistilehden kanssa kävisi silloin vaikeaksi. Lausui käsityksenään, että Puoluetoimikunta ei ole oikeutettu päättämään näin suurista summista, vaan olisi asia jätettävä Puolueneuvoston ratkaistavaksi. Oy. Kansanvallan johtokunta ehkä kuitenkin voisi asiasta päättää Puoluetoimikunnan lausunnon perusteella. - Oy. Raivaajaan olisi myös saatava uusi taloudenhoitaja, sillä nykyinen ei ole joutanut kiinnittämään huomiotaan muuhun kuin lainojen järjestelyyn. Oli sitä mieltä, että Puoluetoimikunta voisi myöntää tänä vuonna Oy. Pohjolan Työmiehen tukemiseksi 25,000:- mk ja ensi vuonna mahdollisesti saman summan. Asian lopullinen ratkaiseminen olisi jätettävä Oy. Kansanvallan johtokunnalle.

M i k k o l a yhtyi Huotarin ja Tainion lausuntoihin, mikäli asia koski Pohjolan Työmiehen muuttamista 3-päiväiseksi sekä yhtyi Tannerin edellisessä kokouksessa lausumaan ajatukseen, että heikkojen lehtiyhtiöiden asiat olisi koetettava järjestää Oy. Kansanvallan välityksellä, siten että tämä yhtiö ottaisi nämä yhtiöt haltuunsa. Kannatti toimitusjohtaja Heinosen suunnitelmia asiain järjestämiseksi tällä kertaa.

H e i n o n e n huomautti Tainion lausunnon johdosta, että siinä kyllakin on epäsuhde, jos puolue merkitsee Oy. Pohjolan Työmiehen korotettavaksi suunnitellusta pääomasta 2/3 ja piirin järjestöt vain 1/3, mutta asiata ratkaistaessa on otettava huomioon myöskin sikäläiset mahdollisuudet. Piirin järjestöiltä ei ensi vuoden kuluessa todennäköisesti voida saada sanottavasti yli 25,000:- mk:n uutta osakemaksua.

Merkittiin, että Mikkola poistui kokouksesta.

H a r v a l a painosti Pohjolan merkitystä puolue-elämällämme sekä huomautti, että yksinomaan rahallisella avustuksella ei asioita saada kunnollisesti järjestetyksi, vaan olisi samalla kiinnitettävä riittävää huomiota asianomaisten yhtiöiden saattamiseksi kaikin puolin tarkoitustaan vastaavalle kannalle. Kannatti asian siirtämistä Oy. Kansanvallan johtokunnan harkittavaksi.

T a n n e r lausui käsityksenään, että olisi tehtävä pitempiaikainen suunnitelma kaikkia heikossa taloudellisessa asemassa olevia puoluelehtiyhtiöitä varten. Puoluetoimikunta ei kuitenkaan ole sopiva elin tätä asiata järjestämään, vaan tarvittaisiin siihen kokonaan toisenlainen koneisto. Ellei Oy. Kansanvalta voisi asiata järjestää, niin olisi ehkä syytä ajatella erityisen apuyhtiön perustamista tätä tarkoitusta varten.

Keskustelun päätyttyä todettiin, että Pohjolan Työmiehen ja Raivaajan ilmestymistä on edelleenkin koetettava jatkaa, koska juuri etupäässä siitä seikasta riippuu sosialidemokraattisen ajattelun ja liikken elpyminen Pohjois-Suomessa. Tämän johdosta päätettiin, että näitä lehtiyrityksiä on edelleenkin avustettava. Kun Puoluetoimikunnalla ei kuitenkaan ole nykyisin niin paljon liikeneviä varoja, kuin näiden lehtien pystyssä pitämiseen tarvittaisiin, niin päätettiin kehoittaa Oy. Kansanvallan johtokuntaa harkitsemaan, voisiko se kiinnittää varoja näihin lehtiliikkeisiin ja ottaa niiden taloudellisen johdon haltuunsa. Asian järjestämiseksi olisi kaiketi paras ja käytännöllisin menettelytapa näitä lehtiä kustantavain yhtiöiden osakepääoman lisääminen riittävän suureksi, jolloin Oy. Kansanvallan olisi otettava haltuunsa kummassakin yhtiössä osake-enemmistö ja käytettävä siten saamaansa määräysvaltaa näiden yhtiöiden asioiden järjestämiseksi ja hoitamiseksi,

sillä niiden asema ei ole pelastettavissa yksinomaan raha-avulla, vaan tarvitsisivat ne muutakin ohjausta ja hoitoa.

Edellisen lisäksi päätettiin kehoittaa Oy. Kansanvallan johtokuntaa lähettämään Pohjolan Työmiehelle avustukseksi Smk. 25,000:-.

Merkittiin, että Keto poistui kokouksesta.

---

3 §.

Presidentin valitsijamiestenvaalit.

Esiteltiin Hämeen läänin et. ja pohj. vaalipiirin sos.-dem. piiritoimikuntien kirjeet, joissa pyydettiin ohjeita ensi tammikuussa toimitettavien presidentin valitsijamiestenvaalien vaalivalmistelujen varalle.

Tämän johdosta ilmoitti sihteeri, että hän on jo omalla nimimerkillään julkaissut S. Sosialidemokraatissa tätä asiata koskevan ohjesuunnitelman sekä esitti ~~ne~~ hyväksyttäväksi.

Päätettiin hyväksyä sihteerin ehdotus sillä lisäyksellä, että jos jokin puoluejärjestö haluaa perustaa uuden valitsijayhdistyksen ja asettaa listoille ehdokkaita, joita viime piiriäänestyksessä ei oltu äänestetty, olkoon se sallittu asianomaisen piiritoimikunnan luvalla, kuitenkin sillä ehdolla, että piiritoimikunta hyväksyy täten asetetut ehdokkaat. Puheena olevat ohjeet päätettiin saattaa piiritoimikuntien tietoon kiertokirjeellä, jonka lopullisen sanamuodon tarkistaminen annettiin puheenjohtajan ja sihteerin tentäväksi. (Liite No 16).

4 §.

Kärkölän Marttilan Ty:n lainapyyntö.

Kärkölän Marttilan Työväenyhdistys oli pyytänyt, että Puoluetoimikunta myöntäisi sille talonsa rakennustöiden loppuun saattamiseksi 10,000:- mk:n lainan, siksi kunnes yhdistys ehtii saada sille Työväen Säästöpankista luvatun kiinnityslainan.

Päätettiin myöntää yhdistykselle sen pyytämä laina 10 %:n vuotuisella korolla ehdolla, että laina suoritetaan takaisin heti, kun yhdistys on saanut talonsa valmiiksi ja siihen pyytämänsä kiinnityslainan.

5 §.

Työv. Akatemian osakemerkintä.

Otettiin käsiteltäväksi Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiön hallinnon pöydällä ollut pyyntö, että Puoluetoimikunta merkitsisi yhtiöön jonkun määrän osakkeita.

Päätettiin merkitä puheena olevia osakkeita 2,000:- mk:lla.

6 §.

S.T.I:n tp. valiokunnan kokous.

Esiteltiin Sosialistisen Työväen Internationalin sihteeristön kirje, jossa ilmoitettiin, että toimeenpanevan valiokunnan kokous pidetään Lontoossa kuluvan syyskuun 28-30 p:nä sekä pyydettiin ilmoittamaan, tuleeko puolueemme edustaja olemaan sanotussa kokouksessa läsnä.

Päätettiin ilmoittaa, että puolueemme ei tällä kertaa voi edustajaansa lähettää.

7 §.

Latvian Sos.-dem. Vähemmistöpuolueen puoluek.

Latvian Sos.-dem. Vähemmistöpuolueelta oli saapunut kutsu edustajan lähettämiseksi puoluekokoukseen, joka alkaa Riiassa t. k. 27 p:nä.

Päätettiin lähettää onnittelusähkösanoma.

8 §.

Sodanvastaiset mielenosoitukset.

Sihteeri ilmoitti, että Sos.-dem. Työläisnuorisoliitto ei ole voinut siirtää sodanvastaisten mielenosoitusten päivää tuonnemmaksi, joten ajatus yhteisten mielenosoitusten järjestämisestä on tällä kertaa rauennut.

Päätettiin ottaa myöhemmin käsiteltäväksi kysymys mielenosoitusten järjestämisestä oman maan sotilasmenojen kohottamista vastaan.

9 §.

Venäjän Sos.-dem. puolueen avustuspyyntö.

Otettiin käsiteltäväksi edellisessä kokouksessa pöydälle jäänyt Venäjän Sos.-dem. puolueen avustuspyyntö.

Päätettiin myöntää 5,000:- mk.

10 §.

Lainan ottaminen puolueelle

Päätettiin valtuuttaa taloudenhoitaja K. Harvala ottamaan puolueelle 100,000:- mk:n lyhytaikainen laina.

Tämä pykälä luettiin ja katsottiin heti tarkistetuksi.

11 §.

Maalaiskuntien Liiton kunnallispäivät.

Kunnallistoimiston hoitaja ilmoitti, että Maalaiskuntien Liiton kunnallispäivät tulevat pidettäviksi Helsingissä tulevan marraskuun 17-18 p:nä sekä ehdotti, että Kunnallistoimiston tehtäväksi annettaisiin lähettää kaikille niille puolueemme valtuustoryhmille, joilla on mahdollisuus saada valituksi oma edustajansa näille kunnallispäiville, kiertokirje, jossa huomautettaisiin asian tärkeydestä sekä kehoitettaisiin valtuustoryhmiä huolehtimaan siitä, että ne tulisivat voimasuhteittensa mukaisesti edustetuiksi mainituilla kunnallispäivillä.

Ehdotus hyväksyttiin.

Vakuudeksi:

Wiljo Tanner

T. Tainio.

Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokouksesta lokak. 20 p:ltä 1924. Puheenjohtajana: V. Tanner; läsnä: T. Tainio, J. Sundberg ja J. W. Keto sekä varajäsenet: K. Harvala ja A. Huotari. Lisäksi oli saapuvilla K. H. Wiik 5:ssä ja 6:ssa pykälässä mainittuja asioita käsiteltäessä.

1. §.

Puolueneuvoston kokous.

Puolueneuvoston vakinainen syyskokous päätettiin pitää sihteerin ehdotuksen mukaisesti sunnuntaina marrask. 16 p:nä 1924.

2 §.

Presidenttiehdokkaitten asettaminen.

Kun puolueneuvoston kokouksessa tulee käsiteltäväksi presidenttiehdokkaan asettaminen, niin herási kysymys, olisiko sen asettaminen yksinomaan puolueneuvoston asia, vai olisiko myöskin eduskuntaryhmän oltava osallisena siitä päätettäessä.

Pidettiin suotavana, että eduskuntaryhmäkin olisi mukana asiasta päättämässä, koskapa puolueemme valitsijamiehiksi tulevat kaikki edustajat.

3 §.

Sos.-dem. sanomalehtimiesten ja piirisihteerien kokous.

Sosialidemokraattisten sanomalehtimiesten ja piirisihteerien kokous päätettiin pitää marraskuun 15 p:nä. Kokoonkutsumisen toimittaa puoluesihteeri. Keskustelukysymyksiksi ehdotettiin maanpuolustuskysymys, presidentin vaali ja tilanne ammattiyhdistysliikkeessä.

4 §.

Oy. Raivaajan ja Oy. Pohjolan Työmiehen asiat.

Sihteeri kertoi käyneensä "Raivaajan" yhtiökokouksessa Vaasassa ja samalla matkalla Oulussakin. Vaasassa oli päätetty kohottaa osakepääoma 150,000:- markkaan, vaikka useat edustajat ilmoittivat, ettei heidän kotipaikaltaan enää saada penniäkään. Myöskin toisen toimittajan ottamisesta "Raivaajaan" oli keskusteltu, että lehti saataisiin paremmaksi ja toiselle toimittajalle aikaa matkustella lehden asioissa. Taloudenhoito ja varsinkin kirjapainon johto olisi myöskin uudelleen järjestettävä. Johtaja Heinonen onkin ryhtynyt sen johdosta toimenpiteisiin ja onkin hänellä jo tiedossaan eräs toimeen sopiva henkilö. Yleisvaikutus oli, että lehti voidaan säilyttää

Kustannus Oy. Kansanvallan esittämillä ehdoilla, nimittäin että se myöntää 20,000:- markkaa tänä vuonna ja 20,000:- markkaa ensi vuonna.

Oulussa ilmoittivat, että siellä ei tulla toimeen sillä 25,000:- markalla, joka on sinne annettu, vaan tarvitaan siellä vielä tänä vuotena lisää rahaa.

Kun näiden lehtiasioiden hoito on siirtynyt Oy. Kansanvallalle, ei puoluetoimikunta pitänyt tarpeellisena enää itsekohtaisesti ryhtyä näihin asioihin.

5 §.

S.T.I:n kirje suhtautumisesta kansainvälisiin laitoksiin ja sihteeristön kotipaikkaan.

K. H. Wiik esitti Puoluetoimikunnalle Sosialistisen Työväen Internationalen Sihteeristöltä saamansa kirjelmän, jossa kirjelmässä pyydettiin Puoluetoimikuntaa sen johdosta, että eri puolueet ovat suhtautuneet eri tavalla eräisiin kansainvälisiin järjestöihin kuten esim. Parlamenttienväliseen Liittoon ja Kansain Liittoon, viimeistään ennen marrask. loppua vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Missä kansainvälisissä laitoksissa (Parlamenttienvälisessä Liitossa, Kansain Liitossa j. n. e.) on Teidän puolueenne edustajia ja missä määrin on Teidän puolueenne ottanut tähän saakka osaa näiden laitosten töihin?

2. Pitäisittekö suotavana järjestää yhtenäisen osanoton sellaisiin laitoksiin Internationalen välityksellä ja puoltaisitteko siinä tapauksessa, että olette osanoton kannalla, järjestetyn yhtymän muodostamista näiden laitosten sisäpuolelle, jotta voitaisiin tehdä mahdolliseksi työväestön edustajain yhtenäinen toiminta niissä?

Vielä haluttiin kirjelmässä vastausta siihen, mihin haluttaisiin lopullisesti sijoittaa Sosialistisen Työväen Internationalen sihteeristö. Toiselta puolen on oltu sitä mieltä, että se jäisi edelleen Lontooseen, mutta taas toiselta puolen on ehdotettu sen siirtämistä Genéve'en.

Päätettiin vastata kirjelmän alkuosaan, että olemme edustettuina Parlamenttienvälisessä Liitossa ja sen alaosastossa Pohjoismaiden Parlamenttiliitossa sekä pidämme suotavana, että työväen edustajat esiintyvät yhteisesti niissä asioissa, joissa on siihen mahdollisuutta. Kirjelmän loppuosaan, joka koskee Sosialistisen Työväen Internationalen sihteeristön sijaitsemispaikkaa, päätettiin lähettää vastaus myöhemmin, jotta Puoluetoimikunnan jäsenet ensin kerkiävät perehtyä asiaan.

6 §.

"Työväenliike Suomessa". Korvaus käsikirjoituksen korjaamisesta.

K. H. Wiik esitti, että Puoluetoimikunta maksaisi jonkun verran korvausta neiti Forströmille ja hänelle siitä työstä, jonka he olivat tehneet erään tri Ursinin saksankielisen kirjan "Työväenliike Suomessa" käsikirjoituksen korjaamisessa ja painatuskuntoon saattamisessa.

Päätettiin maksaa K. H. Wiik'ille 1,000:- markkaa ja neiti Forströmille 250:- markkaa.

7 §.

Kunnallisohjelma.

Luettiin Hämeen l. pohj. vaalip. Sos.-dem. Piiritoimikunnan kirje, jossa piiritoimikunta pyytää selvitystä siihen, että mistä johtuu, ettei v:n 1919 puoluekokouksen valitsema ohjelmakomitea, jonka tehtäväksi annettiin m. m. kunnallisohjelman täydentäminen ajan vaatimuksia vastaavaksi, ole jo saanut valmiiksi ehdotusta uusituksi kunnallisohjelmaksi.

Kirjeen johdosta päätettiin hoputtaa ohjelmakomitean työtä ja että se oli saatava valmiiksi vuoden vaihteeseen.

Merkittiin, että Keto poistui kokouksesta.

---

8 §.

H:gin Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen toimintahuoneusto.

Luettiin Helsingin Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen kirje, jossa pyydettiin Puoluetoimikuntaa ryhtymään toimenpiteisiin toimintahuoneuston järjestämiseksi yhdistykselle puolueen omistamassa talossa Sirkusk. 3. Keskustelun kuluessa tultiin siihen tulokseen, että kokous- ja huvihuoneuston järjestäminen puolueen omistamassa talossa ei käy laatuun, osittain poliisijärjestyksen ja osittain taloudellisten vaikeuksien vuoksi.

Toimintahuoneuston järjestäminen H:gin sos.-dem. järjestöille.

Sen vuoksi ei voitu Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen pyyntöön suostua.

Sen sijaan otettiin keskusteltavaksi toimintahuoneuston hankkiminen kaikille sos.-dem. järjestöille yhteisesti jostain muualta. Keskustelun aikana ehdotettiin, että ostettaisiin joku tontti ja rakennettaisiin kokonaan uusi talo. Sitä varten valittiinkin komitea, johon valittiin L. af Heurlin, K. Heinonen ja K. Harvala. Mutta kun oman talon saaminen kuitenkin veisi

aikaa ja toimintahuoneusto tarvittaisiin aivan lähitulevaisuudessa, niin ajateltiin, että ensi aluksi olisi vuokrattava tarkoitukseen sopiva huoneusto. Siihen ehdotettiinkin Osuusliike Elannon Hallituskadulla sijaitsevan rakennuksen alakertaa, jonka vuotuinen vuokra olisi noin 70,000:- mk.

Päätökseksi tuli, että sihteeri tekee suullisen esityksen Helsingin Sos.-dem. Kunnallistoimikunnalle, jotta se järjestäisi kyselyn kaikille sos.-dem. järjestöille, että tarvitaanko sellaista huoneustoa, kuinka monet tulevat mukaan ja paljonko voivat maksaa vuokraa.

9 §.

Pekka Lempiäisen palkkasaatava "Raivaajasta".

Luettiin "Raivaajan" toimittajan Pekka Lempiäisen kirje, jossa hän pyytää Puoluetoimikuntaa suorittamaan hänen palkkasaatavansa "Raivaajasta" noin 8,000:- mk "Raivaajan" avustamistililtä.

Kirje ei aiheuttanut mitään toimenpidettä.

10 §.

Yhdistysten rekisteröiminen.

Sihteeri ilmoitti, että hän oli Puoluetoimikunnan nimessä julkaissut sosialidemokraattisissa lehdissä kirjoituksen yhdistysten rekisteröimisestä (Liite No 17), koska yhdistysrekisteriin ilmoittautuminen on viime aikoina huomattavasti yksinkertaistunut.

Hyväksyttiin sihteerin toimenpide.

11 §.

Julistus raittiusasiassa.

Luettiin Suomen Sosialidemokraattisen Raittiusliiton kirje, jossa ehdotettiin, että Sosialidemokraattinen Puolue ja Sos.-dem. Raittiusliitto antaisivat yhteisen julistuksen raittiusasiassa puolueen jäsenille ja sos.-dem. työväestölle.

Päätettiin suostua ehdotukseen ja valittiin Tainio Puoluetoimikunnan puolesta julistusta laatimaan.

12 §.

Terroritilaston täydentäminen.

Otettiin käsiteltäväksi terroritilaston täydentäminen. Arveltiin, että se olisi nyt tehtävä, sillä myöhemmin siihen ei enää olisi tilaisuutta, mutta toiselta puolen on siinä jo nytkin vaikeuksia.

Päätettiin, että sihteeri ottaa asian puheeksi piirisihteerien kanssa.

13 §.

Onnittelusähkösanomat Kautskylle ja Ruotsin Työväenpuolueelle.

Sihteeri ilmoitti, että Karl Kautskylle oli lähetetty sähkösanoma hänen täyttäessään 70 vuotta.

Myöskin Ruotsiin päätettiin lähettää sähkösanoma sillä saavutetun vaalivoiton ja hallitusvaihdoksen johdosta.

14 §.

K. A. Laakson palkkasaatava K.K:lta.

Luettiin K. A. Laakson kirje, jossa hän pyytää Puoluetoimikuntaa ryhtymään toimenpiteisiin sen johdosta, että Kulutusosuuskuntien Keskusliitto ei ollut maksanut hänelle hänen työpalkkaansa.

Asia ei antanut aihetta minkäänlaisiin toimenpiteisiin.

Vakuudeksi:

Väinö Tainio

V. Tainio

Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokouksesta, joka pidettiin marraskuun 14 päivänä 1924 Eduskuntatalolla. Puheenjohtajana: V. Tanner; läsnä: J. W. Keto, T. Tainio, J. Sundberg, R. Itkonen, H. Ryömä, Hilda Seppälä ja K. Harvala.

1 §.

Pöytäkirjat. Pöytäkirjat syyskuun 18 ja lokakuun 20 päivältä luettiin ja hyväksyttiin.

2 §.

Puoluetoimikunnan toimintakertomus. Esitettiin sihteerin laatima Puoluetoimikunnan toimintakertomus ja hyväksyttiin se Puolueneuvostolle esitettäväksi.

3 §.

Puolueneuvoston kok. työjärjestys. Presidentinvaali. Hyväksyttiin Puolueneuvoston kokouksen työjärjestys. Annettiin sihteerin tehtäväksi alustaa Puolueneuvoston kokouksessa kysymys menettelytavasta presidentinvaalissa. Tämän johdosta ilmoitti sihteeri ottavansa alustuksensa pohjaksi Sos.-dem. Eduskuntaryhmän asiasta hyväksymät ponnet.

4 §.

H:gin pit. Hämeenkylän Ty:n talon myynti. Sihteeri ilmoitti, että puolueen haltuun joutunut Helsingin pitäjän Hämeenkylän Työväenyhdistyksen talo on nyttemmin myyty 6,400 markan kauppahinnasta, mutta kauppakirjalle ei saada kihlakunnanoikeuden vahvistusta sen vuoksi, että talon myyntiin ei ole olemassa puolueen valtuutusta. Lakimiehet ovat kaiketi sitä mieltä, että tällaisen valtuutuksen voi antaa vain puoluekokous, mutta kun Puolueneuvosto on puolueen sääntöjen mukaan puoluekokouksen väliajoilla ylin määrääjä puolueen asioissa, niin ehdotti sihteeri pyydettäväksi Puolueneuvostolta valtuutusta ylempänä mainitun talon myyntiin, vaikkakaan ei ole varmuutta siitä, tuleeko kauppakirja tämän valtuutuksen nojalla saamaan kihlakunnanoikeuden vahvistuksen.

Sihteerin ehdotus hyväksyttiin.

5 §.

Kunnallisvaalijulistus. Esitettiin Sos.-dem. Kunnallistoimiston luonnos kunnallisvaalijulistukseksi. Sen lopullinen tarkistaminen annettiin Tannerin, Harvalan ja Tainion tehtäväksi (Liite No 18).

6 §.

S. T. I:n sihteeristön tiedustelun johdosta koskeva sihteeristön kotipaikkaa päätettiin ilmoittaa, että Puoluetoimikunta pitää nykyisin sopivimpana paikkana Lontoota. S. T. I:n sihteeristön kotipaikka.

7 §.

Turun pohj. vaalip. kunnalliskurssit. Turun ja Porin 1. pohj. vaalip. Sos.-dem. Piiritoimikunta oli pyytänyt, että Puoluetoimikunta lähettäisi luennoitsijan ja opastajan piirissä järjestettäväksi aiotuille kunnalliskursseille yhden viikon ajaksi.

Päätettiin lähettää mainituille kursseille puolueen Kunnallistoimiston hoitaja kuitenkin vain 2 päiväksi ja ehdolla, että ennenkuin kurssit päätetään lopullisesti järjestää, on saatava varmuus siitä, että osanottajia tulee olemaan vähintään 20.

8 §.

Breskovskyn biograafinen nimikirja. Esitettiin toimittaja Ed. Breskovskyltä Budapestista saapunut kirje, jossa pyydettiin erinäisiä henkilötietoja tunnetuimmista täkäläisistä työväenliikkeen miehistä tekeillä olevaa biograafista nimikirjaa varten.

Päätettiin antaa pyydetyt tiedot niistä puoluetovereista, jotka ovat kansainvälisesti tunnettuja.

9 §.

Sanomalehtimiesten ja piirisihteerien kokous. Puolueen sanomalehtimiesten ja piirisihteerien yhteisessä kokouksessa päätettiin ottaa keskusteltavaksi m. m. puolustuskysymys sekä nykyinen tilanne ammattiyhdistysliikkeessämme. Edellisen kysymyksen alustajaksi valittiin T. Tainio ja jälkimäisen V. Tanner.

10 §.

Puolueen julkaisujen kustantaminen. Itkonen esitti harkittavaksi, eikö olisi syytä siirtää Oy. Kansanvallan kustannettavaksi kaikki muut puolueen julkaisut paitsi Työväen Kalenteri, Työväen Taskukirja ja Kevättervehdys, koska nykyinen järjestely tuottaa hankaluuksia eikä tunnu täysin tarkoituksenmukaiselta.

Päätettiin panna asia pöydälle taloudenhoitajan ja Oy. Kansanvallan toimitusjohtajan lausunnon saamista varten.

Vakuudeksi:

V. Tanner

T. Tainio.

Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kokouksesta joulukuun 31 p:ltä 1924. Puheenjohtajana Väinö Tanner; saapuvilla: J. W. Keto, M. Paasivuori, R. Itkonen, V. Mikkola, T. Tainio, A. Huotari, Hilda Seppälä, H. Ryömä ja K. Harvala.

1 §.

Luettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja marraskuun 19 p:ltä. Pöytäkirja.

2 §.

Norjan Sosialidemokraattinen Työväenpuolue oli kirjeellisesti ilmoittanut, että kuluvan joulukuun 12 p:nä oli Kristianiassa ollut Tanskan, Ruotsin ja Norjan sosialidemokraattisten puolueiden edustajain yhteinen neuvottelukokous, jossa oli keskusteltu kiinteämmän järjestöllisen yhteistoiminnan aikaansaamisesta Pohjoismaiden sosialidemokraattisten puolueiden kesken ja oli tässä kokouksessa päätetty asettaa komitea, johon kukin puolue valitsee kaksi jäsentä. Kokouksessa oli lausuttu toivomuksena, että myöskin Suomi tulisi osalliseksi tähän yhteistoimintaan. Tämän johdosta esitti Norjan Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen puoluehallinto, että Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ottaisi kysymyksen harkittavakseen ja, mikäli pitää suunniteltua yhteistoimintaa tarpeellisena, valitseisi kaksi edustajaa komiteaan. Pohjoismaiden sos.-dem. puolueiden yhteistoimintaa.

Asiasta keskusteltaessa huomautti T a i n i o, että meidän maamme olosuhteet ovat huomattavasti toisenlaiset kuin Skandinavian maissa, vaikkakin toiselta puolen yhtäläisyys on paljon suurempi kuin muihin maihin nähden. Suunnitellusta yhteistoiminnasta koituva hyöty ei tule olemaan meille yhtä suuri kuin skandinaaveille, joiden olosuhteet ovat mitä suurimmassa määrässä samanlaiset. Siitä huolimatta olisi valittava edustajat komiteaan suunnittelemaan yhteistoimintaa. Ehdoksi olisi kuitenkin asetettava, että puolueellemme ei saisi tästä yhteistoiminnasta aiheutua muita kuluja kuin edustajain matkakustannukset. Ennenkuin edustajia komiteaan lähetetään, olisi kuitenkin saatava jonkinlainen selvitys suunnitellun yhteistoiminnan suuntaviivoista sekä asetetun komitean työtavasta.

K e t o lausui mielipiteenään, että meidän puolueellamme ja Skandinavian sos.-dem. puolueilla on paljon yhteisiä harrastuksia, joten suunnitellusta yhteistoiminnasta epäilemättä tulisi olemaan hyötyä. Kun meidän eduskuntaryhmämmekin jo kuuluu Pohjoismaiden Parlamenttiliittoon ja sitä tietä siis on jo yhteistoimintaa olemassa, niin tuntuu luonnolliselta, että me myöskin nyt suunniteltua tietä pyrimme läheisempään yhteistyöhön Skandinavian maiden sos.-dem. puolueiden kanssa.

Päätettiin hyväksyä tehty esitys sekä valita kaksi vakinaista ja yksi varaedustaja komiteaan. Ennenkuin edustajat lähetetään, hankitaan kuitenkin tarkemmat tiedot suunnitellun yhteistoiminnan laajuudesta ja suuntaviivoista sekä asetetun komitean työtavasta, jotta voitaisiin jo ennakolta jossain määrin perehtyä esille tuleviin kysymyksiin.

Äänestettäessä asetetuista edustajaehdokkaista sai Tanner 6 ääntä sekä Keto ja Wiik kumpikin 4 ääntä. Arvan ratkaistessa Ketoon hyväksi tulivat siis vakinaisiksi edustajiksi Tanner ja Keto sekä varaedustajaksi Wiik.

3 §.

S.T.I:n t.p. valiokunnan kokous.

Sihteeri ilmoitti, että saapuneen ilmoituksen mukaan pidetään Sosialistisen Työväeninternationalin toimeenpanevan valiokunnan kokous tammikuun 4 p:nä Brüsselissä. Neuvoteltuaan asiasta puheenjohtajan ja edustajamme Wiikin kanssa, oli hän tullut siihen tulokseen, että tällä kertaa ei ole välttämätöntä lähettää edustajaamme toimeenpanevan valiokunnan kokoukseen ja tämänmukainen ilmoitus olikin jo internationalin sihteeristölle lähetetty.

Toimenpide hyväksyttiin.

4 §.

S.T.I:n toiminta- ja tilikertomus.

Sihteeri ilmoitti, että Internationalin sihteeristöltä on saapunut toiminta- ja tilikertomus. Kun toimintakertomuksessa mainitaan Viron asiain yhteydessä m. m. , että toimeenpanevan valiokunnan suomalainen jäsen Wiik oli sähköteitse kääntynyt Internationalin sihteeristön puoleen pyytäen sen toimenpiteitä vastalauseen julkaisemiseksi virolaisen Tompin telotuksen johdosta, ilmoitti sihteeri, että Wiik oli lähettänyt puheenaolevan sähkösanoman ilmoittamatta siitä mitään

Puoluetoimikunnalle.

Tämän johdosta päätettiin huomauttaa edustajallemme Wiikille, että hänen esityksiä tehdessään Internationalin sihteeristölle olisi ennakolta neuvoteltava asiasta Puoluetoimikunnan kanssa tai kiireellisissä tapauksissa ainakin Puoluetoimikunnan toimihenkilöiden kanssa.

5 §.

Puolueen vero S.T.I:lle.

Merkittiin ilmoituksena, että puolueemme on suorittanut Internationalille veroa kuluvalta tilivuodelta, joka alkoi viime kesäkuun 1 p:nä, yhteensä ₤ 52:18:2, josta summasta on varsinaista sääntöjen määräämää veroa ₤ 16:18:2 sekä ylimääräistä kongressiäänten mukaan laskettua veroa ₤ 36:-:-.

Kun ylimääräinen vero on verraten raskas ja muutenkin tuntuu suhteettomalta täkäläisiin oloihin katsoen ja kun on oletettavissa, että sitä pyritään vakiinnuttamaan, niin päätettiin koettaa Internationalin seuraavassa kongressissa vaikuttaa siihen suuntaan, että asiassa saataisiin korjaus aikaan.

6 §.

Vaasan l. yhd. piirien avustus.

Luettiin Vaasan l. yhdistyneiden piirien Sos.-dem. Piiritoimikunnan kirje, jossa ilmoitettiin, että piiritoimikunta on joutunut varsin vaikeaan taloudelliseen tilaan etupäässä sen johdosta, että laadittaessa kuluvan vuoden menoarviota oli pidetty silmällä vain Vaasan l. pohjoista vaalipiiriä, mutta sittemmin on piiritoimikunta joutunut hoitamaan myöskin etel. vaalipiirin asioita. Lisäksi oli tuloarviossa laskettu saatavan kesäjuhlista 10,000 mk, mutta vallinneen pulakauden tähden ei niistä saatukaan kuin vajaa ~~noin~~ 2,000 mk. Kun sitä paitsi myöskin matkakuluja on täytynyt ylittää noin 3,000 mk. on piiritoimikunnalla nykyisin vajausta lähemmä 12,000 mk, minkä vuoksi piiritoimikunta pyysi Puoluetoimikunnalta 8,000 markan suuruista avustusta.

Päätettiin myöntää Vaasan l. yhdistyneiden piirien Sos.-dem. Piiritoimikunnalle sen pyytämä avustus Smk. 8,000:-.

7 §.

Sosialistin päätoimittaja.

Sihteeri ilmoitti, että hän oli huomattuaan lehdestä uutisen Sosialistin päätoimittajan Välisalmen erosta ja Vahlsténin valitsemisesta hänen tilalleen, tiedustellut kirjeellisesti Sosialistin Kirjapaino-Oy:n johtokunnalta, oliko tarkoituksena

ottaa Vahlstén lehden vakinaiseksi päätoimittajaksi, vai oliko tämä järjestely vain väliaikainen. Edellisessä tapauksessa olisi johtokunnan puoluesääntöjen mukaan tullut pyytää asiasta Puoluetoimikunnan lausuntoa. Tähän tiedusteluun oli johtokunta vastannut, että järjestely on väliaikaista, minkä vuoksi asiasta ei oltu tehty ilmoitusta Puoluetoimikunnalle. Samassa kirjeessä pyysi johtokunta Puoluetoimikuntaa suosittelemaan jotain sopivaa henkilöä lehden päätoimittajaksi ilmoittaen samalla kirjailija Lehtimäen kehoittaneen johtokuntaa tiedustelemaan Santeri Jakobsonia päätoimittajaksi.

Päätettiin suositella Santeri Jakobsonia lehden päätoimittajaksi.

8 §.

Sos.-dem. Työläisnaisliiton 25-vuotisjulkaisu.

Lähempien selvitysten hankkimista varten pantiin pöydälle Sos.-dem. Työläisnaisliiton toimikunnan pyyntö saada 5,000 markan suuruinen avustus 25-vuotisjulkaisunsa kustantamiseksi.

9 §.

Terroritilaston täydentäminen.

Sen johdosta, että viime marraskuussa pidetyssä piirisihteerien ja puolueen sanomalehtimiesten yhteisessä neuvottelukokouksessa käsiteltäessä kysymystä puolueen toimiesta kootun terroritilaston täydentamisestä oli piirisihteerien taholta lausuttu, että tilastoa voitaisiin todennäköisesti vielä täydentää, päätettiin lähettää kunkin piirin alueelta kootut henkilökohtaiset tilastot piiritoimikunnille nimenomaan huomauttaen, että kun puoluetoimistossa ei ole näistä täytetyistä kaavakkeista jäljennöksiä, ovat ne kalliita ja korvaamattomia, joten niitä on hoidettava mitä huolellisimmin, ettei ainoakaan kaavake joudu hukkaan tai muuten turmellu, jota paitsi niitä ei saa lähettää yhdistysten nähtäväksi tai kopioitavaksi, vaan on kopioiminen toimitettava piiritoimistoissa.

Täydentäviä tietoja varten lähetetään piiritoimikunnille tarpeellinen määrä kaavakkeita.

10 §.

Yhdistysten toiminnan ehkäiseminen.

Sihteeri ilmoitti, että viime tammikuun 17 p:nä oli sisäministerille tehty valitus Rantsilan Työväenyhdistyksen ja Ylänen kirkonkylän Työväenyhdistys "Pelastajan" toiminnan estämisestä (Liite No 19).

Kun asian ratkaisua nyttemmin on tiedusteltu sisäasiainministeriöstä, on sieltä ilmoitettu, että valitus ei ole antanut aihetta muihin toimenpiteisiin kuin lausunnon pyytämiseen asiasta asianomaisilta maaherroilta.

Kun puheenaoleva asia on jo vanhentunut, oli Puoluetoimikunta sitä mieltä, ettei sen johdosta enää asian nykyisissä vaiheissa voida ryhtyä enempiin toimenpiteisiin. Sen sijaan päätettiin, että jos vastedes esiintyy tapauksia, joissa nimismiehet menettelevät laittomasti yhdistyksiin nähden, eikä maaherran avulla saada asiaan korjausta, niin tehdään siitä valitus sisäministerille.

11 §.

Urjalan Hankolan Ty. "Voiman" tonttiasia.

Esitettiin Urjalan Hankolan Työväenyndistys "Voiman" kirje, jossa ilmoitettiin, että Hankolan kartanon omistaja, jonka maalle yhdistyksen talo on rakennettu, ei suostu pidentämään viime lokakuun 1 p:nä loppuunkulunutta vuokra-aikaa eikä myöskään myymään tonttia yhdistykselle, jonka vuoksi yhdistystä uhkaa häätö ja se niinollen on joutunut varsin tukalaan asemaan. Tämän johdosta vaati yhdistys Puoluetoimikuntaa ja sos.-dem. eduskuntaryhmää jouduttamaan sellaisen lain aikaansaamista, että seurat ja yhdistykset saisivat lunastaa tonttinsa itsenäisiksi. Samalla vaadittiin Puoluetoimikuntaa ja eduskuntaryhmää kääntymään hallituksen puoleen sellaisen hallinnollisen asetuksen julkaisemiseksi, jolla puheenaolevat häädöt estettäisiin, kunnes ylempänä mainittu laki tulisi voimaan.

Tämän johdosta ilmoitti sihteeri jo yksityisesti vastanneensa, että kirjeessä esitetyt vaatimukset ovat nykyoloissa mahdottomat toteuttaa, koska ei ole lainkaan luultavaa, että nykyisessä eduskunnassa saataisiin hyväksytyksi laki, joka oikeuttaisi työväenyhdistykset lunastamaan tonttinsa itsenäisiksi. Turhaa olisi myöskin kääntyä hallituksen puoleen vaatien siltä lainvastaisia määräyksiä työväenyhdistysten häätöjen ehkäisemiseksi.

Sihteerin vastaus hyväksyttiin. Samalla päätettiin kääntyä piirisihteeri K. Myllymäen puoleen pyytäen hänen välitystään asiassa, jotta yhdistys saisi lunastaa tontin, mikäli siihen suinkin mahdollisuuksia on.

12 §.

Vaalikeskus.

Lähestyvien presidentin valitsijamiesvaalien johdosta päätettiin asettaa erityinen vaalikeskus, jonka tehtävänä on artikkelien, ponsilauselmien ja kuvien lähettäminen kaikille puoluelehdille. Vaalikeskuksen sihteeriksi valittiin toimittaja Tuhti sekä jäseniksi Tanner ja Tainio.

Samalla päätettiin, että mitään erityistä vaalijulistusta ei julkaista.

13 §.

Turkian perheen avustaminen.

Matti Turkian perheelle päätettiin suorittaa edelleenkin toistaiseksi 500 markan kuukautinen avustus.

14 §.

Puolueen 25-vuotisjulkaisun hinta.

Sen johdosta, että puolueen 25-vuotisjulkaisun hinta on liian alhainen, ehdotti taloudenhoitaja, että sen hinta korotettaisiin ensi vuoden alusta, kangaskantisen 50:- ja pahvikantisten 40:- markaksi kappaleelta.

Ehdotus hyväksyttiin.

15 §.

H:gin Sos.-dem. Kunnallistoimikunnan laina.

Taloudenhoitaja ilmoitti, että H:gin Sos.-dem. Kunnallistoimikunta oli v. 1919 toimiessaan koko maata käsittävänä kunnallisvaalikeskuksena saanut Puoluetoimikunnalta 3,000 markan lainan, josta summasta on vielä suorittamatta 1,500 mk. Tämän johdosta on kunnallistoimikunta pyytänyt, että se vapautettaisiin jäljellä olevan lainan suorittamisesta.

Päätettiin suostua kunnallistoimikunnan pyyntöön.

16 §.

Kylänlahden Varpasen, Jämijärven ja Haukivuoren työv.yhd. lainat.

Päätettiin myöntää seuraaville työväenyhdistyksille niiden pyytämät lainat talojensa rakennustöiden viimeistelyä varten: Kylänlahden Varpasen ty:lle 3,000:- mk, Jämijärven ty:lle 5,000:- mk ja Haukivuoren ty:lle 10,000:- mk, kullekin 10 % vuotuisella korolla.

17 §.

Palkankorotuksia.

Elinkustannusten kohoamisen vuoksi päätettiin korottaa puoluetoimiston ja Työväen Sanomalehtien Tietotoimiston henkilökunnan palkkoja tulevan tammikuun 1 p:stä lukien seuraavasti:

Puoluesihteeri T. Tainion	3,600	mk:sta	4,000 mk:aan,
Taloudenhoitaja K. Harvalan	3,300	"	3,800 " ,

Kunnallistoimistonhoitajan J. E. Janatuisen	2,700	mk:sta	3,000 mk:aan,
Konttoristi Lyyli Hamaran	1,500	"	1,600 " ,
Kassanhoitaja Maria Sinisalon	1,900	"	2,100 " ,
Konttoristi Esteri Jokisen	1,300	"	1,450 " ,
Asiatyttö Pirjo Elon	500	"	550 " ,
Tietotoimiston johtajan Pekka Railon	3,200	"	3,600 " ,
ja hänen apulaisensa Mauno Puputin	2,600	"	3,000 " .

Vakuudeksi:

Tanner

T. Tainio